

NETHERLANDS

sexual abuse children Dutch State

Lanzarote Committee 2025

TO: COUNCIL of EUROPE Children's Rights Division
Lanzarote Committee F-67075 STRASBOURG Cedex , FRANCE

SEND BY EMAIL

e-mail:

lanzarote.committee@coe.int

LANZAROTE TREATY

Breda, 2025   18.04.2025

Dear Lanzarote Committee ,

Before you lies the report “Dutch State sexual abuse against children ” in the Dutch language and translation partly in English. The Dutch authorities speak **untruths** that the case has been properly investigated. There is a cover-up culture with each other's protection.

Ivo Willem Opstelten Minister of Security and Justice (Netherlands) resigned in 2015 because there were doubts about his integrity after the committee chairman in the what is known in the Netherlands as the “receipt affair” about a deal with a drug criminal, also spoke in his report that there was a cover-up. It is the same Minister of Justice and Security Ivo Opstelten who frustrated the investigation in the “Joris Demmink ” case.

[LANZAROTE CONVENTION] Article 12. Reporting of suspicions of sexual exploitation or sexual abuse.

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals who come into contact with children in the course of their work do not hinder the possibility for such professionals to report to services responsible for the protection of children any situation of a child in respect of whom they have reasonable grounds to believe that he or she is a victim of sexual exploitation or sexual abuse.

2. Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or **suspects in good faith** that there has been sexual exploitation or sexual abuse of children to report such facts to the competent services.

Article 119 of the Constitution

The House of Representatives assesses the facts charged against the law, fairness, morality and the interest of the state. If the House of Representatives considers there to be sufficient grounds for prosecution, it instructs the Attorney General at the Supreme Court to institute the prosecution. The decision to that effect contains a precise indication of the fact charged. Within three days after the House of Representatives has taken the decision, this is sent to the Attorney General together with the indictment and the information collected. A copy of the decision is sent to the person concerned, to Our Minister of Justice and Security and to the Senate . What if the government or the House of Representatives decides not to prosecute? The government or the House of Representatives may decide not to prosecute; such a decision is made by majority. This procedure also makes it impossible for third parties to object to a decision by the government or the House of Representatives not to prosecute. No legal action is open against such a decision, unless new facts or circumstances emerge. The decision not to prosecute must be motivated . This applies to the assessment of the question of whether there are 'sufficient grounds for prosecution'. For this purpose the House of Representatives should not only test the facts alleged against the law, but also to fairness, 'morality and the state interest' (Article 18 Wmv).

Article 6 of the European Convention on Human Rights protects the right to a fair trial. This includes proper reasoning in the event of a rejection. Various European and international treaties specify what a right to a fair trial is (Article 6 ECHR, 14 BUPO Convention). In essence, it concerns a fair and public trial by an independent and impartial court established by law. This also entails the right to a reasoned decision.

Influence on freedom of statement by examining magistrate Huet in notarial deed. (Witness number 1) Huet

In 2014, the court cast doubt on Mr. Huet in order to declare differently than before the notary in 2013. Article 285a of the Dutch Criminal Code criminalizes intentionally expressing oneself verbally, by gestures, in writing or in images towards a person apparently in order to influence that person's freedom to make a statement truthfully or conscientiously before a judge or official. The judge summarily checks whether the document before him has the appearance of an authentic deed and as such, article 156 paragraph 2 of the Dutch Code of Civil Procedure applies, and only looks at whether it is signed at the end with the signature under oath of the notary. Separate special procedures apply to contesting authentic deeds. The judge himself will not conduct an in-depth investigation into the deed, and in such an unprofessional and illegal manner cast doubt on Huet .

Witness number 2 (Leendert de Koter) sworn statement before the examining magistrate.

In 1997, the police had indications that top official Joris Demmink and three chief public prosecutors were involved in the sexual abuse of underage boys. Former detective Leendert de Koter stated this on Wednesday before the examining magistrate in Utrecht. According to De Koter, the suspicions against Demmink were part of the so-called Rolodex investigation in 1997.

Video

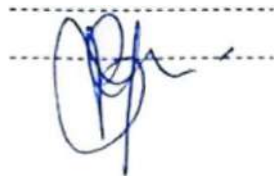
(courtroom Utrecht court leendert de koter under oath)

<https://archive.org/details/leendert-de-koter-onder-ede-utrecht-5-maart-2014>

Second Chamber questions from members **Bontes** and **Van Klaveren** (Bontes Group /Van Klaveren) to the Minister and State Secretary of Security and Justice and the Prime Minister about the *Demmink affair* (submitted 17 December 2014). Answer from Minister **Opstelten** (Security and Justice), ah-tk-20142015-1097.

YOURS FAITHFULLY,

Y. Brinkerink

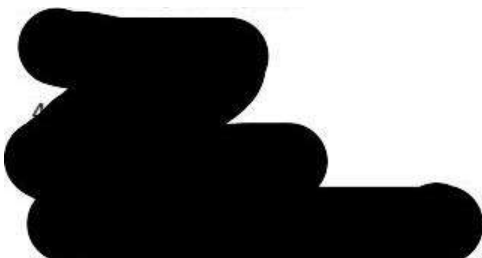
ATTACHMENT:

REPORT "Dutch State sexual abuse against children " pdf

(in the report the address has been blacked out for privacy and security reasons)

SENDER:

Mrs. Yvonne Brinkerink

Lanzarote Convention

Dutch State Sexual abuse against children

To:

Council of Europe

Children Rights Division

Lanzarote Committee

F-67075 STRASBOURG Cedex

FRANCE

image photo cover by Freepik

INDIENER /VERZOEKER

Mevr. Yvonne Brinkerink

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INFORMATIESYSTEEM

Alle ingekomen stukken, waaronder de brieven van burgers en organisaties, worden opgenomen in een voor alle Kamerleden en hun medewerkers toegankelijk informatiesysteem. Wij gaan ervan uit dat u daar geen bezwaar tegen hebt, omdat u met uw brief de aandacht van het parlement hebt gevraagd. U mag ervan uitgaan dat de Kamerleden en medewerkers zorgvuldig met uw brief omgaan. Indien u echter bezwaar hebt tegen opname van uw brief, dan verzoeken wij u om ons dat per omgaande te laten weten onder vermelding van het bovenstaande kenmerk. Uw brief zal dan uit het informatiesysteem worden verwijderd. Dit betekent wel dat de Tweede Kamer uw brief niet verder zal behandelen.

Brieven van maatschappelijke organisaties *en* bedrijven worden tevens ter inzage gelegd voor de parlementaire pers. Indien u bezwaar hebt tegen inzage van uw brief door de parlementaire pers, kunt u onder vermelding van het bovenstaande kenmerk een email sturen naar de stafdienst Communicatie, persvoorlichting@tweedekamer.nl

Met vriendelijke groet,

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Griffie plenair/Bureau Wetgeving

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211

Deze ontvangstbevestiging is vervaardigd in een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

Aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal Voorzitter
Martin Bosma
Postbus: 20018
2500EA, Den Haag

Breda/ datum: 4 APRIL 2025

Betreft:

- Verzoek om strafvervolgning (Art. 119 Gw)
- Ambtsmisdriven en ambtsovertredingen begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal.

Op grond van art. 119 Grondwet en art. 76 RO neemt de Hoge Raad, ook na hun aftreden, in eerste instantie en tevens in hoogste ressort kennis van ambtsmisdriven en ambtsovertredingen begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal. De procedure is geregeld in art. 483 Sv in verbinding met de art. 4 - 19 van de nog steeds geldende Wet van 22 april 1855, Stb. 33, houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen. Een vervolging van een minister ter zake van ambtsdelicten als bedoeld in art. 119 Grondwet en art. 76 RO is slechts mogelijk nadat daartoe last is gegeven bij Koninklijk Besluit of bij besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De burgers in Nederland –individueel of in groepsverband- mogen hun volksvertegenwoordiging een brief sturen om last te geven tot vervolging Art. 119 GW. Dat kunnen ze doen wanneer zij vinden dat de leden van de Tweede Kamer deze last wel had moeten geven maar de Tweede Kamer niet op eigen initiatief -met minimaal 5 kamerleden- dergelijke last tot vervolging heeft ingezet. Danwel door hoofdelijke stemming.

Het plegen van strafbare feiten en medeplegen -handelen of nalaten- begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal, Artikel 44Sr.

*(aanhechting zwart-wit kopie notariële akte dd, 17 mei 2013, vastlegging verklaring, repertoriumnummer: 20.212, zaaknummer: 2130517/XS, verleden voor mr. Alexander Stuijt notaris te Haarlem.) indien nodig door de notaris een afschrift af te geven. [Artikel 151 Rv waar dwingend bewijs is geregeld. Bij dwingend bewijs is de rechter verplicht om de inhoud van de authentieke akte als waar aan te merken en verplicht is bewijskracht te erkennen.]

Deelname aan een of meer vermeende strafbare feiten onder de publieksrechtelijke rechtspersoon en onder regie van de Staat der Nederlanden. (1). Joris Demmink, beschuldigingen van kindermisbruik. (2). Ivo Opstelten schending Lanzarote Verdrag, artikel 30 lid 3. (het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Lanzarote 25 oktober 2007). Kortweg het verdrag van Lanzarote genoemd. [Lanzarote Art.3, elke partij waarborgt dat de onderzoeken en strafrechtelijke procedures prioriteit krijgen en zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd.]

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer en middels de griffier uitdrukkelijk deze stukken te registreren volgens het protocol van de Kamer en tevens openbare ter inzage te leggen voor alle kamerleden.

Wij verzoeken u een exemplaar van deze brief te verstrekken aan **[REDACTED]**
[REDACTED]
[REDACTED]

HOOGGACHTEND,
Naam Verzoeker
Yvonne Brinkerink

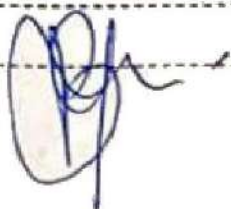
adres: **[REDACTED]**

Bijlage(n) producties

1. handtekening ondertekenaar,
2. lijst van deelnemers aan de vermeende strafbare feiten,
3. zwart-wit kopie notariële akte dd. 17 mei 2013.

Prod 1: ONDERTEKENAAR :

Y. Brinkerink

Prod 2: VERDACHTEN VERMEENDE STRAFBARE FEITEN:

1. Joris Demmink, oud-secretaris-generaal van Ministerie van Justitie (sinds 2010 Ministerie van Veiligheid en Justitie),
2. Ivo Opstelten. Oud-Minister van Veiligheid en Justitie.

Prod 3: Zwart-Wit kopie akte notarieel

VASTLEGGING VERKLARING

Repertoriumnummer: 20.212

(Zaaknummer: 2130517/XS)

Heden, zeventien mei tweeduizend dertien, -----
 verscheen voor mij meester **Alexander Stuijt**, notaris te Haarlem: -----
 de heer **Jacobus Franciscus van Huet**, geboren te 's-Gravenhage op zeventien mei --
 negentienhonderd zesenvierig (Paspoort nummer: NM8R7RHR2, uitgegeven te ----
 Velsen op een maart tweeduizend twaalf), gehuwd, wonende te 2071 BP Santpoort--
 Noord, gemeente Velsen, Dinkgrevelaan 20.-----

Inleiding-----
 De verschenen persoon heeft mij verzocht een door de verschenen persoon ten overstaan
 van mij, notaris, af te leggen verklaring vast te leggen in een notariële akte. -----

Verklaring -----
 De verschenen persoon heeft de volgende verklaring aan mij afgelegd, waarna ik deze ---
 verklaring direct daaropvolgend heb vastgelegd in deze notariële akte: -----

*"In mei negentienhonderd twee en negentig heb ik vergezeld van meerdere collega's een --
 reis naar Londen gemaakt. -----*

*Aldaar logeerden we in de wijk Bayswater, aan de Leinster Square, Westminster Borough.
 Wij hebben daar in die week een aantal gevangenen bezocht (4) en een dag een bezoek -
 gebracht aan het H.Q. van H.M. Prison Service.-----*

*Op dat moment was ik regio-manager van het Gevangeniswezen, regio Noordwest en belast
 met de reorganisatie van de penitentiaire inrichtingen Amsterdam, bekend onder de naam
 Bijlmer Bajes. -----*

Uit mijn geheugen puttend waren bij deze dienstreis in ieder geval aanwezig: -----

Mevrouw Storm van 's-Gravenzande stafmedewerker DG Jeugd en Delinquentenzorg-----

Mevrouw R. Verdonk, adjunct-directeur GW,-----

De heer Molenkamp, directeur Breda, -----

De heer Bosma, directeur, -----

De heer Piek, directeur, -----

De heer Ab van Maanen, directeur,-----

De heer Vroom, directeur (overleden in tweeduizend twaalf) -----

De heer van den Brand, directeur, -----

De heer Tigges ? (regiomanager) -----

De heer K. Boeij? Directeur Noord Holland Noord, -----

De heer J.F. van Huet, regiomanager GW. -----

*Op één der avonden is na het eten aan de bar gesproken over het gedrag van de toenmalige
 DG Vreemdelingenzaken de heer J. Demmink. -----*

*Mevrouw A. Storm van 's-Gravenzande beklagde zich toen ten overstaan van meerdere --
 collega's over het feit dat zij soms, meestal tegen het weekend, de opdracht kreeg van de --*

heer Demmink om via de telefoon jonge jongens te regelen (waarschijnlijk bij Haagse ----
 pooiers). Het laat zich raden wat betrokkene daar mee uitspookte tegen betaling uiteraard
 Haar mededelingen aan ons waren een mixture van verontwaardiging en irritatie.-----
 Als ambtenaren was het het zoveelste verhaal over de heer Demmink zijn escapades en --
 bijzondere aandacht voor jonge jongens. Veel hogere ambtenaren moeten hiervan hebben
 geweten. Niemand durfde hierover openlijk naar buiten te treden. Dat stond gelijk aan ---
 ambtelijke zelfdoding plegen naar mening van ondergetekende."-----

Aflegging belofte-----

Op deze verklaring heeft de verschenen persoon de belofte afgelegd in handen van mij, -
 notaris. -----

Afschrift akte-----

De verschenen persoon heeft mij tot slot verzocht een of meerdere afschriften van deze
 akte uitsluitend en alleen op daartoe gedaan verzoek af te geven aan de verschenen ----
 persoon, dan wel aan diens erfgenamen. -----

Slot -----

Deze akte is verleden te Haarlem op de datum in het hoofd van deze akte vermeld. De --
 verschenen persoon is mij, notaris, bekend.-----

De inhoud van de akte is aan de verschenen persoon opgegeven en toegelicht. De -----
 verschenen persoon heeft verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te ---
 stellen, tijdig voor het verlijden van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en
 met de inhoud in te stemmen. Vervolgens is de akte beperkt voorgelezen en onmiddellijk
 daarna door de verschenen persoon en mij, notaris, ondertekend. -----

(Volgt ondertekening)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

[translation for students black and white copy of a notarial deed]

RECORDING STATEMENT

Repertoire number: 20.212

(Case number: 2130517/XS)

Today, May 17, 2013,

appeared before me mr Alexander Stuijt , notary in Haarlem:

Mr. Jacobus Franciscus van Huet , born in The Hague on May 17

nineteen hundred and forty six (Passport number: NM8R7RHR2, issued in

Velsen on March 1, 2012), married, living at 2071 BP Santpoort

North, municipality of Velsen, Dinkgrevelaan 20.

Introduction

The person who appeared has requested me to make a statement by the person who appeared before to make a statement by me, the notary, to be recorded in a notarial deed.

Declaration

The person who appeared made the following statement to me, after which I statement immediately thereafter recorded in this notarial deed:

"in may nineteen hundred and ninety-two I accompanied several colleges a statement immediately thereafter recorded in this notarial deed:

in may nineteen hundred and ninetytwo i accompanied several college a made a trip to London. There we stayed at the Bayswater neighborhood , on Leinster Square, Westminster Borough . We visited a number of prisons there that week (4) and spent a day visiting the HO of HM Prison Service. At that time I was regional manager of the Prison Service, Northwest region and responsible for the reorganization of the Amsterdam penitentiary institutions, known as Bijlmer Bajes.

From my memory, the following were present on this business trip:

Mrs. Storm van 's-Gravenzande staff member DG Youth and Offender Care

Mrs. R. Verdonk, Deputy Director GW

Mr. Molenkamp, director Breda,

Mr. Bosma, Director,

Mr. Piek, Director,

Mr. Ab van Maanen, director,

Mr. Vroom, director (died in two thousand and twelve)

Mr. van den Brand, director,

Mr Tigges ? (regional manager)

Mr. K. Boeij ? Director North Holland North,

Mr J.F. van Huet , regional manager GW

One evening, after dinner, the behavior of the then DG Immigration Mr. J. Demmink .Mrs. A. Storm from 's-Gravenzande then complained to several college about the fact that she sometimes, usually towards the weekend, received the order from the

Mr. Demmink to recruit young boys by phone (probably from pimps in The Hague). It is easy to guess what the person involved did there in return for payment of course. Her communications to us were a mixture of indignation and irritation. As civil servants it was yet another story about Mr Demmink 's escapades and special attention to young boys. Many senior officials must have learned from this conscience. No one dared to speak openly about this. That is equal to commit official suicide in the opinion of the undersigned."

Taking the oath

On this statement the person who appeared has made the promise in my hands, notary.

Copy of deed

Finally, the person who appeared has asked me to provide one or more copies of this to issue the deed exclusively and solely upon request to the person appearing person, to we to aliens heirs.

Finally

This deed was executed in Haarlem on the date stated in the heading of this deed .

The person appearing is known to me, the notary.

The contents of the deed have been stated and explained to the person who appeared.

the person appearing declared that he did not accept any price after the deed was read out in full state that they have taken note of the contents of the deed in good time before it is executed and to agree with the contents. The deed was then read out in a limited manner and immediately subsequently signed by the person appearing and me, the notary

.(Signature)

ISSUED FOR COPY:

Door de rechter te verrichten verificaties notariële aktes

De rechter is niet bevoegd om onduidelijke of niet-evidente feitelijke elementen vast te stellen of zich uit te spreken over notariële aktes, (artikel 151 lid 1 Rv). Bij authentieke aktes geldt dat wordt uitgegaan van authenticiteit. Er wordt kortom vanuit gegaan dat de akte is opgemaakt door een bevoegd persoon en de ondertekening wordt behoudens tegenbewijs verondersteld echt te zijn, (artikel 157 lid 1 Rv). Authentieke akten leveren tegen eenieder dwingend bewijs op, ook tegenover derden. Dit geldt echter wel alleen voor dat wat de ambtenaar omtrent zijn eigen waarnemingen en verrichtingen verklaart. De verklaringen van de partij die in een authentieke of onderhandse akte zijn opgenomen, leveren alleen dwingend bewijs op voor zover dit betrekking heeft op door de ander partij te bewijzen stellingen. Zolang niet uitdrukkelijk betwist, geldt de notariële akte onder ambtseed van de notaris (of zijn plaatsvervanger) als het zwaarste bewijsmiddel dat het nederlandse recht kent.

Demmink-affaire Kro Brandpunt

In een reportage van Aart Zeeman liet actualiteitenrubriek Brandpunt (KRO) op 18 mei 2014 een ontluisterend overzicht zien van de vele onverkwikkelijkheden in de Demmink-affaire: "Hij wordt al jaren achtervolgd door beschuldigingen van seksueel misbruik: voormalig topambtenaar van Justitie Joris Demmink. <https://archive.org/details/demmink-affaire-kro-brandpunt>

Het Lanzarote committee mag -juridisch-gezien- niet interpreteren op de inhoud en de tekst in de authentieke akte door de notaris. Alleen letterlijk lezen van de notariële akte toegestaan.

Op 13 September 2014 zonden Zes oud-directeuren van justitiële inrichtingen een aangetekende brief aan de Tweede Kamer. De oud -directeuren willen dat de Kamerleden met een artikel 119 GW procedure via bij de procureur-generaal van de Hoge Raad aanstuurt op de vervolging van minister Ivo Opstelten. Zij verwijten Opstelten dat hij een strafrechtelijk onderzoek naar Joris Demmink belemmert, de van seksueel misbruik verdachte voormalig topambtenaar van Justitie.

Bron: Algemeen Dagblad

7-12-2014

Ivo Opstelten. Inzet Joris Demmink

Aangifte tegen minister Opstelten in zaak-Demmink

Zes voormalig gevangenisdirecteuren hebben aangifte gedaan tegen minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten. Ze vinden dat de minister zich schuldig heeft gemaakt aan een ambtsmisdrijf, door onderzoek naar aangiften tegen oud-topambtenaar Joris Demmink te vertragen in plaats van voortvarend aan te pakken.

Door: Koen Voskuil 13-09-14, 16:45

Twee Turkse mannen hebben in 2008 en 2010 aangifte gedaan tegen toenmalig Secretaris-Generaal van Justitie Joris Demmink. Ze zeggen midden jaren negentig als minderjarige jongens in Turkije door hem te zijn misbruikt.

Het Openbaar Ministerie doet momenteel strafrechtelijk onderzoek naar deze zaak, nadat deze mannen dat hebben afgedwongen bij het gerechtshof in Arnhem.

Terwijl dit strafrechtelijk onderzoek gaande is, heeft Justitieminister Opstelten zich enkele keren publiekelijk uitgelaten over de zaak-Demmink. Zo zei hij in april van dit jaar tegen de NOS: 'Het was niks, het is niks en het zal niks worden.'

De oud-gevangenisdirecteuren vinden dat Opstelten met dergelijke uitspraken onderzoek naar Demmink 'intentioneel frustreert.' Ze hebben vrijdagmiddag per aangetekende brief een tien kantjes tellende aangifte verstuurd aan het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie. Ook willen ze dat de Tweede Kamer de procureur-generaal van de Hoge Raad vraagt Opstelten strafrechtelijk te vervolgen.

In een reactie verwijst Opstelten naar antwoorden die minister-president Mark Rutte eerder deed over de uitspraak 'het was niks, het is niks en het wordt niks'. Rutte zei in mei dat Opstelten had gezegd dat deze uitgaat van de onschuld van Joris Demmink en geen reden had om daar op terug te komen. 'Ook heeft de Minister van Veiligheid en Justitie aangegeven dat het Openbaar Ministerie niet wordt gehinderd door deze uitspraak die ziet op het feit dat de heer Demmink tot op heden niet is veroordeeld.'

AANGIFTE TEGEN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Commissie voor de Verzoekschriften en Burgerinitiatieven van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal en de Procureur-generaal bij de Hoge Raad

Ondergetekenden:

1. K. Boeij
2. K. de Graaff
3. J. van Huet
4. B. Molenkamp
5. J.A. Poelmann
6. P.A.W. Scheffelaar Klots

doen aangifte en geven daarom hierbij de Tweede Kamer in overweging op de voet van artikel 119 Grondwet, artikel 76 lid 1 jo. 111 RO en artikel 483 Sv de Procureur-generaal bij de Hoge Raad op te dragen een strafrechtelijke vervolging in te stellen tegen:

I. Ivo Willem Opstelten, minister van Veiligheid en Justitie

ter zake van:

het in de periode 2010 t/m 2014 plegen van het ambtsmisdrijf strafbaar gesteld in de artikelen 355 lid 4 en 356 Wetboek van Strafrecht, te weten het opzettelijk dan wel door grove schuld nalaten uitvoering te geven aan de bepalingen van de Grondwet, internationaal bindende Verdragen en andere wetten, waarvan de uitvoering tot zijn ministeriële departement behoort, door bij herhaling zowel publiekelijk als tegenover de Tweede kamer der Staten-Generaal uit te spreken dat de diverse beschuldigingen van kindermisbruik aan het adres van zijn (voormalig) secretaris-generaal Joris Demmink iedere grond ontberen.

II. N.N.

ter zake van:

het in de periode 2010 t/m 2014 uitlokken van en/of behulpzaam zijn bij of wel middelen verschaffen tot het plegen door de minister van Justitie & Veiligheid van het ambtsmisdrijf strafbaar gesteld in de artikelen 355 lid 4 en 356 Wetboek van Strafrecht, door de minister uit te lokken dan wel door

het verschaffen van middelen behulpzaam te zijn bij het doen van uitspraken in de media en in de Tweede kamer der Staten-Generaal als zouden de diverse beschuldigingen van kindermisbruik aan het adres van de (voormalig) secretaris-generaal Joris Demmink iedere grond ontberen.

“Quod licet Iovi non licet bovi”

Ondergetekenden zijn allen werkzaam geweest in een directiefunctie binnen het Gevangeniswezen. Vijf van ons waren directeur van één of meerdere penitentiaire inrichtingen aan wie het beheer van de betrokken inrichtingen, waaronder de bewaking en behandeling van wetsovertreders, was toevertrouwd.

Op grond van onze taak en functie dienden wij te allen tijde boven elke verdenking verheven te zijn; integriteit stond terecht hoog in het vaandel bij het ministerie van Justitie. Bij verdenking van een inbreuk op deze vereiste onkreukbaarheid, zo is onze ervaring, werd vanuit de top van Justitie gereageerd met een gedegen onderzoek en met het bestraffen van de schuldige. Wij hanteerden zelf binnen de inrichtingen een strikt integriteitsbeleid dat in een aanzienlijk aantal gevallen tot het ontslag van medewerkers heeft geleid.

Wij zijn van mening dat deze eis van onkreukbaarheid aan alle ambtenaren van het ministerie van Veiligheid & Justitie dient te worden gesteld, welke hun positie ook is. Wij wijzen in deze tevens op artikel 162 Wetboek van Strafvordering, dat de verplichting inhoudt van ieder openbaar college en iedere ambtenaar die in de uitoefening van haar of zijn bediening kennis krijgen van een misdrijf met de vervolging waarvan zij niet zijn belast, daarvan onverwijld aangifte te doen bij de bevoegde autoriteiten. Dit artikel geldt in onverkorte vorm voor het hoofd van het ministerie van Veiligheid en Justitie dat bij uitstek is belast met de uitvoering en handhaving de strafwetten. Ook hij dient daarin te handelen zonder aanzien des persoons.

Wij hebben dan ook met stijgende verbazing kennis genomen van de ontwikkelingen in de kwestie Demmink en de uitspraken die minister Opstelten over deze kwestie in de openbaarheid en tegenover de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gedaan. In plaats van het voortvarend opdracht geven tot een gedegen strafrechtelijk onderzoek, wekt de minister met zijn voorbarige uitspraken dat zijn (voormalige) secretaris-generaal boven alle verdenking verheven is, de indruk het openbaar ministerie te belemmeren in zijn taakuitoefening. Het kennelijk onvermogen van justitie om in deze zaak klaarheid te brengen in een groeiende reeks beschuldigingen van kindermisbruik tegen een hoge, thans gewezen justitieambtenaar en mogelijk andere justitieambtenaren vervult ons met plaatsvervangende schaamte voor het ministerie waarvoor dan wel waarmee wij ooit werkten.

Het optreden van de huidige minister van Veiligheid & Justitie in deze kwestie achten wij niet alleen in strijd met zijn ambtsplicht ex artikel 162 Sv, maar tevens in strijd met de strafwet die het intentioneel of door grove schuld nalaten door de minister uitvoering

te geven aan die wetten waarvoor zijn departement verantwoordelijkheid draagt, uitdrukkelijk strafbaar stelt. Het is de reden waarom wij de Tweede Kamer der Staten Generaal verzoeken de Procureur-generaal bij de Hoge Raad te gelasten over te gaan tot vervolging van minister Ivo Willem Opstelten, alsmede van diegenen die hem er toe brachten dit feit te plegen dan wel hem daarbij hielpen.

TOELICHTING:

Twee Turkse aanklachten

In september 2008 respectievelijk mei 2010 is door twee Turkse jonge mannen aangifte gedaan tegen de toenmalig secretaris-generaal Joris Demmink. Op basis van deze aangifte die ondersteund werd door vijf schriftelijke en op video vastgelegde getuigenverklaringen heeft geen gedegen strafrechtelijk onderzoek plaatsgevonden. Eerst in 2011 is door het openbaar ministerie waarvoor de minister van Veiligheid & Justitie politieke verantwoordelijkheid draagt, besloten tot een 'oriënterend' feitenonderzoek, waarin geen plaats was voor het horen van aangedragen getuigen. Nog voordat dit onderzoek op 2 februari 2012 leidde tot een definitieve beslissing van niet vervolging van de heer Demmink, liet de minister van Veiligheid & Justitie in september 2011 journalisten van het Algemeen Dagblad weten dat er *"geen aanleiding was te twifelen aan de integriteit van zijn secretaris-generaal"* reden waarom hij het 'oriënterend' onderzoek van het openbaar ministerie met vertrouwen tegemoet zag.¹

Op 2 februari 2012 richtte de minister zich met een brief tot de Tweede Kamer met de opmerking: *"Mijn conclusie is dat van enige grond voor de juistheid van de beschuldigingen tegen de ambtenaar niet is gebleken"*².

Na publicaties in het Algemeen Dagblad over contacten die Demmink zou hebben gehad met pooiers van minderjarige jongens liet minister Opstelten in zijn brieven van 3 en 8 oktober 2012 de Tweede Kamer per omgaande weten 'na raadpleging van de AIVD, de Rijksrecherche en het Openbaar Ministerie' zijn eerdere conclusie van februari 2012 nog steeds te onderschrijven, d.w.z. dat naar zijn mening van enige grond van de juistheid van de beschuldigingen jegens Demmink niet was gebleken. Hij voegde daaraan toe: *"Wat onderzocht moest worden, is onderzocht. De uitkomst daarvan is steeds geweest dat er geen begin van juistheid is gebleken ten aanzien van de geruchten en aantijgingen."*³

Op 7 november 2013 moest de minister op vragen van de leden van de Tweede Kamer Oskamp en Omtzigt toegeven, dat het openbaar ministerie in het 'oriënterende onderzoek' geen navraag had gedaan bij de Turkse autoriteiten of Demmink in de jaren 90

¹ productie 1: AD d.d. 7 september 2011

² productie 2: Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 33 000 VI, nr. 80

³ productie 3: Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 33 400 VI, nr. 3 en 4

Turkije had bezocht, zoals door diverse getuigen was verklaard maar door Demmink zelf was ontkend.⁴ Desondanks had de minister zich in antwoord op vragen van dezelfde parlementsleden op 4 december 2012 en 26 februari 2013 zonder enig voorbehoud geschaard achter een brief van 17 augustus 2012 van de Nederlandse ambassadeur in Washington, Rudolf Bekink, waarin wordt vermeld dat *"The prosecution service—estanblished that Mr. Demmink was not in Turkey in the period in question."*⁵

Deze mededeling van Bekink, gericht aan leden van het Amerikaanse Congres en leden van de U.S. Helsinki Commission, die hun bezorgdheid hadden uitgesproken over het uitblijven van een gedegen Nederlands strafrechtelijk onderzoek naar de beschuldigingen tegen Joris Demmink, was bezijden de waarheid. Het onderzoek in Nederland had slechts geen bevestiging opgeleverd dat Demmink in de jaren 90 in Turkije was geweest terwijl in het onderzoek geen moeite was gedaan op dit punt navraag te doen bij de Turkse autoriteiten. Dat is iets heel anders dan wat de door Opstelten tegenover de Tweede Kamer onderschreven brief van de diplomaat Bekink suggereerde, te weten dat in het onderzoek was vastgesteld dat Demmink in die periode niet in Turkije was geweest.

Vanaf 14 juni 2013 beschikte de minister van Veiligheid & Justitie over een document van een Turkse officier van justitie, gedateerd 22 april 2013, waarin staat vermeld dat onderzoek in Turkije had uitgewezen dat Joris Demmink op 20 juli 1996 Turkije was binnen gereisd en dat de Turkse aangevers als pleegdatum juli 1996 hadden genoemd. In zijn beantwoording van de vragen van de parlementsleden Oskamp en Omtzigt op 7 november 2013 noemde de minister dit document van de Turkse officier van justitie authentiek. Desondanks weigerde de minister gevolg te geven aan het verzoek van de Kamerleden om aan de Nederlandse ambassadeur Bekink te vragen zijn foute informatievoorziening aan de Amerikaanse congresleden te corrigeren (zie hiervoor prod 4).

Op 20 januari 2014 oordeelde het Gerechtshof te Arnhem op een klacht van de Turkse aangevers dat uit het door aangevers gepresenteerde materiaal en de verrichte oriënterende feitenonderzoeken *"voldoende feiten en omstandigheden naar voren zijn gekomen waaruit een redelijk vermoeden van schuld voortvloeit dat beklaagde (Joris Demmink) zich schuldig heeft gemaakt aan de (---) gestelde strafbare feiten."* Het hof achtte een nader met voldoende waarborgen omkleed strafrechtelijk onderzoek noodzakelijk en beval de vervolging van Demmink.⁶ Het openbaar ministerie is dit onderzoek in februari 2014 gestart. Uit dit onderzoek zijn nog geen resultaten bekend, verwacht wordt dat het een jaar in beslag zal nemen.

⁴ productie 4: Brief d.d. 7 november 2013

⁵ productie 5: Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, Aangangsels van de Handelingen, nr. 691 en brief van 26 februari 2013, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, Aangangsels van de Handelingen, nr. 1459

⁶ productie 6: Arrest d.d. 20 januari 2014 Hof Arnhem

Twee dagen na het arrest van het Gerechtshof te Arnhem liet de minister de Tweede Kamer weten dat hij de vergoeding van de kosten van Demminks strafadvocaat zou beëindigen, maar de kosten rechtsbijstand in de door Demmink tegen het Algemeen Dagblad wegens de publicaties van oktober 2012 aangespannen civielrechtelijke procedure, vanuit het ministerie zou blijven vergoeden.⁷

Het Rolodex onderzoek

Op 23 december 2013 informeerde mr. H.J. Bolhaar, voorzitter van het College van procureurs-generaal namens het ministerie van veiligheid & Justitie, de advocaat van een Nederlands slachtoffer van kindermisbruik, over het Rolodex onderzoek dat eind jaren 90 plaats vond in het arrondissement Amsterdam. Dit onderzoek naar vermeend seksueel misbruik van jongens beneden de leeftijd van 16 jaar door officieren van justitie en andere hoge justitieambtenaren dat plaats vond in 1998 en 1999, leverde volgens hem uiteindelijk geen bewijs op tegen de verdachte personen. De brief met samenvatting schrijft letterlijk: *“Zoals ook al eerder gemeld in antwoorden op Kamervragen van 15 juni 2007 is de oud-SG van het ministerie van Veiligheid en Justitie op geen enkele wijze naar voren gekomen, noch is er informatie aangetroffen waaruit blijkt dat hij enige bemoeienis heeft gehad met het onderzoek.”*⁸

Op 5 maart 2014 legde een indertijd bij het Rolodex onderzoek betrokken CIE-rechercheur een verklaring af die in directe tegenspraak is met deze informatie van het ministerie van Veiligheid & Justitie. Dit gebeurde tegenover de rechter-commissaris van de rechtbank te Utrecht, die deze getuige De Koter onder ede hoorde op verzoek van de Stichting De Roestige Spijker. De getuige verklaarde o.a.:

*“Bij aanvang van het tactisch (Rolodex) onderzoek zijn er door de Rijksrecherche een aantal namen bekend gemaakt van hooggeplaatsten, en daarop diende verder onderzoek plaats te vinden. Dat waren de heren Waabeke, Woldrik en Holthuijzen (die drie heren waren allen officier van justitie) en de heer Demmink die destijds werkzaam was bij het ministerie (---) Holthuijzen was CIE-officier bij de Rijksrecherche. (---) Als ik over Demmink spreek, bedoel ik de heer Joris Demmink. (onderstreeping van indieners dezes)”*⁹ Deze CIE-rechercheur verklaarde ook dat het onderzoek ‘stuk’ ging voordat daadwerkelijk tactisch onderzoek kon plaatsvinden.

Ook de tactisch leider van het Rolodex team, Jaap Hoek, liet op 5 maart 2014 tegenover de rechter-commissaris te Utrecht weten, dat het onderzoek uiteindelijk tot niets had

⁷ productie 6a: brief van 22 januari 2014 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer. Zie ook: <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/01/22/beantwoording-door-minister-opstellen-van-vragen-over-de-vergoeding-van-advocaatkosten-van-een-oud-ambtenaar/antwoorden-kamervragen-over-de-vergoeding-van-advocaatkosten-van-een-oud-ambtenaar.pdf>

⁸ productie 7: brief d.d. 23 december 2013 aan mr. M.J. de Witte

⁹ productie 8: proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van L.G. de Koter d.d. 5 maart 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

geleid, omdat er overduidelijk was ‘gelekt’. Hoek kon zich de namen van de hooggeplaatste justitieambtenaren tegen wie het onderzoek liep, echter niet meer herinneren.¹⁰

Nog scherper werd de informatie van mr. Bolhaar tegengesproken door de getuige E.M. Broersma, die op 15 april 2014 door de rechter-commissaris te Utrecht op verzoek van de Stichting de Roestige Spijker onder ede werd gehoord. Broersma werkte eind jaren '90 als commandant van het observatieteam bij de afdeling Terrorisme en Bijzondere taken. Hij kreeg eind 1998 de bijzondere opdracht informatie te verzamelen over vier verdachten, waarnaar de Rijksrecherche op dat moment onderzoek deed. Hij verklaarde: *“Een van die verdachten was de heer Demmink. (---) De reden waarom dit onderzoek zo kort liep, was dat de zaak op enig moment stuk was. Ik bedoel daarmee dat er gelekt is naar een van de betrokken verdachten (---) dat betrof de heer Holthuis (---) hoofdofficier van het landelijk parket.”*¹¹

Hetgeen de direct betrokken rechercheurs over het Rolodex onderzoek verklaren is een bevestiging van wat de toenmalig CID-officier van justitie Fred Teeven in 2007 al aangaf over de zaak. De huidige staatssecretaris van Justitie Teeven verklaarde toen onder ede dat het onderzoek indertijd voortijdig door contra-acties kapot was gemaakt: *“Het ging om een onderzoek van de Rijksrecherche en de zedenpolitie (---) er is getapt, maar er is verder geen vervolging ingesteld. De hoofdofficier van justitie van Amsterdam was verantwoordelijk en heeft mij verzocht een onderzoek in te stellen. (---) Ik was als CIE-officier van justitie betrokken (---) er is getapt, maar er is verder geen vervolging ingesteld. (---) Op enig moment zijn er contra-acties gekomen (---) Voordat het onderzoek eindigde speelde dit al.”*¹²

De baas van Fred Teeven was indertijd hoofdofficier van justitie Hans Vrakking. Het Rolodex onderzoek was op zijn initiatief gestart. Ook hij beaamt dat de naam Demmink indertijd was gevallen in het Rolodex onderzoek. Hij vertelde in maart 2014 aan de NRC journalist Haenen dat indertijd bij de BVD belastende informatie binnen kwam over Demmink: *“De chauffeur van Demmink, Rob Mostert (---) had tegenover de BVD verteld ‘er niet meer tegen te kunnen’. Hij zat ermee dat Demmink in de dienstauto af en toe seks had met jongens. Uiteindelijk werd na overleg met Teeven besloten de informatie over Demmink niet verder te onderzoeken omdat dit buiten het bereik van de Rolodex zaak lag. (---) De naam van Demmink is dus wel degelijk langs gekomen, maar niet verder bekeken (---) En toen gebeurde er iets heel raars. (---) Harry Borghouts belde. Waar ben jij mee bezig, riep hij. Jij bent bezig een van mijn ambtenaren te onderzoeken (---) Demmink. Toen heb ik gezegd: we onderzoeken van alles, maar Demmink maakt geen deel uit van het onderzoek (---) De dag na dit telefoongesprek (---) bleek dat het onder-*

¹⁰ **productie 9:** proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van J. Hoek d.d. 5 maart 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

¹¹ **productie 10:** proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van E.M. Broersma d.d. 15 april 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

¹² **productie 11:** proces-verbaal van verhoor d.d. 12 april 2007 van Fred Teeven achter gesloten deuren, rechtbank Den Haag, parketnr. 09/754023-06

*zoek uitgelekt en dus kapot was. (---) Borghouts zegt dat hij van Demmink hoorde over het Rolodex onderzoek en Demmink zegt het van een of andere hoofdofficier van justitie te hebben gehoord."*¹³

De interventie door de toenmalig secretaris-generaal van Justitie Borghouts voor zijn ambtenaar Demmink, zoals geschetst door Vrakking, wordt beaamd door de toenmalig voorzitter van het College procureurs-generaal, René Ficq. Ficq leest uit zijn oude aantekeningen: *"Deze (Borghouts) was aangesproken door Demmink. Hij had vernomen dat hij voorwerp van onderzoek zou zijn in Amsterdam, alsmede een hoofdofficier van justitie."*¹⁴

Reactie minister van Veiligheid & Justitie Ivo Opstelten

Uit de verklaringen van de in 1998 bij het Rolodex onderzoek betrokken rechercheurs komt een alarmerend beeld naar voren van een strafrechtelijk onderzoek naar mogelijk kindermisbruik van hoge justitieambtenaren, dat voortijdig effectief wordt gefrustreerd door lekken naar en ingrijpen van hoge ambtenaren uit het justitieapparaat. Het gaat hier niet om één zegsman, maar om drie direct betrokken rechercheurs, de Koter, Hoek en Broersma, een betrokken CIE officier van justitie, thans staatssecretaris Veiligheid & Justitie en de verantwoordelijke hoofdofficier van justitie.

De minister van Veiligheid & Justitie, verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de wetten, heeft op grond van deze verklaringen geen enkele actie genomen om in deze kwestie de volledige waarheid boven tafel te krijgen. Erger, minister Opstelten heeft op de afgelegde verklaringen niet dan in afwijzende termen publiekelijk gereageerd.

Na de verklaringen van De Koter, Hoek en Vrakking heeft de minister zich opnieuw tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend met het bericht dat het Rolodex onderzoeksdossier opnieuw was bestudeerd door het openbaar ministerie, maar dat opnieuw was vastgesteld dat de oud-secretaris-generaal op geen enkele wijze in dit onderzoek naar voren was gekomen. In de brief wordt met geen woord gerept over het 'leken' en van hogerhand effectief 'stuk' maken van het onderzoek zoals beschreven door De Koter, Hoek, Teeven en Vrakking en later ook Broersma.¹⁵

Na de verklaring van oud-rechercheur Broersma dat hij indertijd de opdracht kreeg vier verdachten te volgen waaronder Demmink, reageerde de minister op 15 april 2014 opnieuw in het openbaar. Tegenover diverse media gaf hij opnieuw aan overtuigd te zijn van de onschuld van de oud secretaris-generaal. Aan de NOS liet hij over de onderzoeken naar Demmink weten : *"Het was niks, het is niks en het zal niks worden."*¹⁶

¹³ productie 12: NRC 22 maart 2014

¹⁴ productie 13: Volkskrant 8 maart 2014

¹⁵ productie 14: Brief d.d. 27 maart 2014 aan de voorzitter van de Tweede Kamer

¹⁶ Zie: <http://www.radio1.nl/item/190683-Opstelten:%20zaak-Demmink%20is%20niks,%20wordt%20niks.html>

Frustratie van de wet: schending van artikel 355 lid 4 subsidiair 356 WvS

De minister van Veiligheid & Justitie is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het openbaar ministerie. De minister kan aanwijzingen geven betreffende de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie. Deze aanwijzingen kunnen algemeen en bijzonder van aard zijn en ook individuele zaken betreffen (artikel 127 RO). De leden van het openbaar ministerie zijn verplicht de aanwijzingen van de minister op te volgen. Dit impliceert dat ook publieke uitspraken van de minister over individuele zaken, niet zijnde concrete aanwijzingen, invloed zullen hebben op de wijze waarop het openbaar ministerie in die zaken zijn werkzaamheden zal verrichten. Wanneer deze uitspraken gericht zijn op het frustreren van de tenuitvoerlegging van de wet of internationaal bindende verdragen, impliceert dit een strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de minister zoals bedoeld in artikel 355 lid 4 WvS.

Het openbaar ministerie is belast met de vervolging van strafbare feiten. Misbruik van jongeren beneden de 16 jaar is strafbaar gesteld in ons Wetboek van Strafrecht. Nederland heeft het Verdrag van Lanzarote (2007) ondertekend. Dit verdrag eist dat de strafrechtelijke onderzoeken en procedures betreffende seksueel kindermisbruik prioriteit krijgen en zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd door de lidstaten (artikel 30). Het verplicht de lidstaten bovendien de vervolging van seksueel kindermisbruik niet afhankelijk te stellen van de aangifte of beschuldiging door het slachtoffer (artikel 32).

Nederland is ook lid van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (1950). Het Europees hof voor de Rechten van de Mens heeft in een aantal uitspraken duidelijk gemaakt dat seksueel misbruik van kinderen moet worden gekwalificeerd als een schending van de artikelen 3 en 8 van het EVRM: het recht om verschoond te blijven van onmenselijke behandeling en marteling en het recht op familie- en privéleven. De artikelen 3 en 8 impliceren aldus het Europese Hof een positieve verplichting van de Staat om kinderen te beschermen tegen o.a. seksueel misbruik. Hieronder valt een effectief en voortvarend strafrechtelijk onderzoek, onmiddellijk ingesteld na de eerste aangiften.¹⁷ De Hoge Raad erkent deze internationale verplichting expliciet.¹⁸

¹⁷ (EHRM 24 september 2004, M.C. tegen Bulgarije (application no. 39272/98), EHRM 20 maart 2012, C.A.S. en C.S. tegen Roemenië (application no. 26692/05), EHRM 15 augustus 2012, I.G. tegen Moldova (application no. 53519/07) en EHRM 28 Januari 2012, O’Keeffe tegen Ierland, (application no. 35810/09)

¹⁸ Hoge Raad 18 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:948 (OM/Vereniging Martijn), rov 3.11.3 jo. 3.9 in navolging van de A.G. L. Timmerman in zijn conclusie, ECLI:NL:PHR:2013:2379, rov 3.21-3.27: Daarin schrijft Timmermans o.a.: *“Onder art. 3 EVRM is een positieve verplichting aangenomen om preventieve en repressieve maatregelen te nemen ter bescherming van kinderen tegen lichamelijke mishandeling wanneer men, bijvoorbeeld naar aanleiding van herhaalde waarschuwingen of gewichtige aanwijzingen, weet of redelijkerwijs had behoren te weten dat het kind ter zake aan een risico werd blootgesteld. Deze rechtspraak is vervolgens toegepast in het kader van seksueel misbruik. In verband met art. 8 EVRM is een positieve verplichting aangenomen om (gepoogde) vergrijpen te criminaliseren en op effectieve wijze te onderzoeken en vervolgen, te meer wanneer het lichamelijke en morele welzijn van een kind bedreigd wordt”*

In de kwestie Demmink zijn naar de mening van het Gerechtshof te Arnhem aangiften uit 2008 en 2010 wegens kindermisbruik in Turkije onvoldoende onderzocht. Het hof heeft daarom op 20 januari 2014 het openbaar ministerie bevolen deze aangiften alsnog te onderzoeken. Internationale verdragen vereisen niet alleen een gedegen, maar ook een voortvarende afhandeling van dit soort aangiften. Voor de reeds opgelopen vertraging draagt de minister van Veiligheid & Justitie niet alleen politieke verantwoordelijkheid maar ook strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Zijn directe bemoeienis met de kwestie was er vanaf september 2011 immers bij voortduring opgericht de aangiften tegen Demmink te bagatelliseren en de integriteit van zijn secretaris-generaal bij voorbaat boven alle twijfel te verheffen. Nog in oktober 2013 liet de minister de Tweede Kamer weten dat *“alles was onderzocht”* maar dat er nog *“geen begin van juistheid is gebleken ten aanzien van de geruchten en aantijgingen.”* Met dit handelen heeft de minister de uitvoering van de wet en internationale verplichtingen actief gefrustreerd.

De minister heeft het daarbij niet gelaten. Tijdens het nu lopende door het hof Arnhem bevolen onderzoek heeft hij zich opnieuw uitgelaten over de aanklachten wegens kindermisbruik aan het adres van zijn oud secretaris-generaal. In reactie op een oud-rechercheur die onder ede verklaarde in 1998 de opdracht te hebben gehad met zijn observatieteam Demmink te volgen als verdachte van kindermisbruik, antwoordde de minister van Veiligheid & Justitie publiekelijk: *“het was niks, het is niks en het wordt niks.”* Hij beïnvloedt daarmee opnieuw op ontoelaatbare wijze de leden van het openbaar ministerie die op dit moment bezig zijn het door de rechter opgedragen onderzoek uit te voeren en frustreert daarmee intentioneel de juiste uitvoering van de wet waarvoor zijn ministerie verantwoordelijk is.

Daarnaast draagt de minister de volle politieke verantwoordelijkheid voor het ambts-misbruik begaan door leden van het openbaar ministerie en het ministerie van Justitie, zoals recent omschreven in de verklaringen van drie oud-rechercheurs, en twee oud-officieren van justitie over de teloorgang van het Rolodex onderzoek. Het van bovenaf frustreren van strafrechtelijk onderzoek naar mogelijk eigen strafbaar handelen: misbruik van jongens jonger dan 16 jaar, moet worden gezien als zeer ernstig strafbaar handelen, dat de integriteit van onze gehele strafrechtspleging raakt. Dit behoort in een naar behoren functionerende rechtsstaat na bekend worden, per onmiddellijk en met alle middelen te worden onderzocht. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de minister van Veiligheid & Justitie. Wanneer de minister hierin geen verantwoordelijkheid neemt en erger, de boodschappers van het plaats gevonden kwaad en public laat weten dat er niets aan de hand *“was en is”* frustreert hij intentioneel de uitvoering van de wetten, die aan zijn ministerie is opgedragen. De minister schendt ook hiermee artikel 355 lid 4 WvS.

Ondergetekenden verzoeken uw commissie daarom de Tweede Kamer in overweging te geven de procureur-generaal bij de Hoge Raad op te dragen Ivo Opstelten, Minister van Veiligheid en Justitie strafrechtelijk te vervolgen terzake overtreding van artikel 355 lid 4 subsidiair artikel 356 Wetboek van Strafrecht en leggen dit verzoek ter kennisneming neer bij de Procureur-generaal bij de Hoge Raad.

K. Boeij

5 september 2014

K. de Graaff

i.o. psh

J. van Huet

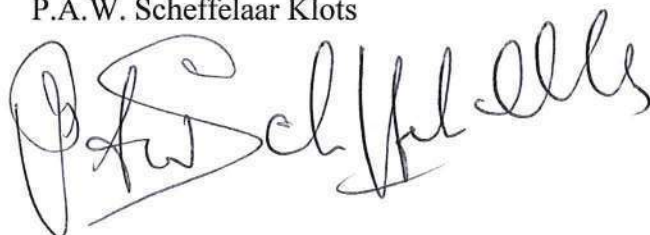
B. Molenkamp

J.A. Poelmann

P.A.W. Scheffelaar Klotz

Vergaderjaar 2008–2009

31 808 (R1872)

Goedkeuring van het op 25 oktober 2007 te Lanzarote tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb. 2008, 58)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Het advies van de Raad van State van het Koninkrijk wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25 a, vijfde lid j° vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Opgroeiende kinderen verdienen ons aller bescherming. Het is van het grootste belang dat kinderen in een veilige omgeving opgroeien en zich op gezonde en evenwichtige wijze kunnen ontwikkelen tot volwassenen. Mensen die in hun kindertijd het slachtoffer zijn van seksueel geweld of misbruik, dragen de tekenen van die traumatische gebeurtenissen veelal de rest van hun leven met zich mee. Familie, samenleving en overheid dienen dan ook elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid de allergrootste inspanning te leveren om kinderen te vrijwaren van schending van hun lichamelijke en geestelijke integriteit. Tot de bescherming die de overheid kan bieden, behoort ook strafrechtelijke bescherming tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik.

Seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen zijn een wereldwijd verschijnsel en behoeven zowel nationaal als internationaal een krachtige aanpak. Seksuele uitbuiting van kinderen gaat vaak gepaard met grensoverschrijdende zware en vaak georganiseerde criminaliteit. De ontwikkelingen in de techniek en op internet dragen er aan bij dat kinderpornografie zich eenvoudig over de landsgrenzen verspreidt en nieuwe vormen van misbruik zich openbaren. Gelet op deze internationale dimensie vereisen het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen intensieve en effectieve internationale samenwerking. Daartoe zijn internationaal al veel relevante rechtsinstrumenten totstandgekomen. Ontwikkelingen in de maatschappij, zoals bijvoorbeeld het toegenomen gebruik van internet door zowel kinderen als ouders, stellen overheden voor de uitdaging om beleid en wetgeving inzake het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik daarmee zoveel mogelijk gelijke tred te laten houden en waar nodig aan te passen of aan te scherpen. Het op 25 oktober 2007 te Lanzarote tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (*Trb.* 2008, 58; hierna: het Verdrag) vormt de weergave van de laatste internationale overeenstemming op dit terrein en dient om die reden te worden verwelkomd. Het kabinet beschouwt het Verdrag mede als een ondersteuning in de intensivering van de strijd tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik.

Het Verdrag beoogt een hecht fundament en een krachtige bijdrage te leveren aan de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik. Het Verdrag is met grote voortvarendheid totstandgekomen, hetgeen het belang en de urgentie die de Raad van Europa terecht aan het onderwerp toekent – mede in het kader van het driejarig Raad van Europa-programma «Building a Europe for and with children» –, onderstreept. Op 25 oktober 2007 is het Verdrag te Lanzarote voor ondertekening opengesteld. Bij die gelegenheid is het Verdrag voor het Koninkrijk der Nederlanden ondertekend. Momenteel (mei 2008) hebben 28 lidstaten van de Raad van Europa het Verdrag ondertekend. Het Verdrag is nog niet in werking getreden.

Het Verdrag is alomvattend en multidisciplinair van aard en beoogt volgens artikel 1 het volgende te bewerkstelligen: (1) voorkoming en bestrijding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen, (2) bescherming van de rechten van kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik en (3) het bevorderen van nationale en internationale samenwerking in de strijd tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen.

Het Verdrag ziet op de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik in brede zin en beslaat een groot aantal onderwerpen die raken aan die bescherming. Naast straf- en sanctiebepalingen gaat het om preventieve en beschermende maatregelen, procedurele bepalingen, interventie maatregelen, en maatregelen die betrekking hebben op nationale coördinatie en internationale samenwerking.

Het Verdrag bestaat uit dertien hoofdstukken: hoofdstuk I (doelstellingen, beginsel van non-discriminatie en begripsomschrijvingen), hoofdstuk II (preventieve maatregelen), hoofdstuk III (gespecialiseerde autoriteiten en coördinerende instanties), hoofdstuk IV (beschermende maatregelen en hulp aan slachtoffers), hoofdstuk V (interventieprogramma's of -maatregelen), hoofdstuk VI (materieel strafrecht), hoofdstuk VII (onderzoek, vervolging en procesrecht), hoofdstuk VIII (vastleggen en opslaan van gegevens), hoofdstuk IX (internationale samenwerking), hoofdstuk X (toezichtsmechanisme), hoofdstuk XI (verhouding tot andere internationale instrumenten), hoofdstuk XII (wijzigingen van het Verdrag), hoofdstuk XIII (slotbepalingen).

Het Verdrag is voor een deel geënt op de reeds bestaande internationale overeenkomsten op dit terrein. In het bijzonder kunnen worden vermeld het in het kader van de Verenigde Naties op 20 november 1989 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van het kind (*Trb.* 1990, 46 en 17) en het op 25 mei 2000 te New York tot stand gekomen Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de rechten van het kind (*Trb.* 2001, 63 en 130), het op 15 november 2000 te New York tot stand gekomen Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (*Trb.* 2001, 69 en 2004, 35) en het in het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie op 17 juni 1999 te Geneve tot stand gekomen Verdrag betreffende het verbod op en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste vormen van kinderarbeid (*Trb.* 2001, 69 en 2004, 35). Op het niveau van de Europese Unie kunnen worden genoemd het kaderbesluit 2004/68/JHA van de Raad van de Europese Unie van 22 december 2003 ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie (*PbEU* L 13), het kaderbesluit 2001/220/JHA van de Raad van de Europese Unie van 15 maart 2001 inzake de positie van het slachtoffer in het strafproces (*PbEG* L 82) en het kaderbesluit 2002/629/JHA van de Raad van de Europese Unie van 19 juli 2002 inzake bestrijding van mensenhandel (*PbEG* L 203). De Raad van Europa

zelf heeft met het op 23 november 2001 te Boedapest tot stand gekomen Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken (*Trb.* 2002, 18 en 2004, 290; de Cybercrime Convention) en het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel (*Trb.* 2006, 99) eerder voorzien in bindende instrumenten op aanverwante terreinen.

Het Verdrag bevat dublures met bovengenoemde overeenkomsten. Op een aantal punten gaat het Verdrag echter een stap verder. Daardoor heeft het duidelijk toegevoegde waarde. In het bijzonder geldt dat voor enkele nieuwe strafbepalingen, ruime rechtsmachtbepalingen ter bestrijding van sekstoerisme en bepalingen met betrekking tot dadergerichte interventieprogramma's en -maatregelen. Bij de strafbepalingen is in het bijzonder gekeken of de voortschrijdende ontwikkeling van de techniek, de verdere digitalisering van de maatschappij en het toenemend gebruik van de open communicatiemogelijkheden op het internet om een verdergaande strafrechtelijke bescherming van kinderen tegen misbruik vragen. Het nieuwe verdrag vormt derhalve de meest recente weergave van de internationale consensus over de strafrechtelijke bescherming van kinderen en past in het beleid van de regering op deze gebieden. Enkele van de in het Verdrag opgenomen strafbaarstellingsverplichtingen nopen tot uitvoeringswetgeving in Nederland. Deze wetgeving is opgenomen in het voorstel van wet tot uitvoering van het Verdrag.

Op grond van artikel 48 van het Verdrag kunnen geen voorbehouden bij het Verdrag worden gemaakt, met uitzondering van de bepalingen waarbij het Verdrag nadrukkelijk in die mogelijkheid voorziet. Nederland is voornemens om van die mogelijkheden geen gebruik te maken.

Wat betreft de relatie tussen het Verdrag en de Europese Unie wordt opgemerkt dat het Verdrag voorziet in de mogelijkheid van toetreding door de Europese Gemeenschap. Daarover heeft nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden.

Bij het Verdrag is een zogenoemd «explanatory report», een toelichtend rapport, opgesteld. Dit rapport geeft een authentieke toelichting op en verantwoording van de artikelen in het Verdrag. Het is gepubliceerd op de website van de Raad van Europa (<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/201.htm>).

Koninkrijkspositie

De Regering van de Nederlandse Antillen heeft aangegeven medegelding van het Verdrag voor haar land wenselijk te achten. De Nederlandse Antillen, alwaar de rechten van de mens hoog in aanzien staan, kunnen de seksuele exploitatie en seksueel misbruik van zowel kinderen als volwassenen, niet toestaan op haar grondgebied. Dergelijke handelingen zijn een aantasting van, en vormen een inbreuk op, de eer en menswaardigheid van een individu. Ook malafide personen, die met dergelijke handelingen een winstoogmerk hebben en zich willen verrijken aan het leed van anderen, dienen deze mogelijkheid te worden ontnomen. Voor wat betreft wetgeving, bevat Boek 2, titel XIV, van het huidige Wetboek van Strafrecht een aantal strafbepalingen die betrekking heeft op de seksuele exploitatie en het seksueel misbruik van kinderen. Deze bepalingen worden in Boek 2, titel XIII, van het nieuwe ontwerp-Wetboek van Strafrecht aangepast en uitgebreid. Wanneer dit gewijzigde Wetboek van Strafrecht in werking treedt, behoeft het Verdrag op het terrein van de strafbaarstelling geen nadere uitvoeringswetgeving. Naast de strafbaarstelling van de seksuele exploitatie en het seksueel misbruik van kinderen, zal de uitvoering van

het Verdrag aanvullend beleid vergen op beide terreinen die mogelijkere uitvoeringswetgeving behoeven.

De Regering van Aruba heeft eveneens aangegeven medegelding van het Verdrag voor haar land wenselijk te achten. Voor zover de materie nog niet wettelijk geregeld is, zal hierin worden voorzien in het nieuwe Arubaanse Wetboek van Strafrecht.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd. Het Verdrag zal voor de verschillende landen binnen het Koninkrijk worden bekrachtigd nadat in de benodigde uitvoeringswetgeving is voorzien. Overeenkomstig artikel 18 van het op 23 mei 1969 te Wenen tot stand gekomen Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht (Trb. 1972, 51) dienen de landen binnen het Koninkrijk zich overigens ook vóór de bekrachtiging te onthouden van handelingen die indruisen tegen voorwerp en doel van het Verdrag.

2. Artikelsgewijze toelichting

2.1 Hoofdstuk I (Doelstellingen, beginsel van non-discriminatie en begripsomschrijvingen)

Artikel 1 (Doelstellingen)

In de inleiding van deze toelichtende nota is reeds melding gemaakt van de brede doelstellingen van het Verdrag. Deze worden weergegeven in het eerste lid. Het Verdrag ziet niet alleen op het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, maar ook op de bescherming van de rechten van kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik. De reikwijdte van het Verdrag maakt dat niet alle onderdelen ervan primair op het terrein van Justitie liggen; de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het Verdrag wordt gedeeld door verschillende departementen.

Artikel 1 stelt voorts buiten twijfel dat zowel nationale als internationale samenwerking onontbeerlijk is voor een effectieve aanpak van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik.

In het tweede lid komt tot uitdrukking dat een specifiek monitoringsmechanisme een effectieve uitvoering van de verdragsverplichtingen moet verzekeren. Daartoe wordt een Comité van de Partijen in het leven geroepen (zie hierna de toelichting op hoofdstuk X).

Artikel 2 (Beginsel van non-discriminatie)

Deze bepaling scherpert in dat de implementatie en uitvoering van de bepalingen van het Verdrag gewaarborgd moeten zijn zonder enige discriminatie op welke grond dan ook. De klassieke discriminatiegronden, ontleend aan artikel 14 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 1 van het op 4 november 2000 te Rome tot stand gekomen Protocol nr. 12 bij het EVRM (Trb. 2001, 18), worden vermeld. In aanvulling daarop noemt het Verdrag verder nog de gronden «seksuele geaardheid», «gezondheid» en «handicap». De opsomming is evenwel niet limitatief.

Artikel 3 (Begripsomschrijvingen)

Het Verdrag definieert «kind» in onderdeel (a) als iedere persoon jonger dan achttien jaar. Daarmee sluit het aan bij de internationaal gebruikelijke definitie.

Voor hetgeen het Verdrag verstaat onder «seksuele uitbuiting en seksueel misbruik» wordt in onderdeel (b) verwezen naar de in de artikelen 18 tot en met 23 van het Verdrag omschreven strafbare gedragingen. Waar

andere internationale instrumenten zich voornamelijk richten op seksuele uitbuiting van kinderen, waarbij de nadruk ligt op een commerciële component (kinderprostitutie, kinderpornografie en kinderhandel), beslaat het onderhavige Verdrag naast uitbuiting ook seksueel misbruik als zodanig.

Tot slot bepaalt onderdeel (c) wat in het kader van het Verdrag onder het begrip «slachtoffer» moet worden verstaan: elk kind dat onderworpen is aan seksuele uitbuiting of seksueel misbruik.

2.2 Hoofdstuk II (Preventieve maatregelen)

Artikel 4 (Beginselen)

Deze bepaling geeft de belangrijkste doelstelling van het Verdrag weer: voorkomen dat seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen plaatsvinden. Partijen zijn verplicht tot het nemen van de noodzakelijke maatregelen om kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik te beschermen. Bij het nemen van maatregelen hebben partijen ruimte om eigen beleid en beleidsprogramma's te ontwikkelen.

Het kabinet staat een krachtige aanpak van kindermishandeling voor. Seksuele uitbuiting en seksueel misbruik zijn een ernstige vorm van kindermishandeling. De bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik maakt integraal onderdeel uit van de brede aanpak van kindermishandeling. Het pakket aan voorzieningen en maatregelen dat de komende tijd in Nederland op dit terrein wordt genomen, is neergelegd in het Actieplan aanpak kindermishandeling (Kamerstukken II 2006/07, 31 015, nr. 16). Vier kerndoelen zijn voor het Actieplan aanpak kindermishandeling leidend: voorkomen, signaleren, stoppen en beperken van de schadelijke gevolgen van kindermishandeling. Met deze kerndoelen sluit het Actieplan aan bij de brede opzet van het Verdrag, waarin zowel preventieve, beschermende en zorgverlenende, als strafrechtelijke bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 5 (Werving, training en bewustmaking van personen die tijdens hun werk met kinderen in aanraking komen)

Het eerste en tweede lid van dit artikel gaan over het vergroten van kennis en bewustwording over seksuele uitbuiting en seksueel misbruik bij degenen die in de omgeving van kinderen werken. Het Actieplan aanpak kindermishandeling omvat een aantal maatregelen die gericht zijn op deskundigheidsbevordering bij personen die werken met kinderen. Een van deze maatregelen betreft invoering van de werkwijze van de Reflectie en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling (RAAK). Concreet aandachtspunt binnen deze werkwijze is deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers die met kinderen werken door de gehele keten.

Het derde lid verplicht partijen om ervoor te zorgen dat personen die zijn veroordeeld wegens seksueel misbruik van kinderen, geen toegang hebben tot beroepen waarbij sprake is van regelmatig contact met kinderen. Partijen hebben daarbij de nodige ruimte voor eigen beleid, bijvoorbeeld waar het toetsing aan proportionaliteit en de reïntegratie van veroordeelden in de maatschappij betreft. Het Verdrag sluit met deze bepaling nauw aan bij het Nederlandse systeem van de verklaring omtrent het gedrag (zie onder andere Kamerstukken II 2006/07, 30 800 VI, nr. 40). In Nederland is de verklaring omtrent gedrag wettelijk verplicht voor een aantal beroepen waarin men in de uitoefening van het beroep regelmatig met kinderen in aanraking komt en met name die beroepen waarin er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie. Dit geldt voor het primair en voortgezet onderwijs en de kinderopvang. Voor veel andere sectoren geldt weliswaar geen wettelijke verplichting, maar zijn er

afspraken dat de verklaring omtrent gedrag wordt aangevraagd of doen organisaties dat uit eigen beweging.

Artikel 6 (Voorlichting voor kinderen)

Deze bepaling verplicht partijen om kinderen voorlichting te geven over de gevaren van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik en kinderen op die wijze weerbaar te maken en te beschermen. Het kabinetsbeleid omvat een groot aantal maatregelen op dit terrein. Onder andere kan worden gewezen op de maatregelen in het kader van het programma Alle Kansen voor Alle Kinderen van de Minister voor Jeugd en Gezin (Kamerstukken II, 2006/07, 31 001, nr. 5) en het in 2007 door de Staatssecretaris van VWS gestarte programma Seksuele gezondheid van de jeugd. Ook in de Emancipatienota van de minister van OCW (Kamerstukken II 2007/08, 30 420, nr. 50) wordt het belang van het vergroten van de weerbaarheid van meisjes en jongens tegen (seksueel) geweld onderkend.

Artikel 7 (Preventieve interventieprogramma's en -maatregelen)

Partijen zijn verplicht om te waarborgen dat personen die vrezen dat zij een van de in het Verdrag omschreven misdrijven zullen begaan, toegang hebben tot interventie maatregelen. In het kader van de reguliere geestelijke gezondheidszorg bestaan interventie- en behandelingsmogelijkheden.

Artikel 8 (Maatregelen gericht op het algemene publiek)

Deze bepaling verplicht partijen om publiekscampagnes te houden waarin informatie en voorlichting worden gegeven over seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen. De periodieke publiekscampagne in het kader van het Actieplan aanpak kindermishandeling heeft een algemeen bereik en richt zich zowel op kinderen als op mensen in de omgeving van kinderen. Doelstelling van de campagne is een bredere bewustwording van het publiek terzake van kindermishandeling en het stimuleren van alertheid ten opzichte van het verschijnsel en de verantwoordelijkheid voor het melden ervan.

De voorlichtingscampagne DigiBewust wijst specifiek op de gevaren die zich voor kinderen voordoen op het internet en bij gebruik van andere moderne communicatiemiddelen. Mede ter uitvoering van het Verdrag zal de komende tijd worden gezien op welke wijze voorlichting over veilig internetgebruik breder bij ouders en kinderen onder de aandacht kan worden gebracht.

Artikel 9 (Participatie van kinderen, de particuliere sector, de media en het maatschappelijk middenveld)

Deze bepaling roept partijen op om kinderen, de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld en de media te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid ter bestrijding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen.

In Nederland is op dit terrein sprake van een brede samenwerking tussen publieke en private partijen. Een aantal voorbeelden daarvan kan worden genoemd. Hierboven werd al gewezen op de voorlichtingscampagne DigiBewust, een samenwerkingsverband tussen overheid en de particuliere sector dat onder andere strekt tot voorlichting over verantwoord gebruik door kinderen van moderne communicatiemiddelen. Voorts heeft het door het ministerie van Justitie gesubsidieerde particuliere Meldpunt Kinderporno een belangrijke rol bij het voorkomen en bestrijden van kinderpornografie. Dit meldpunt biedt een laagdrempelige mogelijkheid

om seksuele uitbuiting van kinderen te melden. Het meldpunt heeft goede relaties met enerzijds de Nederlandse politie en anderzijds met vergelijkbare meldpunten in het buitenland, die op hun beurt weer contacten met de politie in hun land hebben.

Voorts kan met betrekking tot de bestrijding van kinderpornografie worden gewezen op samenwerking met internetproviders met als doel het blokkeren van sites waarop kinderpornografie wordt aangeboden. Het gaat daarbij om een publiek-private samenwerkingsafpraak tussen de Nederlandse politie en internetproviders over het blokkeren van in het buitenland gehoste websites met kinderpornografie. In 2007 zijn daarover de eerste afspraken met internetproviders gemaakt.

Bij de bestrijding van aanbieders en afnemers van kinderpornografie op internet kan het betalingsverkeer dat plaatsvindt een aanknopingspunt vormen voor strafrechtelijk onderzoek.

Door financiële instellingen wordt in het algemeen onderkend dat ook zij een rol hebben bij de bestrijding van kinderpornografie op internet. Een aantal financiële instellingen heeft zich vanuit die gedachte verenigd in de Financial Coalition Against Childpornography. De komende tijd zal nader overleg met de financiële instellingen plaatsvinden over de invulling van hun rol.

In overleg met de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Jeugd en Gezin is samen met de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) een aanpak uitgewerkt die moet voorkomen dat kinderen binnen vrijwilligersorganisaties het slachtoffer worden van seksueel misbruik. De basis daarvan is een landelijk uniforme set gedragsregels die, bij naleving ervan, de risico's doen verminderen. Naast de set gedragsregels komt er een protocol met afspraken waarin wordt beschreven hoe op te treden als de gedragsregels worden overtreden (zie Kamerstukken II 2007/08, 31 200 VI, nr. 43).

2.3 Hoofdstuk III (Gespecialiseerde autoriteiten en coördinerende instanties)

Artikel 10 (Nationale maatregelen inzake coördinatie en samenwerking)

Op grond van het eerste lid zijn partijen verplicht om zorg te dragen voor coördinatie tussen de verschillende instellingen die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen.

Het krachtig bestrijden van alle vormen van kindermishandeling is een van de speerpunten van het kabinetsbeleid. De coördinatie van deze aanpak valt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en het programmaministerie voor Jeugd en Gezin. Een succesvolle aanpak van kindermishandeling vereist evenwel inspanningen van alle betrokken overheden, instanties en professionals en een nauwe onderlinge samenwerking. Het reeds genoemde Actieplan aanpak kindermishandeling schept de noodzakelijke randvoorwaarden voor deze integrale en gecoördineerde aanpak voor de komende tijd.

Het tweede lid verplicht partijen te voorzien in a) een of meer onafhankelijke organisaties voor de bevordering en bescherming van de rechten van het kind, en b) mechanismen voor onderzoek naar het verschijnsel seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen.

Het derde lid spoort partijen aan om samenwerking tussen publieke en private partijen op dit terrein te bevorderen.

Ten aanzien van het tweede en derde lid kan worden vermeld dat de Nederlandse overheid geld beschikbaar heeft gesteld voor de voorlichting

over kinderrechten in Nederland. Het Kinderrechtencollectief ontvangt jaarlijks een subsidie om informatiemateriaal te produceren, waaronder een website voor kinderrechten (www.kinderrechten.nl). De website biedt informatie over kinderrechten voor kinderen, ouders en professionals in de vorm van algemene informatie over kinderrechten en recente ontwikkelingen op dit gebied.

In zijn algemeenheid vormen kinderen en jeugd al een zwaartepunt in het onderzoek van de Nationale ombudsman. Thans wordt in overleg met de Nationale ombudsman gekeken naar de mogelijkheden om het toezicht op de naleving van de kinderrechten een eigen, herkenbare plaats te geven.

2.4 Hoofdstuk IV (Beschermdende maatregelen en hulp aan slachtoffers)

Artikel 11 (Beginselen)

Deze bepaling verplicht partijen om in een structuur te voorzien waarbinnen slachtoffers en hun familie de noodzakelijke ondersteuning wordt geboden. Indien de leeftijd van het slachtoffer niet direct kan worden vastgesteld, mag dit geen belemmering vormen voor het bieden van bescherming en zorg.

Artikel 12 (Melden van de verdenking van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik)

Er bestaan in Nederland geen wettelijke beperkingen om ingeval van een redelijk vermoeden van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik dit vermoeden te melden. Ook niet voor degenen die onder een beroepsgeheim vallen. In het kader van het Actieplan aanpak kindermishandeling wordt gewerkt aan het verbeteren van signalering en melding van (vermoedens van) kindermishandeling, waaronder ook seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, door personen die met kinderen werken: professionals, beroepskrachten en vrijwilligers. Een aantal beroepsgroepen maakt reeds gebruik van de Meldcode Kindermishandeling, of heeft vergelijkbare meldcodes ontwikkeld. Zo maakt de standaard Kindermishandeling (de meldcode voor de jeugdgezondheidszorg) onderdeel uit van het toetsingskader van de inspectie voor de gezondheidszorg en vormt dit onderdeel van het basistakenpakket. Een van de maatregelen uit het Actieplan aanpak kindermishandeling is dat alle instellingen en beroepskrachten die met kinderen werken een eenduidige meldcode hanteren. Deze maatregel geldt ook voor de vrijwilligerssector. Voorts wordt ingezet op het bevorderen van de toepassing van de meldcode.

Artikel 13 (Hulplijnen)

Bij vermoedens van kindermishandeling kan in Nederland gebruik worden gemaakt van het landelijk dekkend netwerk van AMK's (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling). Indien het AMK een melding krijgt, zal een onderzoek worden gestart naar de situatie van het kind.

Speciaal voor hulp en informatie aan kinderen is er de kindertelefoon (www.kindertelefoon.nl), een onderdeel van Bureau Jeugdzorg. Zowel telefonisch als via internet kan in vertrouwen hulp, advies en informatie worden verkregen.

Artikel 14 (Hulp aan slachtoffers)

Het beperken van de schadelijke gevolgen van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik is van uitermate groot belang. Nederland kent een omvangrijk pakket aan voorzieningen en maatregelen met betrekking tot bijstand aan slachtoffers van zedendelicten. Hulp en zorg zijn ook beschik-

baar voor personen in de directe omgeving van slachtoffers. Het ministerie van Justitie financiert jaarlijks de activiteiten van onder meer Slachtofferhulp Nederland en het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Het derde lid van deze bepaling richt zich specifiek op het nemen van maatregelen tegen de ouders of verzorgers van het kind op het moment dat deze personen betrokken zijn bij seksuele uitbuiting of seksueel misbruik. Partijen dienen te voorzien in de mogelijkheid om in die omstandigheden de vermeende dader uit de omgeving van het kind of het kind uit diens gezinssituatie te verwijderen. De Nederlandse wetgeving voorziet zowel in civielrechtelijke als strafrechtelijke mogelijkheden om een verdachte van seksueel misbruik uit de omgeving van het kind te verwijderen. Met het bij de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstel tijdelijk huisverbod (Kamerstukken I 2007/08, 30 657) komt daar, indien dat wetsvoorstel tot wet wordt verheven, nog een bestuursrechtelijke mogelijkheid bij. Dat wetsvoorstel geeft de burgemeester de bevoegdheid om een tijdelijk huisverbod op te leggen bij een dreigend huiselijk geweld of (een ernstig vermoeden van) kindermishandeling. Civielrechtelijk bestaan er mogelijkheden om het kind in diens belang uit huis te plaatsen en het ouderlijk gezag te beëindigen.

2.5 Hoofdstuk V (Interventieprogramma's of -maatregelen)

Artikel 15 (Algemene beginselen)

Artikel 16 (Personen voor wie de interventieprogramma's en -maatregelen bedoeld zijn)

Een integrale aanpak van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen vereist ook aandacht voor daders van deze ernstige strafbare feiten. Het voorkomen van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik en het reduceren van de risico's op herhaling daarvan staan immers voorop. Hoofdstuk V van het Verdrag omvat bepalingen die zich richten op daders en vormt daarmee een belangrijke toegevoegde waarde van het Verdrag ten opzichte van andere internationale instrumenten. Artikel 15 verplicht partijen te voorzien in effectieve behandelmogelijkheden en -methodieken bedoeld voor de in artikel 16 genoemde personen. Ingevolge artikel 16 dienen zowel verdachten als veroordeelden terzake de in het Verdrag omschreven strafbare feiten toegang te hebben tot behandelprogramma's. Daarbij geldt voor verdachten dat toegang tot maatregelen vrijwillig is en geen negatieve gevolgen mag hebben voor het recht op een eerlijk proces, in het bijzonder de onschuldpresumptie.

Het Verdrag laat ruimte aan partijen voor eigen invulling van programma's en maatregelen.

In Nederland gebeurt veel op dit terrein. Er bestaat een breed scala aan behandelprogramma's die tot doel hebben recidive te voorkomen. Buiten het justitiële traject bestaan behandelingsmogelijkheden in het kader van de reguliere geestelijke gezondheidszorg. Binnen het justitiële traject is er forensische zorg, dat wordt gekenmerkt door behandeling door medisch deskundigen en is gericht op vermindering van de kans op recidive. In de begeleiding van personen die forensische zorg ondergaan buiten de justitiële inrichting en personen die zich bevinden in een voorwaardelijk traject, speelt de reclassering een belangrijke rol.

Overigens zij benadrukt dat de bepalingen in het Verdrag niet beogen te interfereren met nationale regelingen met betrekking tot de behandeling van veroordeelden die leiden aan een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens. De verdragsbepalingen raken daarmee niet aan het Nederlandse systeem van terbeschikkingstelling.

Artikel 17 benadrukt dat degene aan wie een behandelprogramma wordt voorgesteld, daaromtrent volledig geïnformeerd dient te worden. De betrokkene dient op de hoogte te worden gesteld van de mogelijke gevolgen van het weigeren aan een behandelprogramma deel te nemen. In dit verband kan worden gewezen op de mogelijkheid in artikel 80 van het Wetboek van Strafvordering tot schorsing van de voorlopige hechtenis onder voorwaarden. Als voorwaarde zou kunnen worden gesteld dat betrokkene deelneemt aan een behandelprogramma.

2.6 Hoofdstuk VI (Materieel strafrecht)

Artikel 18 (Seksueel misbruik)

Dit artikel verplicht tot strafbaarstelling van seksueel misbruik van kinderen. Het artikel onderscheidt twee vormen van seksueel misbruik. In het eerste lid, onder a, wordt het plegen van seksuele handelingen met een seksueel minderjarig kind strafbaar gesteld. Het gaat daarbij om een kind dat naar het nationale recht de wettelijke leeftijd van seksuele meerderjarigheid nog niet heeft bereikt. Het tweede lid verplicht elke lidstaat voor de toepassing van het eerste lid, onder a, een leeftijd voor seksuele meerderjarigheid te bepalen. Omdat de wettelijke leeftijd voor seksuele meerderjarigheid in de verschillende lidstaten van de Raad van Europa sterk uiteenloopt (van 13 tot 17 jaar), laat het Verdrag de lidstaten vrij om deze leeftijd zelf te bepalen.

In het eerste lid, onder b, wordt het plegen van seksuele handelingen met een kind (iedere persoon jonger dan achttien jaar) strafbaar gesteld, indien dat gepaard gaat met (1) gebruik van dwang, geweld of bedreigingen, (2) misbruik wordt gemaakt van vertrouwen of overwicht (waaronder binnen de familie), of (3) misbruik wordt gemaakt van de bijzonder kwetsbare positie van het kind of een afhankelijkheidssituatie.

Het derde lid bevat een uitzondering voor situaties waarin sprake is van seksueel contact tussen jongeren die wederzijds instemmen: dit contact blijft buiten het bereik van het Verdrag. De intentie van het Verdrag is niet om normaal seksueel contact tussen jongeren van vergelijkbare leeftijd of gelijkwaardig niveau van persoonlijke ontwikkeling strafbaar te stellen. Ook niet wanneer het kinderen betreft die de wettelijke leeftijd voor seksuele meerderjarigheid nog niet hebben bereikt. Het Verdrag staat nadrukkelijk niet in de weg aan een gezonde seksuele en persoonlijke ontwikkeling van kinderen en de normale seksuele ervaringen die daarmee gepaard gaan. Het Verdrag behoudt het evenwicht tussen enerzijds strafrechtelijke bescherming van het kind tegen seksuele inbreuken op de integriteit en anderzijds bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het opgroeiende kind. De in het Verdrag opgenomen strafbaarstelling van seksueel misbruik sluit daarmee aan bij de relevante bepalingen uit de zedenwetgeving in het Wetboek van Strafrecht, in het bijzonder de artikelen 242 tot en met 247 Sr. In de Nederlandse zedelijkheidswetgeving is een persoon vanaf 16 jaar seksueel meerderjarig. Het plegen van seksuele handelingen met een persoon vanaf die leeftijd is in de regel niet strafbaar. Het plegen van ontuchtige handelingen met een persoon tussen de 12 en 16 jaar is strafbaar. Onder het begrip «ontuchtige handelingen» wordt verstaan: handelingen met een seksuele strekking in strijd met de sociaal-ethische norm. Normale consensuele seksuele contacten tussen jonge leeftijdsgenoten zijn niet als zodanig aan te merken en vallen derhalve buiten de strafwetgeving.

Artikel 19 (Strafbare feiten met betrekking tot kinderprostitutie)

Deze bepaling verplicht tot het strafbaar stellen van een aantal opzettelijk

gepleegde gedragingen met betrekking tot kinderprostitutie. Het eerste lid stelt strafbaar (1) het werven van een kind voor prostitutie, (2) het uitbuiten van een kind in de prostitutie of daar voordeel uit trekken en (3) het gebruik maken van de diensten van een minderjarige prostituee. Het tweede lid omvat een definitie van kinderprostitutie. Het begrip wordt zo uitgelegd dat voor strafbaarheid de tegenprestatie voor seksuele handelingen kan bestaan uit betaling van geld, of een andere vorm van beloning of vergoeding of de belofte daartoe. Daaronder kan bijvoorbeeld ook vallen het verstrekken van verdovende middelen of het geven van onderdak of voedsel. Voor strafbaarheid wordt geen onderscheid gemaakt tussen een aan het kind zelf of een derde geleverde of beloofde tegenprestatie.

De onder (1) en (2) omschreven gedragingen zijn strafbaar gesteld in artikel 273f, eerste lid, onder 3°, 5°, 6° en 8° Sr. De onder (3) omschreven gedraging is strafbaar gesteld in de artikelen 247 en 248b Sr.

Artikel 20 (Strafbare feiten met betrekking tot kinderpornografie)

Deze bepaling verplicht tot het strafbaar stellen van allerlei opzettelijk gepleegde gedragingen terzake van kinderpornografie. De in het eerste lid, onder a tot en met e, genoemde gedragingen zijn geïnspireerd op artikel 9 van de Cybercrime Convention, met dien verstande dat de onder a tot en met e strafbaar gestelde gedragingen in het onderhavige Verdrag de tussenkomst van een computersysteem niet vereisen. Voorts worden deze gedragingen in min of meer dezelfde bewoordingen ook reeds genoemd in andere internationale instrumenten, zoals het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie en het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. Strafbaar zijn (a) het vervaardigen, (b) het aanbieden, (c) het verspreiden, (d) het verwerven en (e) het in bezit hebben van kinderpornografie. Al deze gedragingen zijn strafbaar gesteld in artikel 240b Sr.

Het Verdrag voegt aan de strafbaarstelling van kinderpornografie evenwel een nieuwe gedraging toe. Onderdeel (f) stelt strafbaar degene die zich door middel van informatie- en communicatietechnologie welbewust toegang verschaft tot kinderpornografie. De achtergrond van deze strafbaarstelling is de volgende. Het Verdrag houdt nadrukkelijk rekening met de ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie en de nieuwe mogelijkheden tot misbruik die daardoor worden geboden. In dit verband hebben de verdragsopstellers op Nederlands initiatief de vraag bezien of de strafbaarstelling van «bezit» van kinderpornografie nog voldoende is toegesneden op de moderne methoden om op internet toegang te verkrijgen tot kinderpornografie zonder daarbij het materiaal op de eigen computer op te slaan. Het begrip «bezit» heeft immers van oudsher een fysieke connotatie. Het Verdrag voorziet om die reden in genoemde uitbreiding van de strafbaarstelling. Deze strafbaarstelling zou strafwaardige gedragingen terzake kinderpornografie kunnen ondervangen die bij afwezigheid van gedownload materiaal op de computer mogelijk niet onder de strafbaarstelling van «bezit» zouden kunnen worden gebracht. In het bijzonder kan daarbij worden gedacht aan personen die zich tegen betaling toegang verschaffen tot kinderpornografie, maar de strafbare beelden uitsluitend «real time» bekijken. De in onderdeel (f) opgenomen uitbreiding is optioneel. Ingevolge het vierde lid kunnen lidstaten eventueel een voorbehoud bij deze bepaling maken. De regering is voornemens door een wijziging in artikel 240b Sr in

genoemde uitbreiding van de strafbaarstelling van kinderpornografie te voorzien en zal derhalve op dit punt geen voorbehoud bij het Verdrag maken.

Het tweede lid omvat een definitie van kinderpornografie. Deze definitie is vrijwel gelijklopend aan de definitie van kinderpornografie in het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. De definitie omvat nadrukkelijk ook zogenoemde virtuele kinderpornografie. Daarbij gaat het om materiaal dat is vervaardigd zonder de directe betrokkenheid van een echt kind. Bij gelegenheid van de partiële wijziging van de zedelijkheidswetgeving in 2002 is in artikel 240b Sr virtuele kinderpornografie strafbaar gesteld.

Het derde lid voorziet in twee excepties terzake van de strafbaarstelling van bezit (eerste lid, onderdeel a) en vervaardiging (eerste lid, onderdeel e) van kinderpornografie. De eerste mogelijkheid tot het maken van een voorbehoud heeft betrekking op kinderpornografische afbeeldingen die volledig virtueel zijn. Uitgangspunt bij de strafbaarstelling van virtuele kinderpornografie in artikel 240b Sr is een brede strafrechtelijke bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik. Die brede beschermingsomvang is uitgangspunt bij de beoordeling of in het gegeven geval bij virtuele afbeeldingen sprake is van een strafbaar feit. Onder omstandigheden kunnen ook afbeeldingen die niet evident levensrecht zijn onder de reikwijdte van artikel 240b Sr vallen (vgl. rechtbank 's-Hertogenbosch, 4 februari 2008, LJN: BC3225). Nederland zal op dit punt dan ook geen voorbehoud maken.

De tweede mogelijkheid tot het maken van een voorbehoud heeft betrekking op beeldmateriaal waarbij seksueel meerderjarige personen beneden de leeftijd van 18 jaar zijn betrokken die met vervaardiging hebben ingestemd en het materiaal uitsluitend voor eigen gebruik in bezit hebben. Strikt genomen is in dat geval sprake van strafbare vervaardiging of strafbaar bezit van kinderpornografie. Nog daargelaten dat onder die omstandigheden niet eenvoudig een verdenking zal ontstaan, biedt het opportuniteitsbeginsel de mogelijkheid om van vervolging af te zien. Het maken van een voorbehoud is niet nodig.

Artikel 21 (Strafbare feiten met betrekking tot de deelname van een kind aan pornografische voorstellingen)

Deze bepaling verplicht tot het strafbaar stellen van een aantal opzettelijk gepleegde gedragingen terzake van het optreden van kinderen in pornografische voorstellingen. De bepaling richt zich zowel op degene die een kind voor een dergelijke voorstelling werft (eerste lid, onderdeel a) of dwingt tot deelname (eerste lid, onderdeel b), als degene die bewust bij dergelijke optredens aanwezig is (eerste lid, onderdeel c). Al deze gedragingen zijn strafbaar ingevolge de artikelen 248c Sr en 273f Sr. Van de in het tweede lid voorziene mogelijkheden tot het maken van voorbehouden zal door Nederland dan ook geen gebruik worden gemaakt.

Artikel 22 (Het corrumperen van kinderen)

Deze bepaling verplicht tot het strafbaar stellen van het opzettelijk een seksueel minderjarig kind laten aanschouwen van seksueel misbruik of seksuele handelingen voor seksuele doeleinden. Voor strafbaarheid is niet vereist dat het kind participeert in de seksuele handelingen. Deze strafbaarstelling is nieuw ten opzichte van de al bestaande internationale instrumenten en strekt tot bescherming van het kind tegen schadelijke invloeden op de persoonlijke en seksuele ontwikkeling. In het bijzonder gaat het om gedragingen die tot doel hebben een kind vatbaar te maken

voor seksuele uitbuiting of seksueel misbruik. Uitvoering van deze bepaling leidt tot een aanscherping van de zedelijkheidswetgeving. De wetgeving die daartoe strekt is opgenomen in het voorstel van wet tot uitvoering van het Verdrag.

Artikel 23 (Benaderen van kinderen voor seksuele doeleinden)

Artikel 23 verplicht tot strafbaarstelling van het fenomeen «grooming». Deze bepaling is nieuw in internationaal verband en vormt één van de belangrijkste elementen van toegevoegde waarde ten opzichte van de bestaande internationale instrumenten. Het is een antwoord op een nieuwe vorm van misbruik die door de nieuwe communicatiemogelijkheden wordt geboden.

Het Verdrag verstaat onder «grooming», kortgezegd, het door een volwassen persoon op internetsites of chatrooms benaderen en verleiden van een seksueel minderjarig kind met als uiteindelijk doel het plegen van seksueel misbruik met die minderjarige. Voor strafbaarheid is vereist dat het gedrag van de dader zich concretiseert tot een voorstel voor een ontmoeting met het kind gevolgd door een concrete handeling gericht op het realiseren van die ontmoeting. Deze handelingen tekenen de vastheid van het voornemen tot het plegen van seksueel misbruik. Het door een volwassen persoon uitsluitend op internet benaderen van en communiceren met een kind, ongeacht de intentie en de inhoud van de communicatie, valt buiten de reikwijdte van de strafbaarstelling.

Op grond van artikel 248a Sr kan in bepaalde gevallen strafrechtelijk worden opgetreden tegen «grooming». De reikwijdte van dat artikel is evenwel niet gelijk aan de in het Verdrag opgenomen strafbaarstelling. Ter uitvoering van het Verdrag en ten behoeve van een effectieve bescherming van kinderen tegen deze gedragingen, zal worden voorzien in een afzonderlijke strafbaarstelling in het Wetboek van Strafrecht. De wetgeving die daartoe strekt is opgenomen in het voorstel van wet tot uitvoering van het Verdrag.

Artikel 24 (Medeplichtigheid of uitlokking en poging)

Poging tot het plegen van misdrijven, medeplichtigheid daaraan en het uitlokken van een strafbaar feit zijn strafbaar in Nederland (artikelen 45, 46 en 48 Sr).

Artikel 25 (Rechtsmacht)

Het eerste lid verplicht tot vestiging van rechtsmacht, wanneer het feit op het eigen grondgebied of aan boord van een eigen schip of vliegtuig is gepleegd, of wanneer het feit is gepleegd door een eigen onderdaan of ingezetene (onderdelen a tot en met e).

De Nederlandse strafwetgeving kent een ruime rechtsmachtregeling met betrekking tot zedenmisdrijven gepleegd tegen minderjarigen. In de vestiging van rechtsmacht waartoe de onderdelen a tot en met c verplichten, is voorzien in de artikelen 2 en 3 Sr. De artikelen 5 en 5a Sr vestigen rechtsmacht voor door Nederlanders en Nederlandse ingezetenen buiten Nederland tegen minderjarigen gepleegde zedenmisdrijven. Het vereiste van dubbele strafbaarheid geldt niet voor deze misdrijven. Voor die misdrijven bestaat rechtsmacht, ook al zou het feit naar het recht van de plaats delict niet strafbaar zijn. Nederland voldoet hiermee aan de in het Verdrag opgenomen rechtsmachtbepalingen, die zich vooral richten op de bestrijding van sekstoerisme.

Het tweede lid geeft partijen in overweging om rechtsmacht te vestigen over feiten begaan in het buitenland tegen eigen onderdanen en ingezetenen. Het betreft een aansporing, geen verplichting. Nederland kent geen

algemene regeling voor extraterritoriale rechtsmacht voor strafbare feiten gepleegd tegen Nederlandse slachtoffers.

Het zesde lid is voor Nederland niet relevant omdat voor de in het Verdrag omschreven strafbare feiten het klachtvereiste niet geldt als voorwaarde voor opsporing en vervolging.

Het zevende lid, dat partijen verplicht rechtsmacht te vestigen voor het geval dat een dader zich op zijn grondgebied bevindt en uitlevering van hem wordt geweigerd op grond van het feit dat het een onderdaan van de aangezochte staat betreft, is voor Nederland niet relevant omdat in Nederland de omstandigheid dat het feit door een eigen onderdaan is gepleegd, uitlevering niet in de weg behoeft te staan. Bovendien kent het Nederlandse strafrecht, zoals hierboven aangegeven, reeds als uitgangspunt dat Nederlanders kunnen worden vervolgd indien zij in den vreemde een zedenmisdrijf jegens een minderjarige hebben gepleegd.

Het achtste lid houdt partijen voor met elkaar te overleggen, wanneer meer dan een partij aanspraak maakt op rechtsmacht.

Ingevolge het negende lid staat het partijen vrij om naast de verdragsverplichtingen met betrekking tot rechtsmacht nog andere vormen van rechtsmacht te vestigen.

Artikel 26 (Aansprakelijkheid van rechtspersonen)

Deze bepaling verplicht tot vestiging van de aansprakelijkheid van rechtspersonen voor strafbare feiten die gepleegd zijn door een leidinggevende binnen de rechtspersoon en die in het voordeel van de rechtspersoon zijn gepleegd.

Artikel 51 Sr voorziet in strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen.

Artikel 27 (Sancties en maatregelen)

Ingevolge het eerste lid moet worden voorzien in doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende straffen voor natuurlijke personen, waarbij rekening wordt gehouden met de ernst van de feiten. Deze straffen dienen mede vrijheidstraffen die uitlevering mogelijk maken, te omvatten.

Ingevolge het tweede lid moet worden voorzien in doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende straffen voor rechtspersonen, met inbegrip van strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke boetes. In aanvulling daarop somt het artikel een aantal mogelijke maatregelen op.

Het derde lid verplicht partijen om te voorzien in een aantal maatregelen. Het gaat om inbeslagneming en confiscatie (onderdeel a) en om de mogelijkheid om panden die zijn gebruikt voor het plegen van strafbare feiten, tijdelijk of definitief te sluiten, of de dader tijdelijk of permanent te verbieden de activiteit uit te oefenen waarin hij het strafbare feit heeft begaan (onderdeel b).

De Nederlandse wetgeving voorziet in deze straffen, sancties en maatregelen. Artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr biedt de rechter in bij de wet bepaalde gevallen de mogelijkheid om als bijkomende straf de schuldige te ontzetten uit het recht bepaalde beroepen uit te oefenen. Bij veroordeling wegens een zedenmisdrijf kan de rechter de schuldige ontzetten uit het beroep waarin het misdrijf is begaan (artikel 251 Sr). Wat betreft de door het Verdrag genoemde maatregelen tegen rechtspersonen zij opgemerkt dat rechtspersonen waarvan de werkzaamheid of het doel in strijd is met de openbare orde op vordering van het openbaar ministerie door de rechter verboden kunnen worden verklaard en ontbonden (artikel 2:20 BW).

Ten aanzien van de strafmaten voor kinderpornografie kan worden vermeld dat het openbaar ministerie in 2007 met de richtlijn kinderpornografie (*Stcrt.* 2007, 79) het strafvorderingsbeleid heeft aangescherpt.

Artikel 28 (Strafverzwarende omstandigheden)

Dit artikel noemt een aantal strafverzwarende omstandigheden waarmee door de rechter rekening moet kunnen worden gehouden bij het bepalen van de op te leggen straf voor de in het Verdrag omschreven strafbare feiten. In het Nederlandse stelsel van wettelijke strafmaxima is de gedachte dat deze maxima de rechter ruimte bieden om rekening te houden met strafverzwarende omstandigheden. Voorts voorzien artikel 273f, derde tot en met zevende lid, artikel 248 en artikel 43 Sr expliciet in strafverzwaring voor een aantal van de in artikel 29 genoemde omstandigheden.

Artikel 29 (Eerdere veroordelingen)

Ingevolge deze bepaling dienen partijen in de mogelijkheid te voorzien dat bij het opleggen van straf rekening wordt gehouden met eventuele eerdere onherroepelijke veroordelingen terzake van overeenkomstige feiten opgelegd in een andere lidstaat.

Het staat de Nederlandse rechter vrij om rekening te houden met onherroepelijke veroordelingen, uitgesproken in een andere verdragspartij.

Aantekening verdient dat in de Europese Unie politieke overeenstemming is bereikt over een kaderbesluit dat de lidstaten verplicht erin te voorzien dat aan een in een andere lidstaat uitgesproken onherroepelijke veroordeling gevolgen kunnen worden verbonden die gelijkwaardig zijn aan gevolgen die kunnen worden verbonden aan een eerdere veroordeling in het eigen land. Naar verwachting zal dit kaderbesluit op korte termijn formeel worden vastgesteld.

2.7 Hoofdstuk VII (Onderzoek, vervolging en procesrecht)

Artikel 30 (Beginselen)

Artikel 30 formuleert een aantal algemene uitgangspunten voor de bejegening van kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik. Partijen dienen maatregelen te nemen die waarborgen dat de rechten en belangen van kinderen die slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik, tijdens het opsporingsonderzoek en het strafproces in acht worden genomen. Deze maatregelen hebben tot doel secundaire victimisatie te voorkomen. De verantwoordelijkheid van de overheid voor het handhaven van de rechtsorde verplicht de overheid ertoe rekening te houden met de slachtoffers van strafbare feiten, zowel in als buiten het strafproces. Dit geldt te meer waar het kwetsbare slachtoffers van zeer ernstige misdrijven betreft, zoals kinderen die het slachtoffer worden van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik.

In het vierde lid wordt uitdrukkelijk bepaald dat de maatregelen die worden genomen om de belangen van het slachtoffer te dienen, geen afbreuk mogen doen aan de vereisten van een eerlijk proces zoals neergelegd in artikel 6 EVRM.

Het vijfde lid verplicht partijen om de mogelijkheid tot effectief opsporingsonderzoek te waarborgen en waar nodig te voorzien in de mogelijkheid tot gebruik van bijzondere opsporingsmiddelen. Nederland kent een actief opsporings- en vervolgingsbeleid. De Aanwijzing kinderpornografie (Stcrt. 2007, 162) omvat een regeling voor de opsporing en vervolging van kinderpornografie, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar de opsporing van kinderpornografie op internet. Een effectieve strafrechtelijke aanpak van bijvoorbeeld kinderpornografie op internet vraagt, gelet op de snelle veranderingen op internet en de nieuwe mogelijkheden tot misbruik van dat medium, om een regelmatige toets of de bestaande mogelijkheden tot

opsporing en vervolging van kinderpornografie naar de huidige tijd nog adequaat zijn. In dit verband kan worden gewezen op het op 12 maart 2008 bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel tot partiële wijziging Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en enkele aanverwante wetten in verband met de strafbaarstelling van het deelnemen en meewerken aan training voor terrorisme, uitbreiding van de mogelijkheden tot ontzetting uit het beroep als bijkomende straf en enkele andere wijzigingen (Kamerstukken II 2007/08, 31 386, nr. 2), waarin onder andere een verruiming van de strafvorderlijke bevoegdheden tot opsporing en vervolging van kinderpornografie is opgenomen.

Voorts verplicht het vijfde lid partijen om in te zetten op de identificatie van slachtoffers van kinderpornografie. Het is van het grootste belang om slachtoffers die op kinderpornografisch materiaal te zien zijn, te achterhalen om voortdurende van het misbruik te voorkomen. Het identificeren van de slachtoffers en de verdachten die deze slachtoffers misbruiken, vormt de belangrijkste drijfveer voor onderzoeken naar kinderpornografie. Met de komst van internet verspreidt kinderpornografie zich makkelijker over de landsgrenzen. Het wereldwijde gebruik van het internet vereist dan ook een internationale aanpak en coördinatie van kinderpornografie en de identificatie van slachtoffers en daders. Het Korps landelijke politiediensten (KLPD) beheert de nationale database kinderpornografie. Interpol beheert de internationale database kinderpornografie, waarin alle beelden zijn opgenomen waarvan de slachtoffers en daders zijn geïdentificeerd. Tussen het KLPD en Interpol vindt informatie-uitwisseling plaats over slachtoffers en daders op inbeslaggenomen materiaal. Nederland zal de komende jaren voortgaan met het actief ondersteunen van de inspanningen van Interpol op dit gebied.

Artikel 31 (Algemene beschermende maatregelen)

Dit artikel verplicht partijen tot het nemen van een groot aantal maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, tijdens het opsporingsonderzoek en gedurende het strafproces.

In de Aanwijzing slachtofferzorg (*Stcrt.* 2004, 80) zijn de uitgangspunten voor politie en het openbaar ministerie inzake de bejegening van slachtoffers uitgebreid verwoord. Voorts bevat deze aanwijzing voorschriften met betrekking tot de informatieverstrekking aan het slachtoffer over het verloop van de strafprocedure. De door politie en het openbaar ministerie gehanteerde Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik (*Stcrt.* 2005, 17) bevat uitgebreide voorschriften met betrekking tot de opsporing en vervolging van seksueel misbruik in het algemeen én in afhankelijkheidsrelaties en bevat regels voor de bejegening van slachtoffers van zedendelicten.

Het Nederlandse strafprocesrecht bevat voorzieningen voor slachtoffers die ook dienst kunnen doen voor slachtoffers van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik. Het bij de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstel versterking positie slachtoffer in het strafproces (Kamerstukken I 2007/08, 30 143) beoogt de positie van het slachtoffer in het strafproces verder te verbeteren. Vooruitlopend op dit wetsvoorstel zijn in 2007 reeds een aantal aanvullende praktische maatregelen in gang gezet. Deze maatregelen zijn neergelegd in het plan «Slachtoffer centraal» (Kamerstukken II 2006/07, 31 101, nr. 1).

Getuigen genieten in Nederland strafrechtelijke bescherming op basis van artikel 285a Sr en strafvorderlijke bescherming in de artikelen 226a e.v. Sv inzake bedreigde getuigen. In Nederland is bij het KLPD een afdeling getuigenbescherming belast met het uitvoeren van maatregelen ter bescherming van getuigen en hun familie. De beslissing om bijzondere maatregelen ten behoeve van getuigen te nemen wordt genomen door het College van procureurs-generaal.

Opmerking verdient nog dat ingevolge artikel 167a Sv het openbaar ministerie het minderjarige slachtoffer van seksueel misbruik vanaf 12 jaar zo mogelijk in de gelegenheid stelt zijn of haar mening over het gepleegde feit kenbaar te maken.

Artikel 32 (Instelling van de procedure)

Ingevolge deze bepaling mogen partijen het instellen van een strafrechtelijk onderzoek of vervolging inzake een van de in het verdrag omschreven strafbare feiten niet afhankelijk stellen van een aangifte of klacht van het slachtoffer. Voor de in het Verdrag omschreven strafbare feiten geldt in Nederland geen klachtvereiste als voorwaarde voor opsporing en vervolging.

Artikel 33 (Verjaringstermijn)

Deze bepaling verplicht partijen om ten aanzien van de in de artikelen 18, 19, eerste lid, onderdelen a en b, en 21, eerste lid, onderdelen a en b, omschreven strafbare feiten te voorzien in een verjaringstermijn van zodanige duur dat het mogelijk is om ook nadat het slachtoffer meerderjarig is geworden nog een vervolging in te stellen.

Onderzoek laat zien dat slachtoffers van seksuele uitbuiting of seksueel misbruik lange tijd nodig hebben om het in hun vroege jeugd opgelopen trauma te verwerken. Deze bepaling beoogt het slachtoffer voldoende tijd te geven om als volwassene na te denken over hetgeen hem of haar is aangedaan en zich bewust te worden van de mogelijkheid tot het doen van aangifte. In de Nederlandse strafwetgeving is bepaald dat ten aanzien van zedenmisdrijven gepleegd tegen kinderen geldt dat de verjaringstermijn aanvangt wanneer het slachtoffer de leeftijd van achttien jaar bereikt. De verjaringstermijn voor zedenmisdrijven gepleegd tegen minderjarigen bedraagt ten minste twaalf jaar.

Artikel 34 (Onderzoek)

Partijen dienen ingevolge deze bepaling te voorzien in gespecialiseerd personeel voor het opsporen en vervolgen van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik.

Binnen het openbaar ministerie is op elk arrondissementsparket en ressortsparket een contactfunctionaris op het terrein van zedenzaken aangewezen. Deze officier van justitie of advocaat-generaal beschikt over relevante expertise en ervaring. De contactfunctionarissen zijn landelijk georganiseerd in het OM-platform zeden, waarin onder meer ontwikkelingen in jurisprudentie en beleid worden besproken. Aansturing vindt plaats door de procureur-generaal verantwoordelijk voor de portefeuille zeden. In het kader van de scholing van medewerkers binnen het openbaar ministerie is zeden aangemerkt als een specialisme, met bijbehorend opleidingstraject.

Opsporing van zedenmisdrijven vindt plaats door gespecialiseerde rechercheurs. Binnen de politieopleiding is voorzien in een certificeringstraject met speciale cursussen ter bevordering van deskundigheid op het terrein van zedenmisdrijven. Gecertificeerde rechercheurs maken in de politie-regio's deel uit van zedenafdelingen en ondersteunen, daar waar mogelijk, de medewerkers van de basis politiezorg.

Een centrale rol waar het betreft de coördinatie van de (inter)nationale opsporing is in Nederland belegd bij het Productteam Bestrijding Kinderporno bij het KLPD. Dit productteam is verder ook opgezet als een kennis- en expertisecentrum ten behoeve van de gehele Nederlandse politie. In de komende tijd zal een aanvullend pakket aan maatregelen worden geïmplementeerd om expertise en capaciteit met betrekking tot de bestrijding van cybercrime bij zowel politie als openbaar ministerie structureel te

versterken. Prioritaire aandacht zal hierbij uitgaan naar de bestrijding van kinderpornografie op internet. Langs twee lijnen wordt beoogd een verbetering van de aanpak van kinderpornografie te bewerkstelligen. In de eerste plaats zal het Bovenregionaal Rechercheteam Rotterdam (BRT) starten met onderzoek naar kinderpornografie. Thans wordt onderzoek naar kinderpornografie op landelijk of regionaal niveau opgepakt. Het BRT zal zich richten op zaken die op regionaal niveau te veel capaciteit vragen, maar zich tevens niet goed lenen voor het landelijk niveau. Bij het BRT kunnen binnen de politie in den brede aanwezige kennis en technologie worden samengebracht en kunnen vernieuwende inzichten worden uitgetoetst. Ervaringen van het BRT zullen worden gedeeld met de regiokorpsen en het KLPD. In de tweede plaats zal worden gestart met een breed landelijk verbetertraject onder actieve regie van een landelijk projectteam. In dit traject moet onder andere een monitorfunctie worden ontwikkeld. Voorts is er naast onderzoek naar aard, omvang en ontwikkelingen nadrukkelijk aandacht voor het identificeren en verder verspreiden van zogenoemde best practices (zie ook Kamerstukken II 2007/08, 31 200 VI, nr. 146).

Artikel 35 (Het verhoor van kinderen)

Deze bepaling gaat over het verhoor van kinderen als getuige in het strafproces. Partijen zijn verplicht tot het nemen van een aantal maatregelen waarmee rekening wordt gehouden met de bijzonder kwetsbare positie van een kind als getuige in een strafzaak. De Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik (*Stcrt.* 2005, 17) bevat bijzondere voorschriften inzake het horen van slachtoffers van zedenmisdrijven. Ingevolge de aanwijzing wordt een slachtoffer of getuige van een zedenmisdrijf in de leeftijd van vier tot twaalf jaar of een ouder persoon met een achterstand in de ontwikkeling, gehoord volgens het als bijlage bij de aanwijzing gevoegde Protocol studioverhoren. In dat protocol staat uitvoerig beschreven waar, door wie en op welke wijze een dergelijk verhoor dient plaats te vinden.

Ingevolge het tweede lid zijn partijen verplicht om in de mogelijkheid te voorzien dat verhoren van minderjarige slachtoffers of van kinderen die als getuige optreden, op video worden vastgelegd. De video-opnamen moeten als bewijs in een strafzaak kunnen worden ingebracht. De Nederlandse wet- en regelgeving voorziet in deze mogelijkheid.

Artikel 36 (Strafproces)

Ingevolge het eerste lid van deze bepaling dienen partijen te voorzien in opleidingsmogelijkheden op het terrein van de rechten van het kind voor juridische professionals die bij het strafproces betrokken zijn. In Nederland zijn deze opleidingsmogelijkheden in voldoende mate beschikbaar. Zo maakt een basis- en verdiepingscursus zedelijkheidswetgeving deel uit van het cursus- en opleidingsaanbod van de SSR, het studiecentrum voor de rechterlijke organisatie.

Op grond van het tweede lid zijn partijen verplicht tot het nemen van twee specifieke maatregelen met betrekking tot het strafproces: a) de mogelijkheid tot het laten plaatsvinden van de zaak achter gesloten deuren en b) de mogelijkheid tot het horen van het slachtoffer in de rechtszaal zonder daarbij zelf aanwezig te zijn.

Het Nederlandse strafprocesrecht voorziet in de mogelijkheid tot behandeling van de zaak achter gesloten deuren (artikel 269 Sv) en verhoor van getuigen per videoconferentie (artikel 131a Sv).

2.8 Hoofdstuk VIII (Vastleggen en opslaan van gegevens)

Artikel 37 (Vastleggen en opslaan van nationale gegevens over veroordeelde zedendelinquenten)

Deze bepaling verplicht partijen om in het kader van het voorkomen en vervolgen van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen het DNA-profiel van degenen die voor een van de in het verdrag omschreven strafbare feiten zijn veroordeeld, vast te leggen. Partijen dienen voorts te voorzien in de mogelijkheid om deze gegevens met elkaar te delen. Op grond van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (*Stb.* 2004, 465) en het Besluit van 10 december 2007, houdende wijziging van de opsomming van de gewelds- en zedenmisdrijven waarop de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden van toepassing is (*Stb.* 2007, 513), wordt van een veroordeelde wegens een misdrijf als omschreven in de artikelen 240b, 242 tot en met 247, 248a, 248b en 273f *Sr* celmateriaal afgenomen ten behoeve van het bepalen van diens DNA-profiel en het verwerken daarvan in een DNA-databank. Ter uitvoering van het Verdrag zullen artikel 248c *Sr* en de in de uitvoeringswetgeving voorziene strafbaarstellingen ook onder deze regeling worden gebracht. Het uitwisselen van DNA-gegevens kan plaatsvinden in het kader van internationale rechtshulp.

2.9 Hoofdstuk IX (Internationale samenwerking)

Artikel 38 (Algemene beginselen en maatregelen ten aanzien van internationale samenwerking)

Het eerste lid van deze bepaling verplicht partijen om zo veel en zo breed mogelijk samen te werken in het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen, het beschermen van en verlenen van hulp aan slachtoffers, en het onderzoek naar en de procedures inzake de in het Verdrag omschreven strafbare feiten.

Het tweede lid verplicht partijen te voorzien in de mogelijkheid voor een slachtoffer om in eigen land aangifte te doen van een in het Verdrag omschreven strafbaar feit gepleegd op het grondgebied van een andere lidstaat. De Nederlandse wetgeving voorziet in die mogelijkheid.

Het derde lid bepaalt dat, indien een lidstaat het bestaan van een verdragsbasis als voorwaarde stelt voor het verlenen van wederzijdse rechtshulp of het inwilligen van een verzoek om uitlevering, het Verdrag daarvoor door partijen als grondslag kan worden beschouwd. Ter uitvoering van deze bepaling zal het Verdrag in artikel 51a van de Uitleveringswet worden opgenomen.

Het vierde lid bevat een aansporing aan partijen om zo mogelijk het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik te integreren in ontwikkelingssamenwerking met derde staten. Nederland gaat in het kader van ontwikkelingssamenwerking een project opzetten in Cambodja dat bijstand zal verlenen aan de autoriteiten ter voorkoming en bestrijding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (zie ook Kamerstukken II 2007/08, 31 200 VI, nr. 146). Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij het werk van non-gouvernementele organisaties.

2.10 Hoofdstuk X (Toezichtsmechanisme)

Artikel 39 (Comité van de Partijen)

Artikel 40 (Andere vertegenwoordigers)

Artikel 41 (Taken van het Comité van de Partijen)

Het is van belang dat een effectief monitoring mechanisme bestaat om toezicht uit te oefenen op een goede uitvoering van dit brede Verdrag. Om die reden voorziet het Verdrag in een Comité van de Partijen samengesteld uit vertegenwoordigers van de partijen bij het Verdrag. Het Comité van de Partijen komt voor het eerst bijeen op het moment dat tien staten het Verdrag hebben geratificeerd.

Naast vertegenwoordigers van de partijen bij het Verdrag zal ook een aantal vertegenwoordigers van relevante onderdelen van de Raad van Europa onderdeel uitmaken van het Comité van de Partijen. Voorts bestaat de mogelijkheid om vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld als waarnemer in het Comité van de Partijen te laten participeren.

Het Comité van de Partijen ziet toe op de uitvoering van het Verdrag en heeft een faciliterende rol waar het betreft het uitwisselen van informatie, het identificeren van «best practices», en het volgen van relevante juridische, beleidsmatige en technologische ontwikkelingen.

2.11 Hoofdstuk XI (Verhouding tot andere internationale instrumenten)

Artikel 42 (Verhouding tot het Verdrag inzake de rechten van het kind en het Facultatief Protocol daarbij inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie)

Dit artikel stelt nadrukkelijk de verhouding vast tot het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en het bijbehorend Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie. Het Verdrag doet op geen enkele wijze afbreuk aan die instrumenten, maar beoogt de daarin geboden bescherming te verbeteren en de vastgestelde normen verder te ontwikkelen.

Artikel 43 (Verhouding tot andere internationale instrumenten)

Dit artikel regelt de verhouding met andere internationale instrumenten. Dit betreft een gebruikelijke bepaling, die ook is opgenomen in andere verdragen van de Raad van Europa, laatstelijk in het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bestrijding van mensenhandel en het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme (*Trb.* 2006, 34).

Het derde lid bevat de zogenoemde disconnectie-clausule en is specifiek gericht op regeling van de relatie tussen de Raad van Europa en de Europese Unie en de Europese Gemeenschap. Partijen die tevens lid zijn van de Europese Unie, passen in hun wederzijdse betrekkingen regels van de Europese Gemeenschap en de Europese Unie toe voor zover op het desbetreffende specifieke terrein zulke regels van toepassing zijn, onverminderd het onderwerp en het doel van het Verdrag en onverminderd de volledige toepassing ervan ten opzichte van andere partijen.

2.12 Hoofdstuk XII (Wijzigingen van het Verdrag)

Artikel 44 (Wijzigingen)

Deze bepaling voorziet in een regeling voor de beoordeling en behandeling van voorstellen tot wijziging van het Verdrag.

2.13 Hoofdstuk XIII (Slotbepalingen)

Artikel 45 (Ondertekening en inwerkingtreding)

Artikel 46 (Toetreding tot het Verdrag)

Artikel 47 (Territoriale toepassing)

Artikel 48 (Voorbehouden)

Artikel 49 (Opzegging)

Artikel 50 (Kennisgeving)

Het Verdrag voorziet ook in ondertekening en bekrachtiging/aanvaarding/ goedkeuring door niet-leden van de Raad van Europa die hebben deelgenomen aan de opstelling ervan en door de Europese Gemeenschap.

Toetreding is onder voorwaarde van unanieme instemming door de partijen ook mogelijk voor niet-leden die niet hebben deelgenomen aan de opstelling van het Verdrag.

Het Verdrag treedt in werking drie maanden nadat vijf ondertekenaars waarvan ten minste drie lidstaten van de Raad van Europa, het Verdrag hebben bekrachtigd. Momenteel (mei 2008) hebben 28 lidstaten het Verdrag ondertekend en heeft nog geen staat het Verdrag bekrachtigd. Deze slotbepalingen zijn overigens gebruikelijk en behoeven geen verdere toelichting, met uitzondering van artikel 48 inzake voorbehouden. Ingevolge artikel 48 kunnen geen voorbehouden worden gemaakt, met uitzondering van de mogelijkheden tot het maken van een voorbehoud waarin het Verdrag expliciet voorziet. Nederland zal, zoals eerder in deze toelichting aangegeven, van deze mogelijkheden geen gebruik maken.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet

Doc. 13065

06 December 2012

Serious violation of the Lanzarote Convention by the Netherlands

Written question No. 621 to the Committee of Ministers

by Mr Luca VOLONTÈ, Italy, Group of the European People's Party

In 2008 and 2010, two young Turkish men pressed criminal charges against the recently retired Secretary General of the Ministry of Justice in the Netherlands, Mr J.D. The men claim that they and numerous other Turkish boys were raped and sexually abused by J.D. when they were only 12 and 14 years old. Despite an overwhelming number of available primary witnesses, the claims of these Turkish men never led to an official criminal investigation as defined in the Dutch Code of Criminal Procedure. Only a so-called “exploratory” investigation was conducted in the Netherlands, while J.D. remained in office and in the position to easily influence the prosecution and police.

Recently, the two men lodged an appeal to the High Court in the Hague, calling for the indictment of J.D. They claim that the refusal of the Dutch National Public Prosecution Service's to investigate their claim is in violation of the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (CETS No. 201, “Lanzarote Convention”). Since their first reports, the men have been repeatedly harassed and seriously mistreated in Turkey to make them drop the charges against J.D.

This was not the first time that complaints of child abuse against this senior civil servant were not properly investigated in the Netherlands and that the victims were intimidated.¹

The Netherlands has signed and ratified the Lanzarote Convention which stipulates that victims shall be protected from intimidation and their accusations treated as priority and investigated even if the victim withdraws his or her statement.

Mr Volontè,

To ask the Committee of Ministers

- Does it agree that the Netherlands has seriously violated its obligation to implement the Lanzarote Convention with the continuous refusal to initiate official inquiries into the numerous charges of child abuse against this senior Dutch official? Does it agree that this is scandalous, especially in view of the influential position of the accused person?
- Does it agree that an impartial investigation with international expertise must be conducted in this particular case?

---

1. In 1998, an Amsterdam police investigation was conducted into a paedophile network of influential Dutch customers of brothels with underage boys: the Rolodex case. The investigation targeted high-ranking Dutch officials and politicians suspected of abusing young boys in Amsterdam brothels. A Dutch victim was one of the key witnesses in that investigation. And one of the suspects in that investigation was Mr J.D. But according to leading investigators in that case, as soon as J.D. became a person of interest in the case, the investigation was closed. The key witness claims someone threatened to shoot him.

In 2003, another Dutch victim claimed to have been sexually abused as a minor by J.D. This victim withdrew his charges however after being interrogated by the Dutch police. He was subsequently convicted of making false declarations. To this day, however, also this victim insists that he was sexually abused by J.D.

- Is it willing to ask the Dutch authorities to launch an impartial investigation with independent investigators from different countries?

Doc. 13144

18 March 2013

Serious violation of the Lanzarote Convention by the Netherlands

Reply to Written question¹: Written question No. 621 (Doc. 13065)
Committee of Ministers

1. In reply to the Honourable Parliamentarian's Written Question, the Committee of Ministers observes that according to information received from the Dutch authorities, the Netherlands considers that it has properly investigated the case in question. The case is currently pending before the Hague Court of Appeal. The Dutch Government underlines that combating sexual exploitation of children is a priority and that it has ratified and is implementing the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse ("Lanzarote Convention", CETS No. 201).

2. The Committee of Ministers wishes to inform the Honourable Parliamentarian that it is not part of the monitoring procedure provided for by the Lanzarote Convention. This is the mandate of the Committee of the Parties ("Lanzarote Committee"), composed of representatives of the Parties to the Convention, including representatives of the Parties that may accede to the Convention under Articles 45 and 46 (Chapter X of the Convention), and in which the Parliamentary Assembly has a representative. Thus, the Committee of Ministers as such is not in a position to reply to questions concerning the effective implementation of the Convention.

3. Finally, the Committee of Ministers reiterates its strong support for the Lanzarote Convention as a major instrument to combat sexual abuse and sexual exploitation of children. The Committee of Ministers encourages all member States that have not yet done so to ratify the Convention as soon as possible.

---

1. Adopted at the 1165th meeting of the Ministers' Deputies (13 March 2013).

Lanzarote Convention

Dutch State Sexual abuse against children

To:

Council of Europe

Children's Rights Division

Lanzarote Committee

F-67075 STRASBOURG Cedex

FRANCE

image photo cover by Freepik

APPLICANT /REQUESTOR

Mrs. Yvonne Brinkerink

House of Representatives

STATES - GENERAL

INFORMATION SYSTEM

All incoming documents, including letters from citizens and organisations, are included in an information system accessible to all members of parliament and their staff. We assume that you have no objection to this, because you have drawn the attention of parliament with your letter. You may assume that the members of parliament and staff will handle your letter with care. However, if you object to the inclusion of your letter, we request that you inform us immediately, stating the above reference. Your letter will then be removed from the information system. This does mean that the House of Representatives will not process your letter any further.

Letters from social organizations *and* companies are also made available for inspection by the parliamentary press. If you object to inspection of your letter by the parliamentary press, you can send an email to the Communications Department, persvoorlichting@tweedekamer.nl, stating the above reference number.

Yours sincerely,

House of Representatives of the States General
Plenary Secretariat/Legislation Office

Aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal Voorzitter
Martin Bosma
Postbus: 20018
2500EA, Den Haag

Breda/ datum: 4 APRIL 2025

Betreft:

- Verzoek om strafvervolgning (Art. 119 Gw)
- Ambtsmisdriven en ambtsovertredingen begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal.

Op grond van art. 119 Grondwet en art. 76 RO neemt de Hoge Raad, ook na hun aftreden, in eerste instantie en tevens in hoogste ressort kennis van ambtsmisdriven en ambtsovertredingen begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal. De procedure is geregeld in art. 483 Sv in verbinding met de art. 4 - 19 van de nog steeds geldende Wet van 22 april 1855, Stb. 33, houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen. Een vervolging van een minister ter zake van ambtsdelicten als bedoeld in art. 119 Grondwet en art. 76 RO is slechts mogelijk nadat daartoe last is gegeven bij Koninklijk Besluit of bij besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De burgers in Nederland -individueel of in groepsverband- mogen hun volksvertegenwoordiging een brief sturen om last te geven tot vervolging Art. 119 GW. Dat kunnen ze doen wanneer zij vinden dat de leden van de Tweede Kamer deze last wel had moeten geven maar de Tweede Kamer niet op eigen initiatief -met minimaal 5 kamerleden- dergelijke last tot vervolging heeft ingezet. Danwel door hoofdelijke stemming.

Het plegen van strafbare feiten en medeplegen -handelen of nalaten- begaan door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal, Artikel 44Sr.

*(aanhechting zwart-wit kopie notariële akte dd, 17 mei 2013, vastlegging verklaring, repertoriumnummer: 20.212, zaaknummer: 2130517/XS, verleden voor mr. Alexander Stuijt notaris te Haarlem.) indien nodig door de notaris een afschrift af te geven. [Artikel 151 Rv waar dwingend bewijs is geregeld. Bij dwingend bewijs is de rechter verplicht om de inhoud van de authentieke akte als waar aan te merken en verplicht is bewijskracht te erkennen.]

Deelname aan een of meer vermeende strafbare feiten onder de publieksrechtelijke rechtspersoon en onder regie van de Staat der Nederlanden. (1). Joris Demmink, beschuldigingen van kindermisbruik. (2). Ivo Opstelten schending Lanzarote Verdrag, artikel 30 lid 3. (het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Lanzarote 25 oktober 2007). Kortweg het verdrag van Lanzarote genoemd. [Lanzarote Art.3. elke partij waarborgt dat de onderzoeken en strafrechtelijke procedures prioriteit krijgen en zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd.]

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer en middels de griffier uitdrukkelijk deze stukken te registreren volgens het protocol van de Kamer en tevens openbare ter inzage te leggen voor alle kamerleden.

Wij verzoeken u een exemplaar van deze brief te verstrekken aan **[REDACTED]**
[REDACTED]
[REDACTED]

HOOGAUGHTEND,
Naam Verzoeker
Yvonne Brinkerink

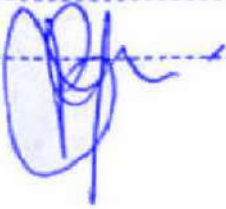
adres: **[REDACTED]**

Bijlage(n) producties

1. handtekening ondertekenaar,
2. lijst van deelnemers aan de vermeende strafbare feiten,
3. zwart-wit kopie notariële akte dd. 17 mei 2013.

Prod 1: ONDERTEKENAAR :

Y. Brinkerink

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'Y' followed by a series of loops and a horizontal stroke, written on a set of three horizontal dashed lines.

Prod 2: SUSPECTS ALLEGED CRIMINAL OFFENCES:

1. Joris Demmink, former Secretary General of the Ministry of Justice (since 2010 Ministry of Security and Justice),
2. Ivo Opstelten. Former Minister of Security and Justice.

Prod 3: Black and white copy of notarial deed

VASTLEGGING VERKLARING

Repertoriumnummer: 20.212

(Zaaknummer: 2130517/XS)

Heden, zeventien mei tweeduizend dertien, -----
 verscheen voor mij meester **Alexander Stuijt**, notaris te Haarlem: -----
 de heer **Jacobus Franciscus van Huet**, geboren te 's-Gravenhage op zeventien mei --
 negentienhonderd zesenvierig (Paspoort nummer: NM8R7RHR2, uitgegeven te ----
 Velsen op een maart tweeduizend twaalf), gehuwd, wonende te 2071 BP Santpoort--
 Noord, gemeente Velsen, Dinkgrevelaan 20.-----

Inleiding-----
 De verschenen persoon heeft mij verzocht een door de verschenen persoon ten overstaan
 van mij, notaris, af te leggen verklaring vast te leggen in een notariële akte. -----

Verklaring-----
 De verschenen persoon heeft de volgende verklaring aan mij afgelegd, waarna ik deze ---
 verklaring direct daaropvolgend heb vastgelegd in deze notariële akte: -----

*"In mei negentienhonderd twee en negentig heb ik vergezeld van meerdere collega's een --
 reis naar Londen gemaakt. -----*

*Aldaar logeerden we in de wijk Bayswater, aan de Leinster Square, Westminster Borough.
 Wij hebben daar in die week een aantal gevangenen bezocht (4) en een dag een bezoek -
 gebracht aan het H.Q. van H.M. Prison Service.-----*

*Op dat moment was ik regio-manager van het Gevangeniswezen, regio Noordwest en belast
 met de reorganisatie van de penitentiaire inrichtingen Amsterdam, bekend onder de naam
 Bijlmer Bajes. -----*

Uit mijn geheugen puttend waren bij deze dienstreis in ieder geval aanwezig: -----

Mevrouw Storm van 's-Gravenzande stafmedewerker DG Jeugd en Delinquentenzorg-----

Mevrouw R. Verdonk, adjunct-directeur GW,-----

De heer Molenkamp, directeur Breda, -----

De heer Bosma, directeur, -----

De heer Piek, directeur, -----

De heer Ab van Maanen, directeur,-----

De heer Vroom, directeur (overleden in tweeduizend twaalf) -----

De heer van den Brand, directeur, -----

De heer Tigges ? (regiomanager) -----

De heer K. Boeij? Directeur Noord Holland Noord, -----

De heer J.F. van Huet, regiomanager GW. -----

*Op één der avonden is na het eten aan de bar gesproken over het gedrag van de toenmalige
 DG Vreemdelingenzaken de heer J. Demmink. -----*

*Mevrouw A. Storm van 's-Gravenzande beklagde zich toen ten overstaan van meerdere --
 collega's over het feit dat zij soms, meestal tegen het weekend, de opdracht kreeg van de --*

heer Demmink om via de telefoon jonge jongens te regelen (waarschijnlijk bij Haagse ----
pooiers). Het laat zich raden wat betrokkene daar mee uitspookte tegen betaling uiteraard
Haar mededelingen aan ons waren een mixture van verontwaardiging en irritatie.-----
Als ambtenaren was het het zoveelste verhaal over de heer Demmink zijn escapades en --
bijzondere aandacht voor jonge jongens. Veel hogere ambtenaren moeten hiervan hebben
geweten. Niemand durfde hierover openlijk naar buiten te treden. Dat stond gelijk aan ---
ambtelijke zelfdoding plegen naar mening van ondergetekende."-----

Aflegging belofte-----

Op deze verklaring heeft de verschenen persoon de belofte afgelegd in handen van mij, -
notaris. -----

Afschrift akte-----

De verschenen persoon heeft mij tot slot verzocht een of meerdere afschriften van deze
akte uitsluitend en alleen op daartoe gedaan verzoek af te geven aan de verschenen ----
persoon, dan wel aan diens erfgenamen. -----

Slot -----

Deze akte is verleden te Haarlem op de datum in het hoofd van deze akte vermeld. De --
verschenen persoon is mij, notaris, bekend.-----

De inhoud van de akte is aan de verschenen persoon opgegeven en toegelicht. De -----
verschenen persoon heeft verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te ---
stellen, tijdig voor het verlijden van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en
met de inhoud in te stemmen. Vervolgens is de akte beperkt voorgelezen en onmiddellijk
daarna door de verschenen persoon en mij, notaris, ondertekend. -----

(Volgt ondertekening)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

English

Page 1

[translation for students black and white copy of a notarial deed]

RECORDING STATEMENT

Repertoire number: 20,212 (Case
number: 2130517/XS)

Today, May 17, 2013,

appeared before me mr Alexander Stuijt , notary in Haarlem:

Mr. Jacobus Franciscus van Huet nineteen , born in The Hague on May 17

hundred and forty six (Passport number: NM8R7RHR2, issued in Velsen on March 1, 2012),

married, living at 2071 BP Santpoort

North, municipality of Velsen, Dinkgrevelaan 20.

Introduction

The person who appeared has requested me to make a statement by the person who appeared before to make a statement by me, the notary, to be recorded in a notarial deed.

Declaration

The person who appeared made the following statement to me, after which I statement immediately thereafter recorded in this notarial deed:

in may nineteen hundred and ninety-two I accompanied several lectures a statement

immediately thereafter recorded in this notarial deed:

in may nineteen hundred and ninetytwo i accompanied several college a

made a trip to London. There we stayed at the Bayswater neighborhood , on Leinster Square, Westminster Borough . We visited a number of prisons there that week (4) and spent a day visiting the HO of HM Prison Service. At that time I was regional manager of the Prison Service, Northwest region and responsible for the reorganization of the Amsterdam penitentiary institutions, known as Bijlmer Bajes.

From my memory, the following were present on this business trip:

Mrs. Storm van 's-Gravenzande staff member DG Youth and Offender Care Mrs. R. Verdonk,
Deputy Director GW

Mr. Molenkamp, director Breda, Mr.

Bosma, Director,

Mr. Piek, Director,

Mr. Ab van Maanen, director,

Mr. Vroom, director (died in two thousand and twelve)

Mr. van den Brand, director,

Mr. Tigges? (regional manager)

Mr. K. Boeij ? Director North Holland North, Mr JF van

Huet, regional manager GW

One evening, after dinner, the behavior of the then DG Immigration Mr. J. Demmink .Mrs. A.

Storm from 's-Gravenzande then complained to several college about the fact that she sometimes, usually towards the weekend, received the order from the

Mr. Demmink to recruit young boys by phone (probably from pimps in The Hague). It's easy to guess what the person involved did there in return for payment of course. Her communications to us were a mixture of indignation and irritation. As civil servants it was yet another story about Mr Demmink 's escapades and special attention to young boys. Many senior officials must have learned from this conscience. No one dared to speak openly about this. That is equal to commit official suicide in the opinion of the undersigned."

Taking the oath

On this statement the person who appeared has made the promise in my hands, notary.

Copy of deed

Finally, the person who appeared has asked me to provide one or more copies of this to issue the did exclusively and solely upon request to the person appearing person, to we to aliens heirs.

Finally

This deed was executed in Haarlem on the date stated in the heading of this deed .

The person appearing is known to me, the notary.

The contents of the did have been stated and explained to the person who appeared.

the person appearing declared that he did not accept any price after the deed was read out in full state that they have taken note of the contents of the deed in good time before it is executed and to agree with the contents. The deed was then read out in a limited manner and immediately subsequently signed by the person appearing and me, the notary

.

(Signature)

ISSUED FOR COPY:

Verifications of notarial deeds to be carried out by the court

The court is not competent to determine unclear or non-evident factual elements or to pronounce on notarial deeds, (Article 151 paragraph 1 Rv). In the case of authentic deeds, authenticity is assumed. In short, it is assumed that the deed was drawn up by an authorized person and the signature is assumed to be genuine unless proven otherwise, (Article 157 paragraph 1 Rv). Authentic deeds provide against anyone, including third parties, compelling evidence. However, this only applies to what the official declares about his own observations and actions. The statements of the party that are included in an authentic or private deed only provide compelling evidence to the extent that this relates to statements that must be proven by the other party. As long as not expressly disputed, the notarial deed under oath of the notary (or his deputy) is considered the most powerful means of evidence known to Dutch law.

Demmink affair Kro Brandpunt

In a report by Aart Zeeman, the current affairs program Brandpunt (KRO) on May 18, 2014, showed a shocking overview of the many unpleasant aspects of the Demmink affair: "For years, he has been dogged by accusations of sexual abuse: former top Justice official Joris Demmink. <https://archive.org/details/demmink-affaire-kro-brandpunt>

The Lanzarote committee may not -legally- interpret the content and text in the authentic deed by the notary. Only literal reading of the notarial deed is allowed.

On September 13, 2014, six former directors of correctional institutions sent a registered letter to the House of Representatives. The former directors want the members of parliament to act with an article 119 GW procedure via the Attorney General of the Supreme Court is pushing for the prosecution of Minister Ivo Opstelten. They accuse Opstelten of obstructing a criminal investigation into Joris Demmink, the former top official of Justice suspected of sexual abuse.

Source: General Daily

7-12-2014

Ivo Opstelten. Joris Demmink's commitment

Complaint filed against Minister Opstelten in Demmink case

Six former prison directors have filed a complaint against Minister of Security and Justice Ivo Opstelten. They believe the minister has committed an official misconduct by delaying the investigation into complaints against former top official Joris Demmink instead of taking swift action.

By: Koen Voskuil 13-09-14, 16:45

Two Turkish men filed charges against then Secretary-General of Justice Joris Demmink in 2008 and 2010. They say they were abused by him as underage boys in Turkey in the mid-1990s.

The Public Prosecution Service is currently conducting a criminal investigation into this case, after these men forced it at the court in Arnhem.

While this criminal investigation is ongoing, Minister of Justice Opstelten has made several public statements about the Demmink case.

In April of this year he told NOS: 'It was nothing, it is nothing and it will be nothing.'

The former prison directors believe that Opstelten is 'intentionally frustrating' the investigation into Demmink with such statements. They sent a ten-page report by registered letter to the National Public Prosecution Service on Friday afternoon. They also want the Lower House to ask the Attorney General of the Supreme Court to prosecute Opstelten.

In a response, Opstelten refers to answers that Prime Minister Mark Rutte previously gave about the statement 'it was nothing, it is nothing and it will be nothing'. Rutte said in May that Opstelten had said that he assumed the innocence of Joris Demmink and had no reason to go back on that. 'The Minister of Security and Justice has also indicated that the Public Prosecution Service is not hindered by this statement that concerns the fact that Mr Demmink has not been convicted to date.'

AANGIFTE TEGEN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Commissie voor de Verzoekschriften en Burgerinitiatieven van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal en de Procureur-generaal bij de Hoge Raad

Ondergetekenden:

1. K. Boeij
2. K. de Graaff
3. J. van Huet
4. B. Molenkamp
5. J.A. Poelmann
6. P.A.W. Scheffelaar Klots

doen aangifte en geven daarom hierbij de Tweede Kamer in overweging op de voet van artikel 119 Grondwet, artikel 76 lid 1 jo. 111 RO en artikel 483 Sv de Procureur-generaal bij de Hoge Raad op te dragen een strafrechtelijke vervolging in te stellen tegen:

I. Ivo Willem Opstelten, minister van Veiligheid en Justitie

ter zake van:

het in de periode 2010 t/m 2014 plegen van het ambtsmisdrijf strafbaar gesteld in de artikelen 355 lid 4 en 356 Wetboek van Strafrecht, te weten het opzettelijk dan wel door grove schuld nalaten uitvoering te geven aan de bepalingen van de Grondwet, internationaal bindende Verdragen en andere wetten, waarvan de uitvoering tot zijn ministeriële departement behoort, door bij herhaling zowel publiekelijk als tegenover de Tweede kamer der Staten-Generaal uit te spreken dat de diverse beschuldigingen van kindermisbruik aan het adres van zijn (voormalig) secretaris-generaal Joris Demmink iedere grond ontberen.

II. N.N.

ter zake van:

het in de periode 2010 t/m 2014 uitlokken van en/of behulpzaam zijn bij of wel middelen verschaffen tot het plegen door de minister van Justitie & Veiligheid van het ambtsmisdrijf strafbaar gesteld in de artikelen 355 lid 4 en 356 Wetboek van Strafrecht, door de minister uit te lokken dan wel door

het verschaffen van middelen behulpzaam te zijn bij het doen van uitspraken in de media en in de Tweede kamer der Staten-Generaal als zouden de diverse beschuldigingen van kindermisbruik aan het adres van de (voormalig) secretaris-generaal Joris Demmink iedere grond ontberen.

“Quod licet Iovi non licet bovi”

Ondergetekenden zijn allen werkzaam geweest in een directiefunctie binnen het Gevangeniswezen. Vijf van ons waren directeur van één of meerdere penitentiaire inrichtingen aan wie het beheer van de betrokken inrichtingen, waaronder de bewaking en behandeling van wetsovertreders, was toevertrouwd.

Op grond van onze taak en functie dienden wij te allen tijde boven elke verdenking verheven te zijn; integriteit stond terecht hoog in het vaandel bij het ministerie van Justitie. Bij verdenking van een inbreuk op deze vereiste onkreukbaarheid, zo is onze ervaring, werd vanuit de top van Justitie gereageerd met een gedegen onderzoek en met het bestraffen van de schuldige. Wij hanteerden zelf binnen de inrichtingen een strikt integriteitsbeleid dat in een aanzienlijk aantal gevallen tot het ontslag van medewerkers heeft geleid.

Wij zijn van mening dat deze eis van onkreukbaarheid aan alle ambtenaren van het ministerie van Veiligheid & Justitie dient te worden gesteld, welke hun positie ook is. Wij wijzen in deze tevens op artikel 162 Wetboek van Strafvordering, dat de verplichting inhoudt van ieder openbaar college en iedere ambtenaar die in de uitoefening van haar of zijn bediening kennis krijgen van een misdrijf met de vervolging waarvan zij niet zijn belast, daarvan onverwijld aangifte te doen bij de bevoegde autoriteiten. Dit artikel geldt in onverkorte vorm voor het hoofd van het ministerie van Veiligheid en Justitie dat bij uitstek is belast met de uitvoering en handhaving de strafwetten. Ook hij dient daarin te handelen zonder aanzien des persoons.

Wij hebben dan ook met stijgende verbazing kennis genomen van de ontwikkelingen in de kwestie Demmink en de uitspraken die minister Opstelten over deze kwestie in de openbaarheid en tegenover de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gedaan. In plaats van het voortvarend opdracht geven tot een gedegen strafrechtelijk onderzoek, wekt de minister met zijn voorbarige uitspraken dat zijn (voormalige) secretaris-generaal boven alle verdenking verheven is, de indruk het openbaar ministerie te belemmeren in zijn taakuitoefening. Het kennelijk onvermogen van justitie om in deze zaak klaarheid te brengen in een groeiende reeks beschuldigingen van kindermisbruik tegen een hoge, thans gewezen justitieambtenaar en mogelijk andere justitieambtenaren vervult ons met plaatsvervangende schaamte voor het ministerie waarvoor dan wel waarmee wij ooit werkten.

Het optreden van de huidige minister van Veiligheid & Justitie in deze kwestie achten wij niet alleen in strijd met zijn ambtsplicht ex artikel 162 Sv, maar tevens in strijd met de strafwet die het intentioneel of door grove schuld nalaten door de minister uitvoering

te geven aan die wetten waarvoor zijn departement verantwoordelijkheid draagt, uitdrukkelijk strafbaar stelt. Het is de reden waarom wij de Tweede Kamer der Staten Generaal verzoeken de Procureur-generaal bij de Hoge Raad te gelasten over te gaan tot vervolging van minister Ivo Willem Opstelten, alsmede van diegenen die hem er toe brachten dit feit te plegen dan wel hem daarbij hielpen.

TOELICHTING:

Twee Turkse aanklachten

In september 2008 respectievelijk mei 2010 is door twee Turkse jonge mannen aangifte gedaan tegen de toenmalig secretaris-generaal Joris Demmink. Op basis van deze aangifte die ondersteund werd door vijf schriftelijke en op video vastgelegde getuigenverklaringen heeft geen gedegen strafrechtelijk onderzoek plaatsgevonden. Eerst in 2011 is door het openbaar ministerie waarvoor de minister van Veiligheid & Justitie politieke verantwoordelijkheid draagt, besloten tot een 'oriënterend' feitenonderzoek, waarin geen plaats was voor het horen van aangedragen getuigen. Nog voordat dit onderzoek op 2 februari 2012 leidde tot een definitieve beslissing van niet vervolging van de heer Demmink, liet de minister van Veiligheid & Justitie in september 2011 journalisten van het Algemeen Dagblad weten dat er "geen aanleiding was te twifelen aan de integriteit van zijn secretaris-generaal" reden waarom hij het 'oriënterend' onderzoek van het openbaar ministerie met vertrouwen tegemoet zag.¹

Op 2 februari 2012 richtte de minister zich met een brief tot de Tweede Kamer met de opmerking: "Mijn conclusie is dat van enige grond voor de juistheid van de beschuldigingen tegen de ambtenaar niet is gebleken".²

Na publicaties in het Algemeen Dagblad over contacten die Demmink zou hebben gehad met pooiers van minderjarige jongens liet minister Opstelten in zijn brieven van 3 en 8 oktober 2012 de Tweede Kamer per omgaande weten 'na raadpleging van de AIVD, de Rijksrecherche en het Openbaar Ministerie' zijn eerdere conclusie van februari 2012 nog steeds te onderschrijven, d.w.z. dat naar zijn mening van enige grond van de juistheid van de beschuldigingen jegens Demmink niet was gebleken. Hij voegde daaraan toe: "Wat onderzocht moest worden, is onderzocht. De uitkomst daarvan is steeds geweest dat er geen begin van juistheid is gebleken ten aanzien van de geruchten en aantijgingen."³

Op 7 november 2013 moest de minister op vragen van de leden van de Tweede Kamer Oskamp en Omtzigt toegeven, dat het openbaar ministerie in het 'oriënterende onderzoek' geen navraag had gedaan bij de Turkse autoriteiten of Demmink in de jaren 90

¹ productie 1: AD d.d. 7 september 2011

² productie 2: Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 33 000 VI, nr. 80

³ productie 3: Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 33 400 VI, nr. 3 en 4

Turkije had bezocht, zoals door diverse getuigen was verklaard maar door Demmink zelf was ontkend.⁴ Desondanks had de minister zich in antwoord op vragen van dezelfde parlementsleden op 4 december 2012 en 26 februari 2013 zonder enig voorbehoud geschaard achter een brief van 17 augustus 2012 van de Nederlandse ambassadeur in Washington, Rudolf Bekink, waarin wordt vermeld dat *"The prosecution service—establishted that Mr. Demmink was not in Turkey in the period in question."*⁵

Deze mededeling van Bekink, gericht aan leden van het Amerikaanse Congres en leden van de U.S. Helsinki Commission, die hun bezorgdheid hadden uitgesproken over het uitblijven van een gedegen Nederlands strafrechtelijk onderzoek naar de beschuldigingen tegen Joris Demmink, was bezijden de waarheid. Het onderzoek in Nederland had slechts geen bevestiging opgeleverd dat Demmink in de jaren 90 in Turkije was geweest terwijl in het onderzoek geen moeite was gedaan op dit punt navraag te doen bij de Turkse autoriteiten. Dat is iets heel anders dan wat de door Opstelten tegenover de Tweede Kamer onderschreven brief van de diplomaat Bekink suggereerde, te weten dat in het onderzoek was vastgesteld dat Demmink in die periode niet in Turkije was geweest.

Vanaf 14 juni 2013 beschikte de minister van Veiligheid & Justitie over een document van een Turkse officier van justitie, gedateerd 22 april 2013, waarin staat vermeld dat onderzoek in Turkije had uitgewezen dat Joris Demmink op 20 juli 1996 Turkije was binnen gereisd en dat de Turkse aangevers als pleegdatum juli 1996 hadden genoemd. In zijn beantwoording van de vragen van de parlementsleden Oskamp en Omtzigt op 7 november 2013 noemde de minister dit document van de Turkse officier van justitie authentiek. Desondanks weigerde de minister gevolg te geven aan het verzoek van de Kamerleden om aan de Nederlandse ambassadeur Bekink te vragen zijn foute informatievoorziening aan de Amerikaanse congresleden te corrigeren (zie hiervoor prod 4).

Op 20 januari 2014 oordeelde het Gerechtshof te Arnhem op een klacht van de Turkse aangevers dat uit het door aangevers gepresenteerde materiaal en de verrichte oriënterende feitenonderzoeken *"voldoende feiten en omstandigheden naar voren zijn gekomen waaruit een redelijk vermoeden van schuld voortvloeit dat beklaagde (Joris Demmink) zich schuldig heeft gemaakt aan de (---) gestelde strafbare feiten."* Het hof achtte een nader met voldoende waarborgen omkleed strafrechtelijk onderzoek noodzakelijk en beval de vervolging van Demmink.⁶ Het openbaar ministerie is dit onderzoek in februari 2014 gestart. Uit dit onderzoek zijn nog geen resultaten bekend, verwacht wordt dat het een jaar in beslag zal nemen.

⁴ productie 4: Brief d.d. 7 november 2013

⁵ productie 5: Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, Aangangsel van de Handelingen, nr. 691 en brief van 26 februari 2013, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, Aangangsel van de Handelingen, nr. 1459

⁶ productie 6: Arrest d.d. 20 januari 2014 Hof Arnhem

Twee dagen na het arrest van het Gerechtshof te Arnhem liet de minister de Tweede Kamer weten dat hij de vergoeding van de kosten van Demminks strafadvocaat zou beëindigen, maar de kosten rechtsbijstand in de door Demmink tegen het Algemeen Dagblad wegens de publicaties van oktober 2012 aangespannen civielrechtelijke procedure, vanuit het ministerie zou blijven vergoeden.⁷

Het Rolodex onderzoek

Op 23 december 2013 informeerde mr. H.J. Bolhaar, voorzitter van het College van procureurs-generaal namens het ministerie van veiligheid & Justitie, de advocaat van een Nederlands slachtoffer van kindermisbruik, over het Rolodex onderzoek dat eind jaren 90 plaats vond in het arrondissement Amsterdam. Dit onderzoek naar vermeend seksueel misbruik van jongens beneden de leeftijd van 16 jaar door officieren van justitie en andere hoge justitieambtenaren dat plaats vond in 1998 en 1999, leverde volgens hem uiteindelijk geen bewijs op tegen de verdachte personen. De brief met samenvatting schrijft letterlijk: *"Zoals ook al eerder gemeld in antwoorden op Kamervragen van 15 juni 2007 is de oud-SG van het ministerie van Veiligheid en Justitie op geen enkele wijze naar voren gekomen, noch is er informatie aangetroffen waaruit blijkt dat hij enige bemoeienis heeft gehad met het onderzoek."*⁸

Op 5 maart 2014 legde een indertijd bij het Rolodex onderzoek betrokken CIE-rechercheur een verklaring af die in directe tegenspraak is met deze informatie van het ministerie van Veiligheid & Justitie. Dit gebeurde tegenover de rechter-commissaris van de rechtbank te Utrecht, die deze getuige De Koter onder ede hoorde op verzoek van de Stichting De Roestige Spijker. De getuige verklaarde o.a.:

*"Bij aanvang van het tactisch (Rolodex) onderzoek zijn er door de Rijksrecherche een aantal namen bekend gemaakt van hooggeplaatsten, en daarop diende verder onderzoek plaats te vinden. Dat waren de heren Waabeeke, Woldrik en Holthuijzen (die drie heren waren allen officier van justitie) en de heer Demmink die destijds werkzaam was bij het ministerie (---) Holthuijzen was CIE-officier bij de Rijksrecherche. (---) Als ik over Demmink spreek, bedoel ik de heer Joris Demmink. (onderstreeping van indieners dezes)"*⁹ Deze CIE-rechercheur verklaarde ook dat het onderzoek 'stuk' ging voordat daadwerkelijk tactisch onderzoek kon plaatsvinden.

Ook de tactisch leider van het Rolodex team, Jaap Hoek, liet op 5 maart 2014 tegenover de rechter-commissaris te Utrecht weten, dat het onderzoek uiteindelijk tot niets had

⁷ productie 6a: brief van 22 januari 2014 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer. Zie ook: <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/01/22/beantwoording-door-minister-opstellen-van-vragen-over-de-vergoeding-van-advocaatkosten-van-een-oud-ambtenaar/antwoorden-kamervragen-over-de-vergoeding-van-advocaatkosten-van-een-oud-ambtenaar.pdf>

⁸ productie 7: brief d.d. 23 december 2013 aan mr. M.J. de Witte

⁹ productie 8: proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van L.G. de Koter d.d. 5 maart 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

geleid, omdat er overduidelijk was 'gelekt'. Hoek kon zich de namen van de hooggeplaatste justitieambtenaren tegen wie het onderzoek liep, echter niet meer herinneren.¹⁰

Nog scherper werd de informatie van mr. Bolhaar tegengesproken door de getuige E.M. Broersma, die op 15 april 2014 door de rechter-commissaris te Utrecht op verzoek van de Stichting de Roestige Spijker onder ede werd gehoord. Broersma werkte eind jaren '90 als commandant van het observatieteam bij de afdeling Terrorisme en Bijzondere taken. Hij kreeg eind 1998 de bijzondere opdracht informatie te verzamelen over vier verdachten, waarnaar de Rijksrecherche op dat moment onderzoek deed. Hij verklaarde: *"Een van die verdachten was de heer Demmink. (---) De reden waarom dit onderzoek zo kort liep, was dat de zaak op enig moment stuk was. Ik bedoel daarmee dat er gelekt is naar een van de betrokken verdachten (---) dat betrof de heer Holthuis (---) hoofdofficier van het landelijk parket."*¹¹

Hetgeen de direct betrokken rechercheurs over het Rolodex onderzoek verklaren is een bevestiging van wat de toenmalig CID-officier van justitie Fred Teeven in 2007 al aangaf over de zaak. De huidige staatssecretaris van Justitie Teeven verklaarde toen onder ede dat het onderzoek indertijd voortijdig door contra-acties kapot was gemaakt: *"Het ging om een onderzoek van de Rijksrecherche en de zedenpolitie (---) er is getapt, maar er is verder geen vervolging ingesteld. De hoofdofficier van justitie van Amsterdam was verantwoordelijk en heeft mij verzocht een onderzoek in te stellen. (---) Ik was als CIE-officier van justitie betrokken (---) er is getapt, maar er is verder geen vervolging ingesteld. (---) Op enig moment zijn er contra-acties gekomen (---) Voordat het onderzoek eindigde speelde dit al."*¹²

De baas van Fred Teeven was indertijd hoofdofficier van justitie Hans Vrakking. Het Rolodex onderzoek was op zijn initiatief gestart. Ook hij beaamt dat de naam Demmink indertijd was gevallen in het Rolodex onderzoek. Hij vertelde in maart 2014 aan de NRC journalist Haenen dat indertijd bij de BVD belastende informatie binnen kwam over Demmink: *"De chauffeur van Demmink, Rob Mostert (---) had tegenover de BVD verteld 'er niet meer tegen te kunnen'. Hij zat ermee dat Demmink in de dienstauto af en toe seks had met jongens. Uiteindelijk werd na overleg met Teeven besloten de informatie over Demmink niet verder te onderzoeken omdat dit buiten het bereik van de Rolodex zaak lag. (---) De naam van Demmink is dus wel degelijk langs gekomen, maar niet verder bekeken (---) En toen gebeurde er iets heel raars. (---) Harry Borghouts belde. Waar ben jij mee bezig, riep hij. Jij bent bezig een van mijn ambtenaren te onderzoeken (---) Demmink. Toen heb ik gezegd: we onderzoeken van alles, maar Demmink maakt geen deel uit van het onderzoek (---) De dag na dit telefoongesprek (---) bleek dat het onder-*

¹⁰ productie 9: proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van J. Hoek d.d. 5 maart 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

¹¹ productie 10: proces-verbaal van voorlopig getuigenverhoor van E.M. Broersma d.d. 15 april 2014, rechtbank Midden-Nederland, zaaknummer: C/16/347668/HA RK 13-200

¹² productie 11: proces-verbaal van verhoor d.d. 12 april 2007 van Fred Teeven achter gesloten deuren, rechtbank Den Haag, parketnr. 09/754023-06

*zoek uitgelekt en dus kapot was. (---) Borghouts zegt dat hij van Demmink hoorde over het Rolodex onderzoek en Demmink zegt het van een of andere hoofdofficier van justitie te hebben gehoord."*¹³

De interventie door de toenmalig secretaris-generaal van Justitie Borghouts voor zijn ambtenaar Demmink, zoals geschetst door Vrakking, wordt beaamd door de toenmalig voorzitter van het College procureurs-generaal, René Ficq. Ficq leest uit zijn oude aantekeningen: *"Deze (Borghouts) was aangesproken door Demmink. Hij had vernomen dat hij voorwerp van onderzoek zou zijn in Amsterdam, alsmede een hoofdofficier van justitie."*¹⁴

Reactie minister van Veiligheid & Justitie Ivo Opstelten

Uit de verklaringen van de in 1998 bij het Rolodex onderzoek betrokken rechercheurs komt een alarmerend beeld naar voren van een strafrechtelijk onderzoek naar mogelijk kindermisbruik van hoge justitieambtenaren, dat voortijdig effectief wordt gefrustreerd door lekken naar en ingrijpen van hoge ambtenaren uit het justitieapparaat. Het gaat hier niet om één zegsman, maar om drie direct betrokken rechercheurs, de Koter, Hoek en Broersma, een betrokken CIE officier van justitie, thans staatssecretaris Veiligheid & Justitie en de verantwoordelijke hoofdofficier van justitie.

De minister van Veiligheid & Justitie, verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de wetten, heeft op grond van deze verklaringen geen enkele actie genomen om in deze kwestie de volledige waarheid boven tafel te krijgen. Erger, minister Opstelten heeft op de afgelegde verklaringen niet dan in afwijzende termen publiekelijk gereageerd.

Na de verklaringen van De Koter, Hoek en Vrakking heeft de minister zich opnieuw tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend met het bericht dat het Rolodex onderzoeksdossier opnieuw was bestudeerd door het openbaar ministerie, maar dat opnieuw was vastgesteld dat de oud-secretaris-generaal op geen enkele wijze in dit onderzoek naar voren was gekomen. In de brief wordt met geen woord gerept over het 'leken' en van hogerhand effectief 'stuk' maken van het onderzoek zoals beschreven door De Koter, Hoek, Teeven en Vrakking en later ook Broersma.¹⁵

Na de verklaring van oud-rechercheur Broersma dat hij indertijd de opdracht kreeg vier verdachten te volgen waaronder Demmink, reageerde de minister op 15 april 2014 opnieuw in het openbaar. Tegenover diverse media gaf hij opnieuw aan overtuigd te zijn van de onschuld van de oud secretaris-generaal. Aan de NOS liet hij over de onderzoeken naar Demmink weten : *"Het was niks, het is niks en het zal niks worden."*¹⁶

¹³ productie 12: NRC 22 maart 2014

¹⁴ productie 13: Volkskrant 8 maart 2014

¹⁵ productie 14: Brief d.d. 27 maart 2014 aan de voorzitter van de Tweede Kamer

¹⁶ Zie: <http://www.radio1.nl/item/190683-Opstelten:%20zaak-Demmink%20is%20niks.%20wordt%20niks.html>

Frustratie van de wet: schending van artikel 355 lid 4 subsidiair 356 WvS

De minister van Veiligheid & Justitie is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het openbaar ministerie. De minister kan aanwijzingen geven betreffende de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie. Deze aanwijzingen kunnen algemeen en bijzonder van aard zijn en ook individuele zaken betreffen (artikel 127 RO). De leden van het openbaar ministerie zijn verplicht de aanwijzingen van de minister op te volgen. Dit impliceert dat ook publieke uitspraken van de minister over individuele zaken, niet zijnde concrete aanwijzingen, invloed zullen hebben op de wijze waarop het openbaar ministerie in die zaken zijn werkzaamheden zal verrichten. Wanneer deze uitspraken gericht zijn op het frustreren van de tenuitvoerlegging van de wet of internationaal bindende verdragen, impliceert dit een strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de minister zoals bedoeld in artikel 355 lid 4 WvS.

Het openbaar ministerie is belast met de vervolging van strafbare feiten. Misbruik van jongeren beneden de 16 jaar is strafbaar gesteld in ons Wetboek van Strafrecht. Nederland heeft het Verdrag van Lanzarote (2007) ondertekend. Dit verdrag eist dat de strafrechtelijke onderzoeken en procedures betreffende seksueel kindermisbruik prioriteit krijgen en zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd door de lidstaten (artikel 30). Het verplicht de lidstaten bovendien de vervolging van seksueel kindermisbruik niet afhankelijk te stellen van de aangifte of beschuldiging door het slachtoffer (artikel 32).

Nederland is ook lid van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (1950). Het Europees hof voor de Rechten van de Mens heeft in een aantal uitspraken duidelijk gemaakt dat seksueel misbruik van kinderen moet worden gekwalificeerd als een schending van de artikelen 3 en 8 van het EVRM: het recht om verschoond te blijven van onmenselijke behandeling en marteling en het recht op familie- en privéleven. De artikelen 3 en 8 impliceren aldus het Europese Hof een positieve verplichting van de Staat om kinderen te beschermen tegen o.a. seksueel misbruik. Hieronder valt een effectief en voortvarend strafrechtelijk onderzoek, onmiddellijk ingesteld na de eerste aangiften.¹⁷ De Hoge Raad erkent deze internationale verplichting expliciet.¹⁸

¹⁷ (EHRM 24 september 2004, M.C. tegen Bulgarije (application no. 39272/98), EHRM 20 maart 2012, C.A.S. en C.S. tegen Roemenië (application no. 26692/05), EHRM 15 augustus 2012, I.G. tegen Moldova (application no. 53519/07) en EHRM 28 Januari 2012, O'Keeffe tegen Ierland, (application no. 35810/09)

¹⁸ Hoge Raad 18 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:948 (OM/Vereniging Martijn), rov 3.11.3 jo. 3.9 in navolging van de A.G. L. Timmerman in zijn conclusie, ECLI:NL:PHR:2013:2379, rov 3.21-3.27: Daarin schrijft Timmermans o.a.: *"Onder art. 3 EVRM is een positieve verplichting aangenomen om preventieve en repressieve maatregelen te nemen ter bescherming van kinderen tegen lichamelijke mishandeling wanneer men, bijvoorbeeld naar aanleiding van herhaalde waarschuwingen of gewichtige aanwijzingen, weet of redelijkerwijs had behoren te weten dat het kind ter zake aan een risico werd blootgesteld. Deze rechtspraak is vervolgens toegepast in het kader van seksueel misbruik. In verband met art. 8 EVRM is een positieve verplichting aangenomen om (gepoogde) vergrijpen te criminaliseren en op effectieve wijze te onderzoeken en vervolgen, te meer wanneer het lichamelijke en morele welzijn van een kind bedreigd wordt"*

In de kwestie Demmink zijn naar de mening van het Gerechtshof te Arnhem aangiften uit 2008 en 2010 wegens kindermisbruik in Turkije onvoldoende onderzocht. Het hof heeft daarom op 20 januari 2014 het openbaar ministerie bevolen deze aangiften alsnog te onderzoeken. Internationale verdragen vereisen niet alleen een gedegen, maar ook een voortvarende afhandeling van dit soort aangiften. Voor de reeds opgelopen vertraging draagt de minister van Veiligheid & Justitie niet alleen politieke verantwoordelijkheid maar ook strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Zijn directe bemoeienis met de kwestie was er vanaf september 2011 immers bij voortduring opgericht de aangiften tegen Demmink te bagatelliseren en de integriteit van zijn secretaris-generaal bij voorbaat boven alle twijfel te verheffen. Nog in oktober 2013 liet de minister de Tweede Kamer weten dat *"alles was onderzocht"* maar dat er nog *"geen begin van juistheid is gebleken ten aanzien van de geruchten en aantijgingen."* Met dit handelen heeft de minister de uitvoering van de wet en internationale verplichtingen actief gefrustreerd.

De minister heeft het daarbij niet gelaten. Tijdens het nu lopende door het hof Arnhem bevolen onderzoek heeft hij zich opnieuw uitgelaten over de aanklachten wegens kindermisbruik aan het adres van zijn oud secretaris-generaal. In reactie op een oud-rechercheur die onder ede verklaarde in 1998 de opdracht te hebben gehad met zijn observatieteam Demmink te volgen als verdachte van kindermisbruik, antwoordde de minister van Veiligheid & Justitie publiekelijk: *"het was niks, het is niks en het wordt niks."* Hij beïnvloedt daarmee opnieuw op ontoelaatbare wijze de leden van het openbaar ministerie die op dit moment bezig zijn het door de rechter opgedragen onderzoek uit te voeren en frustreert daarmee intentioneel de juiste uitvoering van de wet waarvoor zijn ministerie verantwoordelijk is.

Daarnaast draagt de minister de volle politieke verantwoordelijkheid voor het ambts-misbruik begaan door leden van het openbaar ministerie en het ministerie van Justitie, zoals recent omschreven in de verklaringen van drie oud-rechercheurs, en twee oud-officieren van justitie over de teloorgang van het Rolodex onderzoek. Het van bovenaf frustreren van strafrechtelijk onderzoek naar mogelijk eigen strafbaar handelen: misbruik van jongens jonger dan 16 jaar, moet worden gezien als zeer ernstig strafbaar handelen, dat de integriteit van onze gehele strafrechtspleging raakt. Dit behoort in een naar behoren functionerende rechtsstaat na bekend worden, per onmiddellijk en met alle middelen te worden onderzocht. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de minister van Veiligheid & Justitie. Wanneer de minister hierin geen verantwoordelijkheid neemt en erger, de boodschappers van het plaats gevonden kwaad en public laat weten dat er niets aan de hand *"was en is"* frustreert hij intentioneel de uitvoering van de wetten, die aan zijn ministerie is opgedragen. De minister schendt ook hiermee artikel 355 lid 4 WvS.

Ondergetekenden verzoeken uw commissie daarom de Tweede Kamer in overweging te geven de procureur-generaal bij de Hoge Raad op te dragen Ivo Opstelten, Minister van Veiligheid en Justitie strafrechtelijk te vervolgen terzake overtreding van artikel 355 lid 4 subsidiair artikel 356 Wetboek van Strafrecht en leggen dit verzoek ter kennisneming neer bij de Procureur-generaal bij de Hoge Raad.

K. Boeij

5 september 2014

K. de Graaff

i.o. psh

J. van Huet

B. Molenkamp

J.A. Poelmann

P.A.W. Scheffelaar Klots

House of Representatives of the States General 2

Meeting year 2008–2009

31 808 (R1872)

Approval of the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse, concluded in Lanzarote on 25 October 2007 (Trb. 2008, 58)

No. 3

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. Introduction

The advice of the Council of State of the Kingdom is not made public, because it is clearly approving (Article 25 a, fifth paragraph in conjunction with fourth paragraph, under b, of the Council of State Act).

Growing children deserve all of our protection. It is of the utmost importance that children grow up in a safe environment and can develop into adults in a healthy and balanced way.

People who are victims of sexual violence or abuse in their childhood often carry the scars of these traumatic events with them for the rest of their lives. Family, society and government must therefore each make the greatest effort, based on their own responsibility, to protect children from violations of their physical and mental integrity. The protection that the government can offer also includes criminal protection against sexual exploitation and sexual abuse.

Sexual exploitation and sexual abuse of children are a global phenomenon and require a strong approach both nationally and internationally. Sexual exploitation of children is often accompanied by serious and often organised cross-border crime. Developments in technology and on the Internet contribute to child pornography easily spreading across national borders and new forms of abuse emerging. Given this international dimension, preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children requires intensive and effective international cooperation. To this end, many relevant legal instruments have already been established internationally. Developments in society, such as the increased use of the Internet by both children and perpetrators, pose the challenge for governments to ensure that policy and legislation on preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse keep pace with this as much as possible and to adjust or tighten them where necessary. The Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (2008, 58; hereinafter: the Convention), concluded in Lanzarote on 25 October 2007, represents the latest international agreement in this area and should therefore be welcomed. The Cabinet also considers the Convention to be a support for intensifying the fight against sexual exploitation and sexual abuse.

Trb.

The Treaty aims to provide a solid foundation and make a strong contribution to the protection of children from sexual exploitation and sexual abuse. The Convention was developed with great speed, reflecting the importance and urgency that the Council of Europe attaches to rightly attributes to the subject – also in the context of the three-year Council of Europe programme «Building a Europe for and with children» underlined. On 25 October 2007, the Convention was opened for signature in Lanzarote. On that occasion, the Convention was signed by the Kingdom of the Netherlands. Currently (May 2008), 28

Member States of the Council of Europe have signed the Convention. The Convention is not yet entered into force.

The Convention is comprehensive and multidisciplinary in nature and, as stated in Article 1, aims to achieve the following: (1) preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children, (2) protection of the rights of children who are victims of sexual exploitation and sexual abuse and (3) promoting national and international cooperation in the fight against sexual exploitation and child sexual abuse.

The Convention concerns the protection of children against sexual exploitation and sexual abuse in a broad sense and covers a large number of subjects that relate to that protection. In addition to criminal and sanction provisions it concerns preventive and protective measures, procedural provisions, intervention measures, and measures relating have on national coordination and international cooperation.

The Treaty consists of thirteen Chapters: Chapter I (Objectives, principle of non-discrimination and definitions), Chapter II (preventive measures), Chapter III (specialised authorities and coordinating bodies), Chapter IV (protective measures and assistance to victims), Chapter V (intervention programmes or -measures), Chapter VI (substantive criminal law), Chapter VII (investigation, prosecution and procedural law), Chapter VIII (recording and storage of data), Chapter IX (international cooperation), Chapter X (supervisory mechanism), Chapter XI (relationship with other international instruments), Chapter XII (amendments to the Treaty), Chapter XIII (final provisions).

The Treaty is partly based on existing international agreements in this area. In particular, mention may be made of the United Nations on 20 November 1989 in New York Convention on the Rights of the Child (. 1990, 46 and 17) and the Optional Protocol, which was established in New York on 25 May 2000 Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography (. 2001, 63 and 130), which was established in New York on November 15, 2000 Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing of the United Nations Convention against Transboundary Trafficking organised crime (. 2001, 69 and 2004, 35) and the context of the International Labour Organization on 17 June 1999 in Geneva Convention on the Prohibition and Immediate Removal of action for the elimination of the worst forms of child labour (2001, 69 and 2004, 35). At the level of the European Union, are referred to as the Framework Decision 2004/68/JHA of the Council of the European Union of 22 December 2003 on combating sexual exploitation of children and child pornography (L 13), Framework Decision 2001/220/JHA of the Council of the European Union of 15 March 2001 on the position of the victim in criminal proceedings (Council L 82) and the framework- of the European Union Decision 2002/629/JHA of 19 July 2002 on combating trafficking in human beings (L 203) of the Council of Europe

itself has previously provided for binding instruments in related areas with the Convention on Crime Connected with Electronic Networks, concluded in Budapest on 23 November 2001 (Trb 2002, 18 and 2004, 290; the Cybercrime Convention) and the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, concluded in Warsaw on 16 May 2005 (. 2006, 99). Trb

The Convention contains duplications with the above-mentioned agreements. However, on a number of points the Convention goes a step further. As a result, it clearly has added value. This applies in particular to a number of new criminal provisions, broad jurisdiction provisions to combat sex tourism and provisions relating to intervention programmes and measures aimed at perpetrators. With regard to the criminal provisions, special attention was paid to whether the ongoing development of technology, the further digitalisation of society and the increasing use of open communication possibilities on the internet require further criminal protection of children against abuse. The new Convention therefore constitutes the most recent representation of the international consensus on the criminal protection of children and fits in with the government's policy in these areas. A number of the criminalisation obligations included in the Convention require implementing legislation in the Netherlands. This legislation is included in the bill to implement the Convention.

Under Article 48 of the Treaty, no reservations may be made to the Treaty, except for those provisions where the Treaty expressly provides for this possibility. The Netherlands intends not to make use of these possibilities.

As regards the relationship between the Treaty and the European Union, it should be noted that the Treaty provides for the possibility of accession by the European Community. No final decision has yet been taken on this matter.

The Convention is accompanied by an explanatory report. This report provides an authentic explanation and justification of the articles in the Convention. It is published on the Council of Europe website (<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/201.htm>).

Kingdom position

The Government of the Netherlands Antilles has indicated that it considers it desirable to extend the Convention to its country. The Netherlands Antilles, where human rights are highly regarded, cannot permit the sexual exploitation and sexual abuse of both children and adults on its territory. Such acts are an attack on and constitute an infringement of the honour and human dignity of an individual. Dishonest persons who have a profit motive with such acts and wish to enrich themselves from the suffering of others should also be deprived of this possibility. As regards legislation, Book 2, Title XIV of the current Criminal Code contains a number of penal provisions relating to the sexual exploitation and sexual abuse of children. These provisions will be amended and expanded in Book 2, Title XIII of the new draft Criminal Code. When this amended Criminal Code enters into force, the Convention will not require any further implementing legislation in the area of criminalisation. In addition to the criminalization of the sexual exploitation and sexual abuse of children, the implementation of

the Treaty requires additional policies in both areas which may require implementing legislation.

The Government of Aruba has also indicated that it will be co-applicable to the Treaty to consider desirable for her country. As far as the matter is still is not legally regulated, this will be provided for in the new Aruban Criminal Code.

Approval is requested for the entire Kingdom. The Treaty will be ratified for the various countries within the Kingdom after the necessary implementing legislation has been provided. In accordance with Article 18 of the Vienna Convention of 23 May 1969

Vienna Convention on the Law of Treaties (Trb. 1972, 51) must countries within the Kingdom also expressed their support for ratification refrain from actions that conflict with the object and purpose of the Treaty.

2. Article-by-article explanation

2.1 Chapter I (Objectives, principle of non-discrimination and definitions)

Article 1 (Objectives)

In the introduction to this explanatory memorandum, mention has already been made of the broad objectives of the Treaty. These are reflected in the first paragraph. The Convention does not only concern the prevention and combating of sexual exploitation and sexual abuse, but also on the protection of the rights of children who are victims of sexual exploitation and sexual abuse. The scope of the Convention means that not all of its components are primarily within the domain of Justice; responsibility for the implementation of the Treaty is shared by various departments.

Article 1 further establishes beyond doubt that both national and international cooperation is essential for an effective approach to sexual exploitation and sexual abuse.

The second paragraph states that a specific monitoring mechanism must ensure effective implementation of the treaty obligations.

To this end, a Committee of the Parties shall be established called (see the explanation of Chapter X below).

Article 2 (Principle of non-discrimination)

This provision emphasises that the implementation and execution of the provisions of the Convention must be guaranteed without any discrimination on any grounds whatsoever. The classic grounds of discrimination, derived from Article 14 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR) and Article 1 of Protocol No. 12, concluded in Rome on 4 November 2000 to the ECHR (2000; 18), are mentioned. In addition, the Convention further includes the grounds of "sexual orientation", "health" and "disability". However, the list is not exhaustive.

Article 3 (Definitions)

The Convention defines "child" in subparagraph (a) as any person under the age of than eighteen years. This is in line with the internationally accepted definition.

As regards what the Convention understands by "sexual exploitation and sexual abuse" in part (b) refers to the provisions of Articles 18 to and criminal conduct defined in Article 23 of the Convention. Where

other international instruments focus primarily on sexual exploitation of children, with an emphasis on commercial component (child prostitution, child pornography and child trafficking). The present Convention also covers sexual abuse as well as exploitation such.

Finally, subparagraph (c) sets out what is covered by the Treaty. The term "victim" must be understood as meaning any child who is subjected to sexual exploitation or sexual abuse.

2.2 Chapter II (Preventive measures)

Article 4 (Principles)

This provision reflects the main objective of the Treaty: prevent sexual exploitation and sexual abuse of children take place. Parties are obliged to take the necessary measures to protect children from sexual exploitation and sexual abuse to protect. When taking measures, parties have room to develop its own policies and policy programs. The government is in favor of a strong approach to child abuse. Sexual exploitation and sexual abuse are a serious form of child abuse. The protection of children from sexual exploitation and sexual abuse is an integral part of the broad approach to child abuse. The package of provisions and measures that will be taken in the Netherlands in this area in the near future is laid down in the Action Plan to Combat Child Abuse (Parliamentary Papers II 2006/07, 31 015, no. 16). Four core objectives are for the Action Plan approach child abuse leading: prevention, detection, stopping and limiting of the harmful effects of child abuse. With these core objectives, the Action Plan ties in with the broad approach of the Convention, which both preventive, protective and care-providing, as well as criminal law provisions have been included.

Article 5 (Recruitment, training and awareness touch of persons that during their work with children in come)

The first and second paragraphs of this article are about increasing knowledge and awareness about sexual exploitation and sexual abuse in those who work in the environment of children. The Action Plan approach child abuse includes a number of measures aimed at professional development for people who work with children. A of these measures concerns the introduction of the Reflection working method and Action Group on Combating Child Abuse (RAAK). A specific point of attention within this method is the development of expertise of professionals and volunteers who work with children throughout the chain.

The third paragraph obliges parties to ensure that persons who are convicted of child sexual abuse, denied access have professions that involve regular contact with children. Parties have the necessary space for their own policy, for example, where the proportionality test and the reintegration of convicts in society. The Convention concludes with this provision closely follows the Dutch system of the declaration regarding the conduct (see, among others, Parliamentary Papers II 2006/07, 30 800 VI, No. 40). In the Netherlands, the declaration of conduct is required by law for a number of professions in which one is involved in the exercise of the profession regularly comes into contact with children and in particular those professions in which there is a relationship of dependency. This applies to the primary and secondary education and childcare. For many other sectors, although there is no legal obligation, there are

agreements that the certificate of conduct is requested or made
organizations that do so on their own initiative.

Article 6 (Information for children)

This provision obliges parties to inform children about
the dangers of sexual exploitation and sexual abuse and children on
to make it resilient and protect it in this way. The government policy includes
a large number of measures in this area. Among other things, it can be
pointed out the measures under the All Opportunities programme
for All Children from the Minister for Youth and Family (Parliamentary Papers II,
2006/07, 31 001, no. 5) and the 2007 report by the State Secretary for Health, Welfare and Sport
started program Sexual health of youth. Also in the
Emancipation Memorandum from the Minister of Education, Culture and Science (Parliamentary Papers II 2007/08,
30 420, no. 50) the importance of increasing resilience is emphasized
of girls and boys against (sexual) violence recognized.

Article 7 (Preventive intervention programs and -measures)

Parties are obliged to ensure that persons who fear that they
commit any of the crimes set forth in the Convention, access
have to intervention measures. Within the framework of regular mental health care, intervention
and treatment options exist.

Article 8 (Measures aimed at general public)

This provision obliges parties to conduct public campaigns in which
information and education are provided about sexual exploitation and
child sexual abuse. The periodic public campaign in the
The Action Plan to Combat Child Abuse has a general
reach and focuses on both children and people in the area around
children. The aim of the campaign is to create broader awareness
of the public regarding child abuse and the promotion of
alertness to the phenomenon and responsibility
for reporting it.

The DigiBewust information campaign specifically points out the dangers that
pretend to be children on the Internet and when using other
modern means of communication. In order to implement the Treaty,
In the coming period we will consider how information about safety will be provided
Internet use can be brought to the attention of parents and children more broadly
are brought.

Article 9 (Civil society of and children, the private sector, the media, the participation)

This provision calls on parties to protect children, the private sector, the
to involve civil society and the media in development
and implementation of policies to combat sexual exploitation and
child sexual abuse.

In the Netherlands there is broad cooperation in this area between
public and private parties. Some examples of this can be
mentioned. The information campaign was already mentioned above
DigiBewust, a partnership between government and the private sector that, among other things,
provides information about responsible
use of modern means of communication by children. Furthermore,
the private reporting center subsidized by the Ministry of Justice
Child pornography plays an important role in preventing and combating
child pornography. This reporting center offers an easily accessible option

to report sexual exploitation of children. The reporting centre has good relations with the Dutch police on the one hand and with similar reporting centres abroad on the other, which in turn have contacts with the police in their country.

Furthermore, with regard to combating child pornography, reference can be made to cooperation with internet providers with the aim of blocking sites offering child pornography. This concerns a public-private partnership agreement between the Dutch police and internet providers on blocking websites with child pornography hosted abroad. The first agreements on this subject were made with internet providers in 2007.

In the fight against suppliers and purchasers of child pornography on the Internet, payment transactions that take place can provide a starting point for criminal investigations.

Financial institutions generally recognise that they also have a role to play in combating child pornography on the Internet. A number of financial institutions have united in this spirit in the Financial Coalition Against Child Pornography. In the coming period, further consultations will take place with the financial institutions on the content of their role.

In consultation with the Ministers of Health, Welfare and Sport and for Youth and Family, an approach has been developed together with the Association of Dutch Volunteer Organisations (NOV) to prevent children within volunteer organisations from becoming victims of sexual abuse. The basis for this is a nationally uniform set of rules of conduct that, if complied with, will reduce the risks. In addition to the set of rules of conduct, there will be a protocol with agreements describing how to act if the rules of conduct are violated (see Parliamentary Papers II 2007/08, 31 200 VI, no. 43).

2.3 Chapter III (Specialised authorities and coordinating bodies)

Article 10 (National measures on coordination and cooperation)

Under the first paragraph, parties are obliged to ensure coordination between the various institutions responsible for preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children.

The vigorous combating of all forms of child abuse is one of the spearheads of the government policy. The coordination of this approach falls under the responsibility of the Ministry of Justice and the program ministry for Youth and Family. A successful approach to child abuse, however, requires efforts from all involved governments, agencies and professionals and close mutual cooperation. The aforementioned Action Plan to tackle child abuse creates the necessary preconditions for this integral and coordinated approach for the coming period.

The second paragraph obliges parties to provide for (a) one or more independent organisations for the promotion and protection of the rights of the child, and (b) mechanisms for investigating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children.

The third paragraph encourages parties to promote cooperation between public and private parties in this area.

With regard to the second and third paragraphs it can be stated that the Dutch government has made money available for information

about children's rights in the Netherlands. The Children's Rights Collective receives an annual subsidy to produce information material, including a website for children's rights (www.kinderrechten.nl). The website offers information on children's rights for children, parents and professionals in the form of general information on children's rights and recent developments in this area.

In general, children and youth are already a focal point in the investigation by the National Ombudsman. Currently, in consultation with the National Ombudsman looked at the possibilities for supervision of to give compliance with children's rights its own recognizable place.

2.4 Chapter IV (Protective measures and assistance to victims)

Article 11 (Principles)

This provision obliges parties to provide a structure within which victims and their families receive the necessary support. If the age of the victim cannot be determined immediately, established, this should not be an obstacle to providing protection and care.

Article 12 (Report by the suspicion by sexual exploitation or sexual abuse)

There are no legal restrictions in the Netherlands in the event of a reasonable suspicion of sexual exploitation or sexual abuse this suspicion. Not even for those who are subject to professional secrecy. In the context of the Action Plan to tackle child abuse work is being done to improve signaling and reporting of (suspicions of) child abuse, including sexual exploitation and sexual abuse, by people who work with children: professionals, professionals and volunteers. A number of professional groups make already uses the Child Abuse Reporting Code, or has developed similar reporting codes. For example, the Child Abuse Standard (the reporting code for youth health care) is part of the assessment framework of the health care inspectorate and forms this part of the basic task package. One of the measures from the Action Plan approach to child abuse is that all institutions and professionals who work with children use a clear reporting code. This measure also applies to the volunteer sector. Furthermore, efforts are being made to promote the application of the reporting code.

Article 13 (Guidelines)

In the Netherlands, child abuse can be suspected made from the nationwide network of AMKs (Child Abuse Advisory and Reporting Center). If the AMK receives a report, a an investigation will be started into the child's situation. The children's helpline is especially designed to provide help and information to children (www.kindertelefoon.nl), a part of the Youth Care Bureau. Both You can obtain confidential help, advice and information by telephone or via the internet are obtained.

Article 14 (Staff On victims)

Reducing the harmful effects of sexual exploitation and sexual abuse is of the utmost importance. The Netherlands has a extensive package of facilities and measures with regard to assistance to victims of sexual offences. Help and care are also available

bar for people in the direct environment of victims. The Ministry of Justice annually finances the activities of, among others, Victim Support Netherlands and the Violent Crime Compensation Fund.

The third paragraph of this provision specifically focuses on taking measures against the child's parents or guardians at the time that these persons are involved in sexual exploitation or sexual abuse. Parties should provide for the possibility in those circumstances to remove the alleged perpetrator from the child's environment or the child to remove from his family situation. Dutch law provides both civil and criminal possibilities to remove the suspect of sexual abuse from the child's environment. With the bill on a temporary residence ban pending in the Senate (Parliamentary Papers I 2007/08, 30 657), if that bill becomes law, another administrative law possibility will be added. That bill gives the mayor the authority to temporarily impose a restraining order in the event of a threat of domestic violence or (a serious suspicion of) child abuse. There are civil law options to remove the child from the home in the child's best interests and to terminate authority.

2.5 Chapter V (Intervention programmes or measures)

Article 15 (General principles)

Article 16 (whenever persons for whom intervention programmes are intended for) and -measures

An integrated approach to sexual exploitation and sexual abuse of children also require attention for perpetrators of these serious criminal offences facts. Preventing sexual exploitation and sexual abuse and the reducing the risks of recurrence is, after all, the priority.

Chapter V of the Convention contains provisions targeting perpetrators and thus represents an important added value of the Treaty compared to other international instruments. Article 15 obliges to provide parties with effective treatment options and methods intended for the persons referred to in Article 16. In accordance with Article 16 both suspects and convicted persons must comply with the provisions of the Convention to have access to treatment programs for criminal offenses. In this respect, access to measures is voluntary for suspects and may not have any negative consequences for the right to a fair process, in particular the presumption of innocence.

The Treaty allows parties to define their own programmes and measures.

In the Netherlands, a lot is happening in this area. There is a wide range of treatment programs that aim to prevent recidivism. Outside the judicial process there are treatment options within the framework of regular mental health care. Within the judicial process there is forensic care, which is characterized by treatment by medical experts and is aimed at reducing the risk of recidivism. In the guidance of persons who are receiving forensic care outside the correctional facility and persons who are in a conditional trajectory, probation plays an important role.

It should be emphasised, however, that the provisions of the Treaty are not intended to interfere with national arrangements regarding the treatment of convicts suffering from a defective development or a pathological disorder of the mental faculties. The treaty provisions affect therefore not subject to the Dutch system of provision of services.

Article (Information 17 and permission)

Article 17 emphasises that the person to whom a treatment programme is provided proposed, should be fully informed about this. The person concerned must be informed of the possible consequences of refusing to participate in a treatment program. In this context, reference may be made to the possibility in Article 80 of the Code of Criminal Procedure for the suspension of pre-trial detention under conditions. A condition could be that the person concerned is participating in a treatment program.

2.6 Chapter VI (Substantive Criminal Law)

Article 18 (Sexual abuse)

This article requires the criminalization of sexual abuse of children. The article distinguishes two forms of sexual abuse. In the first paragraph, under a, commits sexual acts with a sexually minor child is punishable. This concerns a child who has not reached the legal age of sexual majority under national law. The second paragraph obliges each Member State for the application of the first paragraph, under a, an age for sexual to determine the age of majority. Because the legal age for sexual age of majority in the various member states of the Council of Europe varies widely (from 13 to 17 years), the Treaty leaves Member States free to determine this age yourself.

In the first paragraph, under b, the commission of sexual acts with a child (any person under the age of eighteen) is punishable, if this is accompanied by (1) the use of coercion, violence or threats, (2) abuse of trust or authority (including within the family), or (3) abuse of special

vulnerable position of the child or a situation of dependency.

The third paragraph contains an exception for situations where sexual contact between young people who mutually agree: this contact remains outside the scope of the Treaty. The intention of the Treaty is not to have normal sexual contact between young people of a similar age or to criminalize an equivalent level of personal development.

Not even when it concerns children who are of legal age for sexual intercourse have not yet reached the age of majority. The Convention expressly states does not hinder healthy sexual and personal development of children and the normal sexual experiences that come with them.

The Convention maintains the balance between criminal law on the one hand, protection of the child against sexual violations of integrity and on the other hand, protection of the personal privacy of the growing child. The criminalisation of child abuse included in the Convention sexual abuse is therefore in line with the relevant provisions of the morality legislation in the Criminal Code, in particular Articles 242 to 247 of the Dutch Criminal Code. In Dutch morality legislation,

a person of legal age from the age of 16. Committing sexual acts with a person from that age are generally not punishable. Committing indecent acts with a person between the ages of

12 and 16 years are punishable. The term "indecent acts"

is understood to mean: acts of a sexual nature that are contrary to the social-ethical norm. Normal consensual sexual contacts between

young peers cannot be classified as such and fall therefore outside the scope of criminal law.

Article 19 (Criminal offenses with (regarding child prostitution)

This provision requires the criminalization of a number of intentional acts

committed acts relating to child prostitution. The first paragraph criminalizes (1) the recruitment of a child for prostitution, (2) the exploiting a child in prostitution or profiting from it and (3) using the services of an underage prostitute.

The second paragraph contains a definition of child prostitution. The concept is interpreted to mean that the consideration for sexual intercourse is punishable actions may consist of payment of money, or some other form of reward or compensation or the promise thereof. This may include, for example, also includes the provision of narcotics or the giving of shelter or food. No distinction is made for criminal liability between a consideration provided or promised to the child itself or to a third party.

The conduct described under (1) and (2) is punishable under Article 273f, first paragraph, under 3°, 5°, 6° and 8° of the Criminal Code. The provisions described under (3) conduct is punishable under Articles 247 and 248b of the Dutch Criminal Code.

Article with (Criminal Offences 20 relating to child pornography)

This provision requires the criminalization of all kinds of intentional acts committed acts relating to child pornography. The acts in the first member, under a to e, the conduct mentioned is inspired by Article 9 of the Cybercrime Convention, provided that the a to e criminalised conduct in this Convention do not require the intervention of a computer system. Furthermore, these behaviors in more or less the same words already mentioned in other international instruments, such as the Framework Decision of the Council of the European Union on combating sexual exploitation of children and child pornography and the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography at the UN Convention on the Rights of the Child. Punishable are (a) the production, (b) the offering, (c) the distribution, (d) the acquisition and (e) the possession of child pornography. All of these behaviors are punishable

stated in article 240b of the Dutch Criminal Code.

However, the Convention adds to the criminalisation of child pornography a new act. Part (f) punishes anyone who consciously through information and communication technology provides access to child pornography. The background to this criminalisation is as follows. The Convention explicitly takes into account developments in information and communication technology and the new opportunities for abuse that are offered by this. In this connection, the treaty drafters, on the initiative of the Netherlands, asked the question consider whether the criminalization of "possession" of child pornography is still is sufficiently tailored to modern methods of internet use to gain access to child pornography without actually owning the material to store on your own computer. After all, the concept of "possession" has traditionally a physical connotation. For that reason the Convention provides for the aforementioned extension of the criminalization. This criminalization would criminal acts involving child pornography that can be intercepted in the absence of downloaded material on the computer may not be subject to the criminalization of "possession" are brought. In particular, this may include persons who obtain access to child pornography for a fee, but view the punishable images only in "real time". The extension included in subparagraph (f) is optional. In accordance with the fourth paragraph, Member States may, if necessary, make a reservation to this provision make. The government intends to amend Article 240b of the Criminal Code in

the aforementioned extension of the criminalization of child pornography and will therefore not make a reservation to the Treaty on this point to make.

The second paragraph contains a definition of child pornography. This definition is virtually identical to the definition of child pornography in the Optional Protocol to the UN Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography. The definition expressly includes so-called virtual child pornography. It concerns material that has been produced without direct involvement of a real child. On the occasion of the partial amendment of the In 2002, Article 240b of the Dutch Criminal Code made virtual child pornography punishable.

The third paragraph provides for two exceptions to criminalisation of possession (first paragraph, part a) and production (first paragraph, part e) of child pornography. The first opportunity to make a reservation concerns child pornographic images that be completely virtual. The starting point for the criminalization of virtual child pornography in article 240b of the Dutch Criminal Code is a broad criminal protection of children against sexual exploitation and sexual abuse. That broad scope of protection is the starting point for assessing whether in the in the case of virtual images, a criminal offence is involved. Under certain circumstances, images that are not clearly lifelike may also fall within the scope of Article 240b of the Dutch Criminal Code (cf. District Court 's-Hertogenbosch, 4 February 2008, LJN: BC3225). The Netherlands will respond to this then make no reservations. The second possibility for making a reservation concerns images in which sexually mature persons are below the age of 18 years are involved who have consented to the production and have the material in their possession exclusively for their own use. Strictly speaking, in that case there is a criminal production or criminal possession of child pornography. Apart from the fact that under those circumstances a suspicion will not easily arise, it offers expediency principle the possibility to refrain from prosecution. The making a reservation is not necessary.

Article 21 Facts relating to criminalisation in pornographic performances)
On

child

This provision requires the criminalization of a number of intentional acts committed acts concerning the appearance of children in pornographic representations. The provision is aimed at both the person who recruits a child for such a performance (first paragraph, part a) or forces participation (first paragraph, part b), if the person who consciously participates such performances are present (first paragraph, part c). All these acts are punishable under Articles 248c and 273f of the Criminal Code. Of the the second paragraph provides for the possibility of making reservations will therefore not be used by the Netherlands.

Article 22 (The corruption of children)

This provision requires that the intentional act of allowing a sexually abused minor child to witness sexual abuse or sexual acts for sexual purposes. Not punishable requires the child to participate in the sexual acts. This criminalization is new compared to the existing international instruments and aims to protect the child from harmful influences on personal and sexual development. In particular it concerns behaviors that are aimed at making a child susceptible

for sexual exploitation or sexual abuse. Implementation of this provision will lead to a tightening of morality legislation. The legislation to that end is included in the bill implementing the Convention.

Article 23 (Approach by children for sexual purposes)

Article 23 requires the criminalisation of the phenomenon of "grooming". This provision is new in the international context and is one of the key elements of added value compared to the existing international instruments. It is a response to a new form of abuse offered by the new communication possibilities.

The Convention defines "grooming" in short as the act carried out by a person who approaches and seduces an adult person on internet sites or chat rooms of a sexually minor child with the ultimate goal of committing sexual abuse with that minor. For criminal liability it is required that the perpetrator's behavior materializes into a proposal for a meeting with the child followed by a concrete action aimed at realizing that meeting. These actions signify the stability of the intention to commit sexual abuse. The intention of a person approaching and communicating with a child exclusively via the Internet, regardless of the intention and content of the communication, falls outside the scope of the criminal offence.

Under Article 248a of the Dutch Criminal Code, criminal prosecution may be initiated in certain cases action is taken against "grooming". The scope of that article is however, not equal to the criminalisation included in the Convention. implementation of the Convention and for the purpose of effective protection of children against such conduct, provision shall be made for a separate criminalisation in the Criminal Code. The legislation to this end is included in the bill implementing the Convention.

Article 24 (Complicity or incitement and attempt)

Attempting to commit crimes, complicity therein and the provoking a criminal offense is punishable in the Netherlands (Articles 45, 46 and 48 Sr).

Article 25 (Jurisdiction)

The first paragraph requires the establishment of jurisdiction when the fact is committed on its own territory or on board its own ship or aircraft committed, or when the act was committed by one of its own subjects or resident (parts a to e).

Dutch criminal law has a broad jurisdictional regime with relating to sexual offences committed against minors. In the establishment of jurisdiction to which parts a to c require, provided for in Articles 2 and 3 of the Criminal Code. Articles 5 and 5a of the Criminal Code establish jurisdiction for sexual offences committed by Dutch nationals and Dutch residents outside the Netherlands against minors. The requirement of Double criminality does not apply to these crimes. For these crimes jurisdiction exists, even if the fact would be according to the law of the place of the crime are not punishable. The Netherlands thus complies with the jurisdiction provisions included in the Convention, which are primarily aimed at combating of sex tourism.

The second paragraph suggests that parties consider establishing jurisdiction about facts committed abroad against its own subjects and residents. It is an incentive, not an obligation. The Netherlands does not have

general regime for extraterritorial jurisdiction for criminal offences committed against Dutch victims.

The sixth paragraph is not relevant for the Netherlands because for the purposes of the Treaty criminal offences described the complaint requirement does not apply as a condition for detection and prosecution.

The seventh paragraph, which obliges parties to establish jurisdiction for the case where an offender is present on its territory and extradition of he is refused on the grounds that he is a national of the requested State is not relevant for the Netherlands because in the Netherlands the circumstance that the act was committed by one of its own nationals, extradition need not stand in the way. Moreover, Dutch criminal law, as indicated above, already has as a starting point that Dutch citizens can be prosecuted if they practice foreign having committed a sexual offense against a minor.

The eighth paragraph requires the parties to consult with each other when more than one party claims jurisdiction.

Under paragraph 9, the parties are free to establish other forms of jurisdiction in addition to the treaty obligations regarding jurisdiction. to establish jurisdiction.

Article 26 (Liability by legal entities)

This provision requires the establishment of liability of legal persons for criminal offences committed by a manager within the legal entity and which are to the benefit of the legal entity committed.

Article 51 of the Dutch Criminal Code provides for criminal liability of legal persons sons.

Article 27 (Sanctions and measures)

The first paragraph requires that effective, proportionate and dissuasive penalties be imposed on natural persons, whereby account is taken of the seriousness of the facts. These penalties should to include custodial sentences that allow extradition.

The second paragraph requires effective, proportionate and dissuasive penalties for legal persons, including criminal or non-criminal fines. In addition, the article lists a number of possible measures.

The third paragraph obliges parties to provide for a number of measures.

This concerns seizure and confiscation (part a) and the possibility of confiscating properties that have been used to commit criminal offences,

to close temporarily or permanently, or to temporarily or permanently detain the perpetrator prohibit the person from carrying out the activity in which he committed the criminal offence committed (part b).

Dutch law provides for these penalties, sanctions and measures. Article 28, first paragraph, under 5°, of the Dutch Criminal Code provides the judge with the right to in certain cases the possibility of punishing the guilty party as an additional punishment to deprive the offender of the right to practice certain professions. In the event of a conviction for a sexual offence, the judge may deprive the offender of the right to practice certain professions. the profession in which the crime was committed (Article 251 of the Criminal Code). As regards the measures against legal persons referred to in the Treaty, it should be noted that legal persons whose activity or purpose is contrary to is in conflict with public order at the request of the Public Prosecution Service may be declared prohibited and dissolved by the court (Article 2:20 BW).

With regard to the penalties for child pornography, mentions that in 2007 the Public Prosecution Service tightened up its criminal prosecution policy with the Child Pornography Directive (2007, 79).

Article 28 (Aggravating circumstances)

This article lists a number of aggravating circumstances that must be taken into account by the court when determining of the penalty to be imposed for the offences defined in the Convention facts. In the Dutch system of statutory maximum sentences, the idea that these maximums give the judge room to take into account taking into account aggravating circumstances. Furthermore, article 273f, third to seventh paragraph, Article 248 and Article 43 of the Criminal Code explicitly in increased penalties for a number of the circumstances mentioned in Article 29.

Article 29 (Previous convictions)

Under this provision, parties must provide for the possibility that when imposing a penalty, any possible consequences are taken into account previous irrevocable convictions in respect of similar facts imposed in another Member State.

The Dutch court is free to take into account final convictions pronounced in another contracting party.

It is worth noting that in the European Union political agreement a framework decision has been reached obliging Member States to provide for that a final conviction pronounced in another Member State may have consequences equivalent to those consequences that may be associated with a previous conviction in the country itself. It is expected that this framework decision will be adopted shortly be formally established.

2.7 Chapter VII (Investigation, prosecution and procedural law)

Article 30 (Principles)

Article 30 sets out a number of general principles for the treatment of children who are victims of sexual exploitation or sexual abuse. Parties must take measures to ensure that the rights and interests of children who are victims of sexual exploitation or sexual abuse, during the investigation and the criminal proceedings are observed. These measures are aimed at to prevent secondary victimization. The responsibility of the government to maintain the law and order obliges the government to take into account the victims of crime, both in as outside the criminal process. This is especially true where vulnerable victims of very serious crimes are concerned, such as children who are victims become victims of sexual exploitation or sexual abuse.

The fourth paragraph expressly states that the measures that are taken to serve the interests of the victim, not may undermine the requirements of a fair trial as laid down in Article 6 ECHR.

The fifth paragraph obliges parties to guarantee the possibility of effective investigation and, where necessary, to provide for the possibility of using special investigative resources. The Netherlands has a active investigation and prosecution policy. The Child Pornography Directive (Stcrt. 2007, 162) includes a regulation for the investigation and prosecution of child pornography, with special attention to detection of child pornography on the internet. An effective criminal approach of, for example, child pornography on the Internet, given the rapid changes on the internet and the new possibilities for abuse of that medium, to regularly test whether the existing possibilities for

detection and prosecution of child pornography to the present day be adequate. In this connection, reference may be made to the 12 March 2008 bill for partial amendment submitted to the House of Representatives Criminal Code, Code of Criminal Procedure and some related laws in connection with the criminalization of participating and cooperate in training for terrorism, expand the possibilities for dismissal from the profession as an additional punishment and some other amendments (Parliamentary Papers II 2007/08, 31 386, no. 2), which include: an extension of the criminal law powers to investigate and prosecution of child pornography has been included.

Furthermore, the fifth paragraph obliges parties to focus on identification of victims of child pornography. It is of the utmost importance to identify victims who appear in child pornography material in order to prevent the abuse from continuing. Identifying of the victims and the suspects who abuse these victims, is the main driver for child pornography investigations. With the advent of the Internet, child pornography spreads more easily across national borders. The worldwide use of the Internet requires also an international approach and coordination of child pornography and the identification of victims and perpetrators. The National Police Agency (KLPD) manages the national child pornography database. Interpol manages the international database of child pornography, which contains all images are included, the victims and perpetrators of which have been identified. Information is exchanged between the KLPD and Interpol about victims and perpetrators on seized material. The Netherlands will continue to actively support Interpol's efforts in this area in the coming years.

Article 31 (General protective measures)

This article obliges parties to take a large number of measures to protect the rights of victims during the investigation and during the criminal proceedings.

The Victim Care Directive (. 2004, 80) sets ~~oStafle~~ principles for the police and the public prosecutor's office regarding the treatment of victims. Furthermore, this instruction contains regulations with regarding the provision of information to the victim about the course of the criminal proceedings. The police and the public prosecutor's office Instructions for the investigation and prosecution of sexual offences abuse (2005, ~~Stafle~~) contains extensive regulations regarding to the investigation and prosecution of sexual abuse in general and in dependent relationships and contains rules for the treatment of victims of sexual crimes.

Dutch criminal procedural law contains provisions for victims which can also be used for victims of sexual exploitation and sexual abuse. The bill pending in the Senate strengthening the position of victims in criminal proceedings (Parliamentary Papers I 2007/08, 30 143) aims to further strengthen the position of the victim in criminal proceedings. improve. In anticipation of this bill, a number of a number of additional practical measures have been initiated. These measures are set out in the plan "Victim-centric" (Parliamentary Papers II 2006/07, 31 101, no. 1).

In the Netherlands, witnesses enjoy criminal protection on the basis of Article 285a of the Criminal Code and criminal protection in Articles 226a et seq. of the Criminal Code regarding threatened witnesses. In the Netherlands, the KLPD has a department witness protection charged with carrying out measures to protection of witnesses and their families. The decision to provide special measures to be taken for the benefit of witnesses are taken by the College of Attorneys General.

It is also worth noting that, pursuant to Article 167a of the Code of Criminal Procedure, the public ministry the minor victim of sexual abuse from the age of 12 if possible, give the opportunity to express his or her opinion about the crime committed to make the fact known.

Article 32 (Setting of the procedure)

Under this provision, Parties may initiate criminal investigations or prosecutions in respect of any of the offences specified in the Treaty not make criminal offences dependent on a report or complaint from the victim. For the offences defined in the Convention, the following applies: The Netherlands does not require a complaint as a condition for investigation and prosecution.

Article 33 (Limitation period)

This provision obliges the parties to comply with the provisions of Articles 18, 19, first paragraph, parts a and b, and 21, first paragraph, parts a and b, to provide for a limitation period for the criminal offences described such a duration that it is possible to institute proceedings even after the victim has reached the age of majority. Research shows that victims of sexual exploitation or sexual abuse takes a long time to recover from in their early childhood to process trauma. This provision aims to give the victim sufficient time to give to think as an adult about what is his or her affected and become aware of the possibility of doing of notification. Dutch criminal law stipulates that with regard to For sexual offences committed against children, the limitation period begins when the victim reaches the age of eighteen. The statute of limitations for sexual offenses committed against minors is at least twelve years.

Article 34 (Research)

In accordance with this provision, parties must provide for specialized personnel for the detection and prosecution of sexual exploitation and sexual abuse. Within the Public Prosecution Service, each district court has a the public prosecutor's office has a contact officer in the field of morals matters designated. This public prosecutor or advocate general has relevant expertise and experience. The contact officers are nationally organized in the Public Prosecution Service platform morals, in which, among other things, developments in case law and policy are discussed. Management takes place place by the Attorney General responsible for the portfolio morals. In the context of the training of employees within the public prosecutor's office, morals has been designated as a specialism, with associated training course. Investigation of sexual offences is carried out by specialised detectives. A certification programme is provided within the police training with special courses to promote expertise in the field of sexual offences. Certified detectives are part of the morals departments in the police regions and support, where possible, the employees of basic police care. A central role in the coordination of (inter)national In the Netherlands, detection is assigned to the Product Team Combating Child Pornography at the KLPD. This product team has also been set up as a knowledge and expertise centre for the entire Dutch police force. In the An additional package of measures will be implemented in the near future to provide expertise and capacity to combat cybercrime at both the police and the public prosecutor's office is structurally

strengthen. Priority attention will be given to combating child pornography on the internet. The aim is to improve the approach to child pornography along two lines. In the First place will be the Rotterdam Regional Investigation Team (BRT) start research into child pornography. Research is currently underway child pornography at national or regional level. The BRT will focus on matters that require too much capacity at regional level, but also do not lend themselves well to the national level. At the BRT can benefit from the broad knowledge and technology available within the police are brought together and innovative insights can be tried out. Experiences of the BRT will be shared with the regional police forces and the KLPD. Secondly, a start will be made with a broad national improvement trajectory under the active management of a national project team. This process must include a monitoring function developed. Furthermore, in addition to research into the nature, scope and developments, there is explicit attention for identifying and further disseminating of so-called best practices (see also Parliamentary Papers II 2007/08, 31 200 VI, no. 146).

Article 35 (The interrogation of children)

This provision concerns the questioning of children as witnesses in criminal proceedings. Parties are obliged to take a number of measures taking into account the particularly vulnerable position of a child as a witness in a criminal case. The Instruction for the investigation and prosecution of sexual abuse (2005, 17) contains special regulations on the hearing of victims of sexual offences. According to the directive, a victim or witness of a sexual offence between the ages of four and twelve or an older person with a developmental delay, heard according to the appendix to the instruction attached Protocol studio interrogations. That protocol states described in detail where, by whom and in what way such a interrogation must take place.

In accordance with the second paragraph, parties are obliged to provide the opportunity provide for the questioning of minor victims or children who act as a witness, be recorded on video. The video recordings must be able to be introduced as evidence in a criminal case. Dutch legislation and regulations provide for this possibility.

Article 36 (Criminal proceedings)

In accordance with the first paragraph of this provision, parties must provide for training opportunities in the field of children's rights for legal professionals involved in criminal proceedings. In the Netherlands, these training opportunities are sufficiently available. For example, a basic and advanced course on morality legislation is part of it of the course and training offer of the SSR, the study center for the judicial organization.

Under the second paragraph, parties are obliged to take two specific measures relating to criminal proceedings: (a) the possibility of holding the case behind closed doors and (b) the possibility of hearing the victim in court without to be present there yourself. Dutch criminal procedural law provides for the possibility of hearing the case behind closed doors (Article 269 of the Code of Criminal Procedure) and questioning witnesses by video conference (Article 131a of the Code of Criminal Procedure).

2.8 Chapter VIII (Recording and storing data)

Article 37 (To establish and (storing by national data on convicted sex offenders)

This provision obliges parties to prevent and prosecute sexual exploitation and sexual abuse of children DNA profile of those who have been convicted for one of the crimes described in the treaty criminal offences have been convicted, to be recorded. The parties must also provide the ability to share this data with each other. Based on the DNA Testing of Convicted Persons Act (. 2004, 465) Stb and the Decree of 10 December 2007 amending the list of violent and sexual crimes to which the DNA Research Act applies applies to convicted persons (. 2007, 513), Stb convicted of an offence as described in Articles 240b, 242 to 247, 248a, 248b and 273f Sr cell material taken from for the purpose of determining his or her DNA profile and processing it in a DNA database. In order to implement the Treaty, Article 248c of the Criminal Code will and the criminal offences provided for in the implementing legislation also include this arrangement will be brought. The exchange of DNA data can take place in the context of international legal assistance.

2.9 Chapter IX (International cooperation)

Article 38 (General principles of and measures with regard to international cooperation)

The first paragraph of this provision obliges parties to act as much and as widely to work together as possible in preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children, protecting and providing assistance to victims, and the investigation and proceedings into the offences defined in the Convention.

The second paragraph obliges parties to provide for the possibility of a victim to report a crime in his own country covered by the Convention specified criminal offence committed in the territory of another Member State. Dutch law provides for this possibility.

The third paragraph provides that, if a Member State acknowledges the existence of a treaty basis as a condition for granting mutual legal assistance or the granting of a request for extradition, the Convention may be regarded as a basis for this by the parties. In order to implement this provision, the Treaty will be amended in Article 51a of the Extradition Act to be included.

The fourth paragraph contains an encouragement to parties to integrate, where possible, the prevention and combating of sexual exploitation and sexual abuse in development cooperation with third countries. The Netherlands will set up a project in the context of development cooperation Cambodia which will provide assistance to the authorities to prevent and combating sexual exploitation and sexual abuse (see also Parliamentary Papers II 2007/08, 31 200 VI, no. 146). This will be done in conjunction with sought in the work of non-governmental organizations.

2.10 Chapter X (Supervision mechanism)

Article 39 (Committee of the Parties)
 Article 40 (Other representatives)
 Article 41 (Taken the Committee the Parties)

It is important that an effective monitoring mechanism exists to supervise the proper implementation of this comprehensive Treaty. In order to For this reason, the Convention provides for a Committee of the Parties composed of representatives of the Parties to the Convention. The Committee of the Parties shall meet for the first time when ten States have ratified the Treaty.

In addition to representatives of the Parties to the Treaty, a number of representatives of relevant parts of the Council of Europe to be part of the Committee of the Parties. Furthermore, is it possible to appoint representatives from society? to allow civil society to participate as observers in the Committee of the Parties.

The Committee of the Parties shall monitor the implementation of the Convention and has a facilitating role when it comes to exchanging information, identifying best practices and monitoring relevant legal, policy and technological developments.

2.11 Chapter XI (Relationship with other international instruments)

Article 42 (Ratio the Convention on the Rights of the Child to and It Optional Protocol thereto on the sale of child pornography) by children, child prostitution and

This article explicitly establishes the relationship with the UN Convention on the rights of the child and the accompanying Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography. The Convention does not in any way detract from those instruments, but aims to to improve the protection provided therein and the standards established to develop further.

Article 43 (Ratio other international instruments)

This article regulates the relationship with other international instruments.

This is a common provision, which is also included in other treaties of the Council of Europe, most recently in the Council Treaty of Europe on combating trafficking in human beings and the 16 May Council of Europe Convention on the Elimination of Discrimination against Human Rights, concluded in Warsaw in 2005 prevention of terrorism (2006, 34). Trb.

The third paragraph contains the so-called disconnection clause and is specifically aimed at regulating the relationship between the Council of Europe and the European Union and the European Community. Parties that are also members of the European Union, apply in their mutual relations the rules of the European Community and the European Union to the extent that such rules shall apply in the specific area concerned, without prejudice to the object and purpose of the Treaty and without prejudice to the its full application in relation to other parties.

2.12 Chapter XII (Amendments to the Treaty)

Article 44 (Changes)

This provision provides for the assessment and consideration of proposals for amendments to the Treaty.

2.13 Chapter XIII (Final Provisions)

- Article 45 (Signing entry into force)
Article 46 (Accession the to Treaty)
Article 47 (Territorial application)
Article 48
(Reservations) Article
(Cancellation of Article)

The Treaty also provides for signature and ratification/acceptance/ approval by non-members of the Council of Europe which have participated in its elaboration and by the European Community.

Accession is subject to unanimous consent by the parties also possible for non-members who have not participated in the drafting of the Treaty.

The Treaty will enter into force three months after five signatories of which at least three member states of the Council of Europe, the Convention have ratified. Currently (May 2008) 28 Member States have ratified Treaty signed and no state has yet ratified the Treaty.

These final provisions are customary and do not require further explanation. explanation, with the exception of Article 48 on reservations. According to Article 48, no reservations may be made, with the exception of the possibilities for making a reservation in which explicitly provided for in the Treaty. The Netherlands will, as indicated earlier in this explanatory memorandum, not make use of these possibilities.

The Minister of Justice,
EMH Hirsch Ballin

The Minister of Foreign Affairs,
MJM Verhagen

The Minister for Youth and Family,
A. Rouvoet

Doc. 13065 06

December 2012

Serious violation of the Lanzarote Convention by the Netherlands

Written question no. 621 to the Committee of Ministers by Mr Luca
VOLONTÈ, Italy, Group of the European People's Party

In 2008 and 2010, two young Turkish men pressed criminal charges against the recently retired Secretary General of the Ministry of Justice in the Netherlands, Mr JD. The men claim that they and numerous other Turkish boys were raped and sexually abused by JD when they were only 12 and 14 years old. Despite an overwhelming number of available primary witnesses, the claims of these Turkish men never led to an official criminal investigation as defined in the Dutch Code of Criminal Procedure. Only a so-called "exploratory" investigation was conducted in the Netherlands, while JD remained in office and in the position to easily influence the prosecution and police.

Recently, the two men lodged an appeal to the High Court in the Hague, calling for the indictment of JD. They claim that the refusal of the Dutch National Public Prosecution Service's to investigate their claim is in violation of the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (CETS No. 201, "Lanzarote Convention"). Since their first reports, the men have been repeatedly harassed and seriously mistreated in Turkey to make them drop the charges against JD.

This was not the first time that complaints of child abuse against this senior civil servant were not properly investigated in the Netherlands and that the victims were intimidated.¹

The Netherlands has signed and ratified the Lanzarote Convention which stipulates that victims shall be protected from intimidation and their accusations treated as priority and investigated even if the victim withdraws his or her statement.

Mr Volontè,

To ask the Committee of Ministers

- Does it agree that the Netherlands has seriously violated its obligation to implement the Lanzarote Convention with the continuous refusal to initiate official inquiries into the numerous charges of child abuse against this senior Dutch official? Does it agree that this is scandalous, especially in view of the influential position of the accused person?
- Does it agree that an impartial investigation with international expertise must be conducted in this particular case?

---

1. In 1998, an Amsterdam police investigation was conducted into a paedophile network of influential Dutch customers of brothels with underage boys: the Rolodex case. The investigation targeted high-ranking Dutch officials and politicians suspected of abusing young boys in Amsterdam brothels. A Dutch victim was one of the key witnesses in that investigation. And one of the suspects in that investigation was Mr JD. But according to leading investigators in that case, as soon as JD became a person of interest in the case, the investigation was closed. The key witness claims someone threatened to shoot him.

In 2003, another Dutch victim claimed to have been sexually abused as a minor by JD. This victim withdrew his charges however after being interrogated by the Dutch police. He was subsequently convicted of making false declarations. To this day, however, also this victim insists that he was sexually abused by JD.

Doc. 13065 Written question

- Is it willing to ask the Dutch authorities to launch an impartial investigation with independent investigators from different countries?

Doc. 13144
18 March 2013

Serious violation of the Lanzarote Convention by the Netherlands

Reply to Written question1: Written question No. 621 (Doc. 13065)
Committee of Ministers

1. In reply to the Honorable Parliamentarian's Written Question, the Committee of Ministers observes that according to information received from the Dutch authorities, the Netherlands considers that it has properly investigated the case in question. The case is currently pending before the Hague Court of Appeal. The Dutch Government underlines that combating sexual exploitation of children is a priority and that it has ratified and is implementing the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse ("Lanzarote Convention", CETS No. 201).
2. The Committee of Ministers wishes to inform the Honorable Parliamentarian that it is not part of the monitoring procedure provided for by the Lanzarote Convention. This is the mandate of the Committee of the Parties ("Lanzarote Committee"), composed of representatives of the Parties to the Convention, including representatives of the Parties that may accede to the Convention under Articles 45 and 46 (Chapter X of the Convention), and in which the Parliamentary Assembly has a representative. Thus, the Committee of Ministers as such is not in a position to answer to questions concerning the effective implementation of the Convention.
3. Finally, the Committee of Ministers reiterates its strong support for the Lanzarote Convention as a major instrument to combat sexual abuse and sexual exploitation of children. The Committee of Ministers encourages all member States that have not yet done so to ratify the Convention as soon as possible.

---

1. Adopted at the 1165th meeting of the Ministers' Deputies (13 March 2013).

